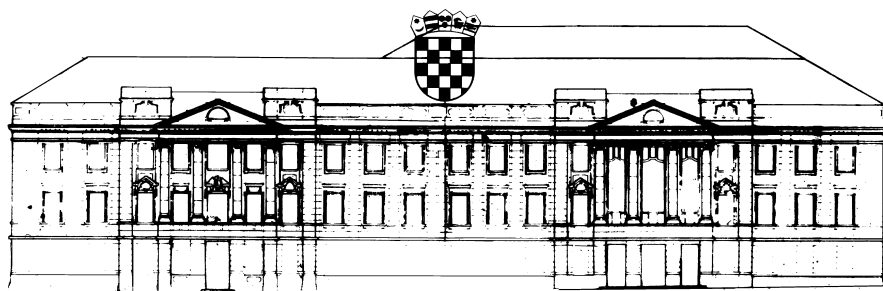

izvješća HRVATSKOGA SABORA

GODINA XVI.

BROJ 428

ZAGREB, 28. XII. 2005.

15. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

PRIKAZ RADA:

- 15. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 29. I 30. LIPNJA I 1, 6, 7, 8, 12, 13, 14. TE 15. SRPNJA 2005.

Utvrdjivanje dnevnog reda

Predsjednik Hrvatskoga sabora **Vladimir Šeks** na početku rada 15. sjednice pozdravio je sve nazočne zastupnike kao i članove Vlade RH. Pristupilo se utvrđivanju dnevnog reda. Napomenuo je da je u Konačni prijedlog dnevnog reda uvrstio jednu novu točku i to Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Članak 205. Poslovnika određuje da se najprije odlučuje o prijedlogu da se pojedini zakon donese po hitnom postupku.

U Konačnom prijedlogu dnevnog reda pod točkama 2.-4., 11.-13. i pod točkom 17. navedeni su zakoni za koje se predlaže donošenje po hitnom postupku. To su Prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između RH s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica s druge strane, zatim, Prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe, Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o financiranju između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke, okvirni višesektorski zajam za komunalnu infrastrukturu za Projekt "Integralni razvoj lokalne zajednice", Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu plina, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentu i Prijedlog zakona o posebnom porezu na kavu.

Pristupilo se glasovanju o primjeni hitnog postupka u donošenju svakog od ovih zakona. Zastupnici su jednoglasno, sa 114 glasova "za" prihvatili hitni postupak kod donošenja Zakona o potvrđivanju Protokola uz Sporazum o stabilizaciji

i pridruživanju između RH s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica s druge strane.

Također jednoglasno, sa 115 glasova "za" prihvaćena je primjena hitnog postupka kod donošenja Zakona o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji za sigurnost zračne plovidbe.

Jednoglasno, sa 116 glasova "za" zastupnici su podržali i primjenu hitnog postupka kod donošenja Zakona o potvrđivanju Ugovora o financiranju između RH i Europske investicijske banke.

Primjena hitnog postupka podržana je većinom glasova, sa 86 glasova "za" i 32 "protiv" kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu. Također, većinom glasova, sa 85 "za" i 33 "protiv" podržana je primjena hitnog postupka kod donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu plina.

I Zakon o patentu uvršten je u dnevni red po hitnom postupku većinom glasova, sa 101 glasom "za" i 18 "protiv", kao i Zakon o posebnom porezu na kavu, većinom glasova, sa 91 "za" i 28 "protiv".

Predsjednik Šeks rekao je da je pod točkom 1. uvršteno Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva. Konstatirao je da nitko od zastupnika nema prigovor na uvrštenje ove točke u dnevni red.

Ovime je utvrđen dnevni red.

Zariječ se javio **Pero Kovačević (HSP)**. Zatražio je objašnjenje u ime Kluba zastupnika HSP-a za 14. točku, a to je Konačni prijedlog zakona o državnim službenicima. Naime, to traže iz razloga što članak 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora kaže da je Konačni prijedlog zakona predlagatelj dužan podnijeti u roku od 6 mjeseci

od dana prihvaćanja Prijedloga zakona, a prvo čitanje ovoga Zakona je obavljeno u srpnju prošle godine, točnije rasprava je održana 4. srpnja 2004. godine.

Kovačević pita nije li stoga došlo do kršenja članka 151. Poslovnika Sabora i kako se dogodilo da je ovaj Konačni prijedlog došao sada nakon godinu dana na dnevni red.

Predsjednik Šeks rekao je da po članku 151. Poslovnika, Konačni prijedlog zakona predlagatelj dužan podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana prihvaćanja Prijedloga zakona. Ako predlagatelj zakona ne podnese Konačni prijedlog zakona u propisanom roku smatrat će se da je postupak donošenja zakona obustavljen. Rekao je da ne zna kada je donesen Zaključak o prihvaćanju Prijedloga zakona u prvom čitanju i da će se to provjeriti.

Đurđa Adlešić (HSLŠ) rekla je da je u ime Kluba zastupnika HSLŠ-a i LS-a dostavila prijedlog u kojem traže izvješće o razgovorima Vlade RH s Međunarodnim monetarnim fondom. S obzirom na to da će sjednica trajati 15 dana misli da postoje uvjeti i prema Poslovniku, a "mi smo ovdje i kada se nije radilo sasvim u skladu s Poslovníkom, a radi se o rokovima, imali pravo na takve informacije". Naime, rekla je da su vođeni razgovori koji se itekako mogu odnositi na standard građana, najavljene su reforme u području zdravstva, mirovinske reforme, poticajnoj stanogradnji, i to su informacije za koje javnost treba znati, a ne samo zastupnici. "Odgovor koji ste mi napisali ne mogu prihvatiti kao adekvatan, molite da mi dostavimo odgovarajući materijal, a odgovarajući materijal može dostaviti samo ministar ili premijer, a ne mi".

Predsjednik **Šeks** rekao je da je Klub zastupnika HSLŠ-a i LS-a prethodno, 27. lipnja ove godine dostavio prijedlog da se u dnevni red uvrsti točka Izvješće o pregovorima Vlade RH s MMF-om. Slijedeći dan on je predsjedniku Vlade dostavio dopis u kojem je naznačio ovo traženje Kluba, te predložio i zatražio od Vlade da dostavi odgovarajući materijal kako bi se o Prijedlogu Kluba zastupnika HSLŠ-a i LS-a mogla provesti rasprava na sjednici. Šeks je rekao da onda kada materijal dođe iz Vlade, to će biti uvršteno u dnevni red.

Miroslav Rožić u ime **Kluba zastupnika HSP-a** rekao je da je Klub došao u posjed dokumenata koji pokazuju da se Vlada RH upustila u "avanturu" promjene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, bez rasprave i bez odobrenja Sabora, a radi se o uvodnju izvoznih kvota za šećer. Klub traži da predsjednik Vlade objasni o čemu se radi prije početka aktualnog sata, jer se zapravo radi o kršenju međunarodnog sporazuma.

Predsjednik **Šeks** odgovorio je da nije u skladu s Poslovníkom da nakon utvrđenog dnevnog reda, a prije aktualnog

prijepodneva, predsjednik Vlade odgovara na određena pitanja. Rekao je da će Klub zastupnika HSP-a ovu informaciju dobiti tijekom današnjeg dana, ali u skladu s Poslovníkom.

Mr. sc. **Rožić** u ime **Kluba zastupnika HSP-a** zatražio je stanku od 10 minuta.

Predsjednik **Šeks** je rekao da Klub ne može dobiti stanku, jer Poslovník nju ne dopušta prije prelaska na dnevni red.

Mr.sc. **Rožić** utvrdio je da će ju tada Klub zastupnika HSP-a zatražiti iza prvog pitanja.

S.Š.

Dnevni red

- *Izvješća Mandatno-imunitetnog povjerenstva*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola uz sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane i europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipar, Republike Mađarske, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola s usuglašenom međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe "Eurocontrol" od 13. prosinca 1960. godine sa svim izmjenama, koji je usvojen 27. lipnja 1997. godine u Bruxellesu, zajedno s amandmanima diplomatske konferencije od 27. lipnja 1997., dopunskim protokolom o prijelazu s režima multilateralnog sporazuma o rutnim naknadama od 12. veljače 1981. na režim mjerodavnih odredbi usuglašene verzije teksta međunarodne konvencije o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe Eurocontrol s amandmanima donesenim u Bruxellesu 1997. godine, uključujući i njen dodatak IV. (pod naslovom "odredbe o zajedničkom sustavu rutnih naknada") i usuglašenim (pročišćenim) tekstom koji objedinjuje važeće tekstove sadaš-*

- nje konvencije i amandmane diplomatske konferencije od 27. lipnja 1997.*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o financiranju između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke - okvirni višesektorski zajam za komunalnu infrastrukturu za projekt "Integralni razvoj lokalne zajednice"*
- *Prijedlog odluke o izboru sudaca porotnika Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske*
- *Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, potpredsjednika i članova Upravnog vijeća hrvatskog Memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata*
- *Izmjene i dopune Statuta Hrvatskog crvenog križa - davanje suglasnosti*
- *Prijedlog zaključka Hrvatskoga sabora o smjernicama za sklapanje ugovora o javno-privatnom partnerstvu - predlagatelj Klub zastupnika HSP-a*
- *Prijedlog zaključka Hrvatskoga sabora kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje donijeti odluku o naknadi dijela sredstava pri uvozu osobnog automobila u visini plaćenog poreza na dodanu vrijednost za 2005. - predlagateljica zastupnica Vesna Pusić*
- *Prijedlog odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu /ISAF/*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu*

- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu plina*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentu*
- *Konačni prijedlog zakona o državnim službenicima*
- *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona*
- *Prijedlog zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o posebnom porezu na kavu*
- *Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2004. godinu*
- *Izbor predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske*
- *Prijedlog zakona o dopunama Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji - predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima - predlagatelj Klub zastupnika HNS-PGS*
- *Prijedlog zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi - predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a*
- *Prijedlog zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izboru općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba - predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a*

- Godišnje izvješće o radu Hrvatske agencije za telekomunikacije, te o stanju i ostvarivanju načela i ciljeva regulacije telekomunikacijskog tržišta u Republici Hrvatskoj

- Izvješće o radu Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti i o zapažanjima koja su od značaja za razvoj energetskog tržišta i javnih usluga u 2004. godini

- Programsko i financijsko izvješće Hrvatskog Olimpijskog odbora za 2004.

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sigurnosti prometa na cestama - predlagatelj Klub zastupnika IDS-a

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - predlagatelj Klub zastupnika HSU

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - predlagatelj zastupnik Željko Pavlic

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - predlagatelj Klub zastupnika HSS-a

- Izbori, imenovanja i razrješenja

Dopuna dnevnog reda

30. lipnja 2005.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o kemikalijama

Dopuna dnevnog reda

6. srpnja 2005.

- Prijedlog odluke kojom se odlikuje predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić

- Prijedlog deklaracije o potpori Hrvatsko-mađarskoj kandidaturi za organizaciju Europskog nogometnog prvenstva UEFA EURO 2012. godine

Dopuna dnevnog reda

7. srpnja 2005.

- Prijedlog izmjena i dopuna državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva

Dopuna dnevnog reda

12. srpnja 2005.

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva

- Prijedlog za iskazivanje povjerenja Ivici Kirinu za obavljanje dužnosti ministra unutarnjih poslova

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o područjima posebne državne skrbi

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara

- Prijedlog i Konačni zakona o izmjeni i dopuni Zakona o brdsko-planinskim područjima

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o slobodnim zonama

- Prijedlog i s Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom okupljanju

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pošti

- Prijedlog zakona o humanitarnom razminiranju

- Prijedlog zakona o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj /regionalnoj/ samoupravi

- Prijedlog zakona o izborima župana, gradonačelnika grada Zagreba, gradonačelnika i općinskih načelnika

- Prijedlog zakona o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske

- Izjava o Srebrenici

- Prijedlog zaključaka Hrvatskoga sabora o stajalištima predstavnika Republike Hrvatske pri donošenju odluka u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje - predlagatelj Klub zastupnika HSP-a

- Izvješće o provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2004. godine.

Dopuna dnevnog reda

13. srpnja 2005.

- Prijedlog kandidata za izbor članova Državnog sudbenog vijeća

Dopuna dnevnog reda 14.

srpnja 2005.

- Izvješća Mandatno-imunitetnog povjerenstva

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o Umirovljeničkom fondu

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju

- Prijedlog i Konačnim prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje

Dopuna dnevnog reda

15. srpnja 2005.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju okvirnog Ugovora o zajmu broj f/p 1511 (2005) za projekt "Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol", između Republike Hrvatske i Razvojne banke između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe

AKTUALNA PRIJEP DNE

Stara odrednica Muslimana

Oko 40 posto pripadnika slovenske manjine za statistiku je praktični izgubljeni i oni nisu adekvatno ostvarili rezultate na lokalnim izborima, isto je i s pripadnicima albanske manjine, a stara odrednica Muslimana i statistička igra s Bošnjacima proizvodi da u mnogim gradovima, općinama Bošnjaci ne mogu ostvariti svoje zakonsko pravo (rezultati lokalnih izbora), naveo je dr.sc. **Šemso Tanković (SDA Hrvatske; zastupnik bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nac. manjine)** pitajući što se može učiniti da se to ispravi. Izrazio je ujedno zahvalnost predsjedniku Vlade dr.sc. Sanaderu i njegovim suradnicima na uspješnom rješavanju pitanja skupine 300 Bošnjaka koji su bez svoje krivice bili u vrlo teškom stanju jer ih administracija nije tretirala na zadovoljavajući način.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da kad je riječ o Bošnjacima i Muslimanima RH je prihvatila odluku koji je donio bošnjački narod prije 12 godina, da se ime Musliman, pisan velikim slovom, preimenuje u Bošnjak. Tu je stalno pitanje načelne naravi, može li se jednim aktom, ili to treba prepustiti ljudima da svatko odluči sam, a to pitanje zadire i u neke druge segmente, čak i ustavna prava. Konzultirali smo i ustavne stručnjake, moramo pričekati njihove mišljenje, i o tome

moramo još razgovarati. Država mora napraviti da nakon odluke pojedinca nema birokratskih prepreka.

Reorganizacija socijalne skrbi?

Priprema li Ministarstvo zdravstva reorganizaciju socijalne skrbi, pitanje je zastupnice **Karme Caparin (HDZ)**. Sustav socijalne skrbi, a posebno centri za socijalnu skrb, iznimno je važan u ostvarivanju i zaštiti brojnih prava, a problem je inertnosti i sporosti sustava, nedostatak materijalnih sredstava, prostora i djelovanja, needuciranosti i premali broj stručnjaka.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Neven Ljubičić** odgovorio je da je upravo u spomenutom kontekstu donesen u studenome 2004. projekt razvoja sustava socijalne skrbi, s osnovnim tezama - kvalitetni ljudi u kvalitetnom prostoru s određenom opremom. Strategija ima tri različita djela, prvi je baziran dominantno na centrima socijalne skrbi, koji bi trebali biti reorganizirani po principu sve na jednom mjestu. Svaki korisnik u tom centru mogao bi dobiti upute i ostvariti svoje pravo vrlo brzo, rekao je, među ostalim ministar upozoravajući na nužnost informatičkog povezivanja sustava, i to ne samo centara nego i domova (prema ovom projektu predviđa se unapređenje uvjeta življenja u domovima).

Službena statistika - nezavisna

Josip Leko (SDP) postavio je pitanje u vezi sa smjenjivanjem ravnatelja Državnog zavoda za statistiku. Ravnatelj Državnog zavoda za statistiku **Jakov Gelo** smijenjen je 1995. godine, kaže, jer se tadašnjem državnom vrhu nisu sviđali statistički podaci o kretanju cijena i rastu životnih troškova, a i danas gospodin Gelo doživljava istu sudbinu jer statistika ne ukazuje na gospodarski rast i napredak RH kakav želi prikazati Vlada.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da ovo pitanje pokazuje svu "vašu hipokriziju jer ste Gelu vi smijenili na početku trećesiječanjske koalicije a mi ga vratili. Budući da nije odgovorio upravo stručnim, a ne političkim zadacima smijenili smo ga, rekao je dodajući da je pitanje vrlo čudno jer zastupnik zna zašto je gospodin Gelo smijenjen 1995. a ne zna zašto je smijenjen na početku koalicije.

Josip Leko nije bio zadovoljan odgovorom jer da nije točan.

Izvozne kvote za šećer i zaštita proizvođača

Mr.sc. **Božidar Pankretić (HSS)** pitao je ministricu vanjskih poslova i europskih integracija zašto se želi uništiti 3000 hrvatskih seljaka i 1300 radnika hrvatskih šećerana i postići gubitak od

50 milijuna eura pristajanjem na kvote za izvoz šećera u EU. Podsjetio je na izjavu predsjednika Vlade dr. sc. Sanadera da se neće otežavati izvoz šećera u EU i pismo ministrice vanjskih poslova i europskih integracija u kojem se nedvosmisleno pristaje na uvođenje kvota a s time i na smanjenje izvoza šećera, tog stopostotnog hrvatskog proizvoda.

Ministrica vanjskih poslova i europskih integracija mr.sc. **Kolinda Grabar-Kitarović** odgovorila je da je točno što je rekao predsjednik hrvatske Vlade dr.sc. Sanader, da se neće otežavati pozicija hrvatskih izvoznika šećera te da nije točno da je ona u svom pismu povjerenici EU pristala na uvođenje kvota. Konzultacije o eventualnim kvotama ne znače da će Hrvatska naposljetku i pristati na te kvote, rekla je, među ostalim.

Na temu proizvodnje šećerne repe pitanje je postavio i mr.sc. **Neven Mimica (SDP)**, odnosno je li Vlada RH razmatrala zahtjev Europske komisije da se odrekne izvozne povlastice po odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i da pristane na pregovore o uvođenju količinskih ograničenja odnosno kvota za izvoz domaćeg šećera u EU. Ako jest, zašto taji svoje stavove od javnosti i je li Vlada spremna stati u obranu izvoznika šećera odnosno ukupnih hrvatskih gospodarskih interesa i odbiti pregovarati o izvoznim kvotama.

Ministar poljoprivrede i šumarstva **Petar Čobanković** odgovorio je da je stigao zahtjev Europske komisije o početku pregovora oko utvrđivanja ovih kvota. Poznate su nam odredbe SPP-a, poznato nam je koliki je značaj izvoza šećera i njegov postotak u izvozu šećera u EU (jedna trećina, odnosno oko 42 milijuna dolara u prvom tromjesečju). A o konzultacijama je govorila ministrica vanjskih poslova i europskih integracija i itekako ćemo znati zaštititi interes naših proizvođača šećerne repe.

Mr.sc. **Neven Mimica (SDP)** nije bio zadovoljan odgovorom.

Ozbiljni i opasni događaji

Ratko Gajica (SDSS; zastupnik srpske nac. manjine) pitao je u kojoj

je fazi istraga u vezi s eksplozijama u općinskim zgradama u Trpinji i Borovu te ubojstvu u Karinu kad će se ti slučajevi riješiti. To su ozbiljni i opasni događaji, plaše građane i uzbuđuju hrvatsku javnost i morali bi biti riješeni po svaku cijenu.

Državni tajnik Ministarstva unutarnjih poslova **Ivica Buconjić** odgovorio je da je odmah nakon tih događaja Ravnateljstvo odnosno Ministarstvo reagiralo šaljući najvrsnije kriminaliste na teren. U Karinu je obavljeno niz operativnih postupaka kako bi se pronašli počinitelji, obavljani su razgovori s više od 379 osoba, desetak poligrafskih testiranja, izvršena je analiza DNA u Centru za krim vještačenje itd. a ovih će dana biti poduzeti završni postupci, rekao je ravnatelj dodajući da je u obradu bila uključena POA, odnosno sve nadležne službe sigurnosnog sustava primjenjujući sve zakonom dopuštene mjere. Isto je provedeno u Borovu i Trpinji gdje su u istragu uključeni i kriminalisti iz Policijske uprave Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske. Tu je također problem što su tragovi na mjestu počinjenja vrlo oskudni, no istraga traje. Ovih dana očekujemo da ćemo u dogovoru s Državnim odvjetništvom odlučiti o pokretanju optužnice protiv osoba za koje u ovom trenutku temeljem poduzetih mjera postoji osnovana sumnja. Dakle, radi se o tri slučaja koja su izvršena profesionalno, s vrlo malo materijalnih tragova, bez očevida i vrlo teških za obradu, no unatoč tome policija je napravila dobar posao i bitno suzila mogući krug počinitelja, rekao je na kraju.

Ratko Gajica odgovorio je da se boji da se to neće razjasniti, a onda se gubi vjerodostojnost vlasti i države i neki bi ljudi izvlačili zaključak da mogu ovakva djela raditi nekažnjeno.

O pokrivenosti tv signalima

Jure Bitunjac (HDZ) pitao je ima li Ministarstvo zakonske mogućnosti i koje će mjere poduzeti kako bi naselja Dalmatinske zagore bila odgovarajuće pokrivena tv signalima kao i signalom pokretne telefonske mreže. U mnogim

mjestima tog područja signali su slabi, primjerice program RTL-a se ne može gledati u naseljima Ruda, Dolac Donji, Dolac Gornji, Trbusi, Mali Prolog itd.

Ministar mora, turizma prometa i razvitka **Božidar Kalmeta** objasnio je da je pitanje mobilnih operatera regulirano koncesijskim ugovorima. Agencija za telekomunikacije provodi stručni nadzor i ima ovlasti kontrolirati koncesijske ugovore. RTL ima koncesiju na državnoj razini i po Zakonu o elektroničkim medijima dužna je pokriti 60 posto stanovništva RH i to je ispoštovano, a ako postoji komercijalni interes da se pokriju i druga područja sigurno će to napraviti. Na spomenutim područjima situacija će se vidno poboljšati jer T-Mobile planira izgradnju čitavog niza repetitora (iako se negdje lokalno stanovništvo buni), naveo je ministar.

Jure Bitunjac zahvalio je na odgovoru i dometnuo da područje Dalmatinske zagore ni u kojem slučaju ne može više biti ni ekonomski niti informacijski zapušteno.

Suzbijanje sive ekonomije

Ivanu Sućec-Trakoštanec (HDZ) zanimalo je što Ministarstvo i hrvatska Vlada radi i kani raditi na suzbijanju sive ekonomije u našoj državi, rak-rane svakog gospodarstva.

Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić** odgovorio je da je ovo značajno pitanje i da odgovor teško može biti kratak. Hrvatska je Vlada u svoj program stavila težište na suzbijanje svih oblika sive ekonomije i odlučna je da je suzbije što više. Nažalost, u Hrvatskoj je postotak učešća sive ekonomije iznad prosjeka razvijenih zemalja, a ona nije samo rad ili prodaja roba na crno već i fiktivni uvoz ili provoz robe, krijumčarenje itd.

Koncem 2004. godine sva su nadležna ministarstva i nadležna tijela pripremila prijedlog mjera, kratkoročnih i dugoročnih, za suzbijanje sive ekonomije, Vlada je donijela taj pregled mjera koje se već provode i uskoro će ovo Ministarstvo pripremiti izvješće o tome.

Riječ o dvije vrste mjera, jedno su mjere koje se kontinuirano provode u svim nadležnim inspekcijama, institucijama bitnim za suzbijanje sive ekonomije a druge su nužne izmjene propisa i zakona. Uskoro Ministarstvo priprema jedan širi sastanak sa svima koji su zainteresirani da se siva ekonomija svode na što nižu razinu, rekao je ministar dodajući da vjeruje da će se uz Obrtničku i Gospodarsku komoru uspjeti doći i rang lista zemalja koje sivu ekonomiju svode na jednu nižu granicu i razinu.

Prioritet brza cesta Lipik-Novska

Damir Špančić (HDZ) apelirao je da jedan od prioriteta izgradnje cesta u četverogodišnjem planu bude i brza cesta D 47 Lipik-Novska, koja bi pridonijela kvalitetnijem razvitku ta dva grada, velika stradalnika u Domovinskom ratu.

Ministar mora, turizma, prometa i razvitka **Božidar Kalmeta** odgovorio je da je cesta D 47 u Programu i da se sada vrše sve potrebne pripreme za njeno građenje, a to počinje čim se pribavi sva potrebna dokumentacija.

Trošenje proračunskog novca u privatne svrhe

Dragica Zgrebec (SDP) pitala je predsjednika Vlade RH do kada će tolerirati da njegovi bliski suradnici sredstva poreznih obveznika koriste za privatne svrhe i osobne probitke. U nisu neugodnosti koje mu je u svom kratkom mandatu priredio bivši ministar vanjskih poslova Žužul, tu je i potpisivanje ugovora s londonskom lobističkom tvrtkom DLA bez javnog natječaja, a za vrijeme stažiranja kćeri gospodina Žužula u toj tvrtki, koja je, prema nekim izvorima, primila za slanje izvještaja Ministarstvu o pisanju stranih medija o Hrvatskoj oko 280 000 funti ili tri milijuna kuna.

No zastupnici se postavlja smisao postavljanja pitanja kad, kako je rekla, predsjednik Vlade u odgovoru daje netočnosti i neistine i istovremeno napada bivšu Vladu (u vezi s ravnateljem Državnog zavoda za statistiku).

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** izrekao je svoj dojam da zastupnica komentira nešto što ima ili nema pravo, a da uz svoje pitanje daje čvrste konstatacije kao da je sve to istina te da on na takav način nema namjeru odgovarati.

Dragica Zgrebec odgovorila je da se odbijanje odgovora podudara s najavom Vlade i predsjednika Vlade da će predložiti mijenjanje Zakona o javnoj nabavi s ukidanjem javnog natječaja za mnoge slučajeve koji su se pokazali kao korištenje položaja za osobne koristi.

Konferencija mladih

Što je bio cilj održavanja nacionalne konferencije mladih Hrvatske u Hrvatskom olimpijskom centru "Bjelolasica" početkom lipnja, kakav je bio odaziv mladih i jesu li doneseni neki zaključci, zanimalo je **Nevenku Majdenić (HDZ)**.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor** odgovorila je da je održana ta konferencija, bila je vrlo uspješna uz sudjelovanje više od 260 osoba (mladeške udruge, klubovi mladih itd.), po ocjeni sudionika bila je uspješna, raspravljalo se prije svega o nacionalnoj polici za mlade i kako unaprijediti to područje (dokumenti) a ovakav način okupljanja mladih postat će tradicionalan i već se počinje pripremati sljedeća konferencija.

Domoljubne pjesme i poznavanje povijesti

Marijan Bekavac (HDZ) je najprije naveo poraznu činjenicu da je prije 1990. godine u nastavnim programima bilo više hrvatskih domoljubnih pjesama nego danas te da naša djeca vrlo loše poznaju noviju hrvatsku povijest. Pitao je nadležnog ministra što će osobno poduzeti a i Ministarstvo glede ove porazne činjenice kako bi naša djeca bolje upoznala noviju hrvatsku povijest i kulturu svoje domovine.

Ministar znanosti, prosvjete i športa dr.sc. **Dragan Primorac** odgovorio je

da je trenutni nastavni program od 5. do 8. razreda osnovne škole detaljno prošao ključne povijesne momente Hrvatske do današnjih dana. Ovih dana je dovršen eksperimentalni program "Hrvatski nacionalni obrazovni standard" u kojem je sudjelovalo gotovo 300 hrvatskih stručnjaka i kreće u oko 50 hrvatskih škola (dostupan na stranicama Ministarstva do rujna 2006.). Iznimno se dalo truda za rasterećenje onih povijesnih činjenica, datuma, koji hrvatskoj djeci nisu potrebni jer su ionako opterećena brojnim stvarima, a vrlo dobro su obrazloženi postanak i razvoj samostalne Hrvatske. Nakon tog Standarda gledat ćemo drugačije na hrvatsku povijest, objektivno, mjerljivo i u skladu sa znanstvenim postulatima, rekao je ministar.

Marijan Bekavac bio je djelomično zadovoljan odgovorom.

O specijalnoj policiji

Mirka Filipovića (neovisni) zanimalo je kada će specijalna policija MUP-a početi obavljati isključivo zadaće zbog kojih postoji - rješavanje otmica, talačkih situacija, uhićenja počinitelja najtežih kaznenih djela. Kada će se omogućiti besprijekorno funkcioniranje rada specijalne policije koja danas u doba globalnog terorizma ima ključnu ulogu, pitao je šire obrazlažući da se danas 350 pripadnika specijalne policije koristi za obavljanje drugorazrednih policijskih zadaća (čuvanje "ugroženih osoba", primjerice, generala Zagorca šest mjeseci, prijevoz novca HNB-a itd.).

Državni tajnik u MUP-u **Ivica Bucunjić** odgovorio je da je ova Vlada u godinu i pol dana učinila niz napora kako bi popravila i reafirmirala položaj specijalaca, na čelu šest policijskih uprava su bivši specijalci a nalaze se i među visoko rangiranim dužnosnicima počevši od zamjenika ravnatelja policije do načelnika. Pokazali smo da uvažavamo sav doprinos koji su pripadnici specijalne policije dali u Domovinskom ratu a s njima se i dalje računa kao najelitnijim postrojbama MUP-a (prošli su obuku talačkih kriza u zrakoplovima, osiguravaju se i druge obuke), rekao je

među ostalim državni tajnik, govoreći i o nabavci 80 najsuvremenijih pušaka, noćnih uređaja za gađanje. Po svim procjenama sadašnjih 320 specijalaca prevelik je broj s obzirom na broj stanovnika i sigurnosnu procjenu. Sigurno ćemo nastojati najbolje, najspremnije ljude zadržati u postrojbama specijalne policije. Sve govori da ova naša specijalna policija može ispuniti sve zadaće i pripremati se za najzahtjevnije.

Ovakvo stanje je djelomično zatečeno, s njim nismo zadovoljni, nastojimo ga popraviti što se tiče materijalnog položaja i opreme specijalnih postrojbi.

Mirko Filipović nije bio zadovoljan odgovorom (sramota za državu da ne može priuštiti 320 pušaka).

O paušalu u turizmu

Željka Kurtova (HNS) interesiralo je hoće li se već iduće sezone poduzeti nešto da se paušal plaćanja na ležajeve u turizmu rasporedi koliko toliko ravnopravno. Brojne su primjedbe građana a primjenom Zakona o paušalu, došlo se do apsurdna, primjerice, ne može ležaj u Boriku biti oporezovan kao i onaj na Bilom brigu, rekao je zastupnik potkrepljujući podacima o različitoj popunjenosti takvih ležaja ali i plaćanju istog poreza.

Ministar mora, turizma, prometa i razvitka **Božidar Kalmeta** podsjetio je da su pri donošenju Zakona prihvaćene primjedbe i ideje u vezi s plaćanjem paušala tako da tzv. mali iznajmljivači mogu birati plaćati paušal ili kad dosad po krevetu. Slaže se da bi trebalo napraviti određene promjene u plaćanju poreza ležajeva s obzirom na udaljenost od mora.

Željko Kurtov bio je zadovoljan ovim odgovorom napominjući da bi te izmjene trebalo hitno napraviti.

Savjetovaništa za obitelji

Kako napreduje projekt otvaranja savjetovaništa za djecu, mladež, brak i obitelj i kakva su iskustva u tome, pitanje je **Lucije Čikeš (HDZ)**. U borbi za materijalnu egzistenciju, u utrci s vre-

menom, nad hrvatskom obitelji nadvio se zmaj u obliku alkohola, droge, pojačane agresivnosti, rastave braka (u Zagrebu svaki četvrti, a u Splitu svaki se peti brak razvodi), abortusa, zanemariivanja djece, koji ju naprosto proždire.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor** odgovorila je da su spomenuti razlozi samo neki zbog kojih se krenulo u taj projekt i otvaranja savjetovaništa. Vjeruje da će oni uistinu vrlo brzo prijeći u centre za obitelji, u kojima će se moći rješavati svi spomenuti problemi, reafirmirati ulogu obitelji, ali i pružiti potporu posebno obiteljima koje imaju invalidnu djecu, jednoroditeljskim obiteljima i obiteljima koji se suočavaju sa zlom droge. Dosadašnja, iako kratka iskustva -prvi centri otvoreni u Splitu, zatim Dubrovniku, Vinkovcima, Karlovcu, Šibeniku - su vrlo dobra i na temelju iskustava neki prijedlozi se mogu provesti u drugim savjetovaništima, rekla je, među ostalim ministrica naglašavajući da je odaziv onih koji dolaze tražiti pomoć iznimno velik.

Financiranje zdravstva

Mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)** pitao je kako se misli ovakvom reformom - nema sumnje da će teret reforme u zdravstvu pasti na leđa bolesnika - spriječiti da dio građana Hrvatske ne pada u još veću bijedu. Reforme će pridonijeti tome da će sirotinja morati birati hoće li prehraniti obitelj ili platiti lijekove i skupu participaciju, a tu je i nezadovoljstvo liječnika i deficit liječnika.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Neven Ljubičić** naglašava da se govori o promjeni financiranja u zdravstvu, ne o reformi. S jedne strane imamo ograničen dotok novca, 38 posto građana u Hrvatskoj izdvaja za zdravstvo a trošimo svi, potrebe su nam velike i to je nesklad. Mi ćemo zaštititi bolesne, sve one koji trebaju veliku skrb, naravno i socijalno osjetljive i napraviti ćemo kategorizaciju lijekova, kao što su napravile češka, Slovačka, Poljska, Mađarska, rekao je ministar. Složio se iznesenim

da nemamo dovoljno pedijataru i upravo zato se preko HZZO pokrenulo više od 40 specijalizacija pedijatrije i ginekologije.

Podravska magistrala

Zvonimir Mršić primijetio je da je pri otvaranju auto-ceste Zagreb-Split najavljena izgradnja brojnih prometnica cesta i putova gotovo u svim dijelovima Hrvatske osim u sjeverozapadnom dijelu, ništa nije rečeno o Podravsko-prigorskom ipsilonu, Podravskoj magistrali pa ga zanima hoće li doista sjeverozapadna Hrvatska ostati slijepo prometno hrvatsko crijevo.

Odgovarajući na to pitanje ministar mora, turizma, prometa i razvitka **Božidar Kalmeta** rekao je da je Podravska magistrala velik projekt, da se njeni dijelovi već sada rade, zaobilaznica Osijeka, Varaždina, Virovitice, a kad se radi o cijeloj trasi dodao je da je postignuta suglasnost sa svim županijama i usklađenost s prostorno-planskom dokumentacijom. Započeti posao neće stati i u konačnici će se napraviti kako je planirano i imat ćemo vrlo važnu prometnu povezanost od granice sa Slovenijom pa do Iloka, odnosno do granice sa Srbijom i Crnom Gorom.

Zvonimir Mršić (SDP) odvratio je da je u pitanju dinamika izgradnje.

Pomoć Centru u Slavenskom Brodu

Dr.sc. **Dragu Prgometa (HDZ)** zanimalo je na koji će način Vlada odnosno nadležno Ministarstvo pomoći da Centar za rehabilitaciju djece s najtežim oblicima invaliditeta i odgoj djece u Slavenskom Brodu nastavi nesmetano funkcioniranje. Centar je osnovan prije 13 godina zahvaljujući Franjevačkoj provinciji iz Bologne i dječjem talijanskom festivalu "Zlatni cekin", no zbog nesredenog načina financiranja ove je godine Centar bio primoran zatvoriti jedan dio svojih aktivnosti.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi dr.sc. **Neven Ljubičić** u svojem širem obrazloženju rekao je da će taj problem

ubrzo biti riješen. Naveo je da je za to saznao početkom svibnja i da je problem što je to obični rehabilitacijski centar u okviru poliklinike, što nije u skladu sa zakonom.

Primjena bolonjskog procesa

Kako teče primjena bolonjskog procesa u našem školstvu, pitao je **Franjo Arapović (HDZ)**.

Ministar znanosti, prosvjete i športa dr.sc. **Dragan Primorac** odgovorio je da se upravo sada odvija zadnja faza bolonjskog procesa na koji je iznimno ponosna cijela akademska zajednica. Tijekom zadnjih godina napravljeno je čitav niz zakonskih prilagodbi, izmjenama pravilnika, odobravanje inozemnih kvalifikacija, diploma, osnovano je Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu, Vijeće za znanost, Agencija za znanost i visoko obrazovanje je. Cijeli proces pokrenut je u suradnji s europskim institucijama za pitanja obrazovanja, oko 1050 recenzenata iz zemlje i inozemstva sudjelovalo je u evaluaciji 835 studijskih programa. Hrvatska je prvi put definirala svoj sustav visokog obrazovanja (binarni sustav) putem visokih učilišta ali i stručnih studija, izdat će se dopusnice za 649 studija, naveo je, među ostalim ministar naglašavajući da je od listopada Hrvatska u Europi barem glede visokog obrazovanja, i to nam je ponos. Hrvatska će na svojim sveučilištima osigurati upisivanje i brojnih studenata iz okolnih država tako da me nije strah, rekao je ministar, da li hrvatski student odlazi na inozemne fakultete, a ako budemo zadržali ovaj kvalitet na kojem radimo onda te susjedne države treba but strah da njihovi najbolji studenti odlaze studirati na hrvatska sveučilišta.

O žrtvama poraća Drugog svjetskog rata

Zdenka Babić-Petričević (HDZ) pitala je tko će utvrđivati povijesne činjenice o stradalnicima odnosno žrtvama Drugog svjetskog rata i poraća. Prestankom važenja Zakona 29.5. 2002.

ukinuta je i Saborska komisija koja se time bavila, podsjetila je zastupnica.

Ministar kulture mr.sc. **Božo Biškupić** u svom odgovoru najprije je podsjetio da je Vlada u vezi s prestankom važenja Zakona zadužila Ministarstvo pravosuđa, MUP i Državno odvjetništvo za provođenje zaključaka u vezi s ratnim i poratnim žrtvama za vrijeme i neposredno poslije Drugog svjetskog rata. Tada je Vlada donijela odluku o pokretanju spomenutih znanstvenih istraživanja, posebno iz vremena Domovinskog rata i zadužila kao nositelja Hrvatski povijesni institut, osnovala je Znanstveni savjet za praćenje istraživanja i potakla Ministarstvo znanosti da putem znanstvenih projekta, (neki su u tijeku.) izučava cijelo razdoblje. Ministarstvo kulture provelo je zaključak o pripremi Zakona o Hrvatskom Memorijalnom dokumentacijskom centru Domovinskog rata. Naravno, morat ćemo osnovati jednu instituciju koja će skrbiti o žrtvama za vrijeme Drugog svjetskog rata i poraća.

Zdenka Petričević-Babić odgovorila je da se već tri godine to obećava.

Manipuliranje Izbornim zakonom

Pejo Trgovčević (HSP) pitao je predsjednika hrvatske Vlade što će poduzeti da Ured za državni upravu zaustavi i prekine manipuliranje Izbornim zakonom. Nakon održanih lokalnih izbora 15. svibnja ove godine na konstituiranju predstavničkih tijela lokalne i regionalne samouprave izabrani predstavnici srpske manjine dali su ostavke i njih se zamjenjuje Hrvatima čime se namjerno manipulacijom postiže nezastupljenost, a postoji mogućnost da te predstavnike zamijene predstavnici iste nacionalne manjine s iste liste, naveo je.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da mu je poznat taj podatak (najprije je "završio" priču oko gosp. Gele, razriješen i imenovan za vrijeme ove Vlade, a zašto je razriješen gosp. Rusan), to nije dobro i svi smo za punu primjenu Ustavnog zakona. Središnji državni ured za upravu dobio je

nalog da istraži zakonske mogućnosti da se spriječi manipulacija vijećnicima. Apelirao je i na koalicijske partnere i one koji podržavaju parlamentarnu većinu da se zajednički pronade rješenje.

Pero Trgovčević bio je polovično zadovoljan odgovorom te rekao da bi bilo dobro da se da pismeni odgovor.

Otkup i zalihe pšenice

Ljubica Lalić (HSS) pitala je po kojem će se modelu izvršiti otkup ovogodišnje žetve (po onom uspješnom samo za ministra, na ukupnim količinama država će izgubiti više od 200 milijuna kuna), kolika će biti otkupna cijena, kad će novac biti isplaćen i koliki će biti poticaj.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva **Petar Čobanković** odgovorio je da je država prošle godine sudjelovala u otkupu pšenice preko Ravnateljstva robnih zaliha i otkupila je oko 318 000 tona, a dosad je plasirao oko 70 000 tona, no tada je već rečeno da je to zadnja godina kad će država intervenirati na takav način.

Za ovogodišnju žetvu pšenice pripremljena je Uredba o tržišnom redu za pšenicu kojom će biti utvrđena zajamčena cijena od oko 75 lipa (na razini zajamčenih cijena EU), zatim minimalna cijena po kojoj su je otkupljivači dužni otkupiti uz subvencioniranje države. U našem najbližem okruženju očekuje se oko 20 milijuna tona tržišnog viška pšenice. A uz prošlogodišnju pšenicu i ovogodišnju, očekuje se oko 500 000 tona pa nema bojazni da Hrvatska neće imati dovoljno pšenice, a neće biti problema ni s njenim smještajem. Otkupna cijena za proizvođače bila bi 90 lipa a poticaj će biti maksimalan, 1650 kuna, pa će financijski rezultat za proizvođače pšenice u konačnici biti vrlo sličan prošlogodišnjem, rekao je ministar.

Ljubica Lalić nije bila zadovoljna odgovorom.

Uskrata plaća

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) pitala je zašto Vlada uporno odbija

sankcionirati pod prijetnjom kaznene odgovornosti poslodavce koji uskraćuju isplatiti pravednu i zasluženu plaću radniku. Svoje je pitanje obrazložila teškim položajem radnika u Hrvatskoj. Nesigurnost rada dosegla je zabrinjavajuću razinu, hrvatsko radništvo se eksploatira, više od 30 000 radnika je na minimalcu itd.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** složio se da je ne samo zaključeno pravo radnika nego da su dovedeni u teški položaj u kojem se gotovo nemoćuće oduprijeti poslodavcima. I pritom nije samo ugrožen radnik i njegov socijalni status nego i država jer poslodavac ne plaća porez i doprinose jer radniku daje minimalac. Na crno zapošljavaju i domaći i strani poslodavci i to je velika tema ne samo za ovu Vladu nego za sve vlade. U tom smislu moramo postići prije svega široki konsenzus socijalnih partnera i a možda i političkih stranaka. Problem postoji, šteti i radnicima i državi a dugoročno i poslodavcima, rekao je predsjednik Vlade.

Ingrid Antičević-Marinović rekla je da nije odgovoreno na njeno konkretno pitanje.

Formula za usklađivanje mirovina

Dr.sc. **Josip Sudec (HSU)** pitao je kome smeta dosadašnja formula za tekuće usklađivanje mirovina. S njom su dosad zadovoljni i umirovljenici, međutim, u posljednje vrijeme predstavnici Vlade RH tvrde da je ona neodrživa za proračun RH a predstavnici MMF-a da je udio mirovina od 14 posto previsok u DBP-u. Podaci govore drukčije i proračun nije ugrožen, obrazložio je, među ostalim.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** najprije je rekao da treba podsjetiti javnost da je ova Vlada donijela promjenu formule usklađivanja mirovina a u korist umirovljenika, da Vlada čini sve i puno više nego što su mnogi mislili na poboljšanje materijalnog statusa umirovljenika. Mi u Hrvatskoj poštujemo i moramo poštovati one koji su svoj životni vijek radili, a imaju

pravo na hrvatsku mirovinu i prema tome materijalni položaj umirovljenika je svima na srcu. Nikome nije u interesu, niti ću ja to dopustiti, da se smanjuju prava umirovljenika, ali isto tako nikome ne može biti u interesu da država iznad svojih mogućnosti osigura bilo kojoj grupaciji u Hrvatskoj status koji ne može financijski pratiti a u razgovorima naći ćemo pravu sredinu, rekao je predsjednik Vlade RH.

Zapošljavanje hrvatskih branitelja

Koliko je zadruga hrvatskih branitelja dosad osnovano i kakav se očekuje učinak od tog projekta, pitala je **Ivanka Roksandić (HDZ)**.

Prema odgovoru potpredsjednice Vlade RH i ministrice obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti jedan od najvažnijih ciljeva ove Vlade u segmentu **Jadranke Kosor** zbrinjavanja odnosno brige o hrvatskim braniteljima, djece poginulih, zatočenih i nestalih branitelja, je njihovo zapošljavanje. Vlada je donijela program zapošljavanja od 2004. do 2008. godine i za to se svake godine iz državnog proračuna izdvaja oko 30 milijuna kuna. Sigurna je, rekla je, da će se uspjeti riješiti dobar dio njihovih problema, a u tom programu je i kao novo, osnivanje zadruga hrvatskih branitelja. Zahvaljujući potporama Ministarstva u prošloj godini osnovano je deset zadruga, s poticajem svakoj od 150 000 kuna, ali i drugim oblicima pomoći, postoje zahtjevi za osnivanje novih 19 zadruga. Zadruga su se počele i međusobno povezivati, primjerice zadruga u Dugoj Resi sa zadrugom na Rabu, na proizvodnji i plasmanu povrća, a i sve je više onih koji se uključuju u rad postojećih zadruga. Na taj način riješit ćemo nezaposlenost hrvatskih branitelja, jedan od najvećih njihovih problema, rekla je, među ostalim.

Cijene nafte

Hoće li Vlada smanjiti trošarine, kao što je najavljeno ako super gorivo pri-

jeđe osam kuna, jer je nafta u RH preskupa, pitao je **Damir Kajin (IDS)**. Cijene naftnih derivata na svjetskom tržištu divljaju, za što nije kriva hrvatska Vlada, i mi imamo skuplju naftu od bogate Irske, super bogate Švicarske, naročito su pogođeni korisnici plavog dizela, ribara.

Riječ je o vrlo ozbiljnom problemu i kad procijenimo da je pravo vrijeme na hrvatskom tržištu mi ćemo intervenirati, odgovorio je predsjednik Vlade dr.sc. **Ivo Sanader**.

Kontrola uvoza kemikalija

S obzirom na to da će zbog zakonskih izmjena od 1. srpnja izostati sanitarna kontrola uvoza kemikalija znači li to da će se nakon 1. srpnja kroz Hrvatsku i u Hrvatsku uvoziti gotovo 200 000 tona kemikalija bez ikakvog nadzora, pitao je mr.sc. **Miroslav Rožić (HSP)**.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da se to neće dogoditi i Vlada vodi računa o tome, i donijet će odluku.

Dug osječkoj bolnici

Dr.sc. **Vilim Herman (neovisni)** upozorio je na evidentan ugovorni dug Vlade prema kliničkoj bolnici u Osijeku od 20 milijuna kuna (zbog povrata imovine) te nedvojben odgovor o tome očekuje od predsjednika Vlade RH. To treba rješavati izravno jer ide obveza iz ugovora (ne iz trogodišnjeg proračuna kao što proizlazi iz dobivenog pisanog odgovora) a tekuće potrebe rješavati, ali ne preko političkih odnosa Drmić-šišljagić-Glavaš, nego smireno, staloženo onako kako slavonsko-baranjska kvaliteta života traži, rekao je.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da Vlada stoji u potpunosti prema svojoj obvezi i u pogledu dugova prema kliničkoj bolnici u Osijeku bez obzira na spomenute političke prilike, jer to nema nekakve veze sa središnjom državnom politikom i s obvezama prema stanju zdravstva u Slavonsko-baranjskoj županiji

ji. Prije 14 dana otvoren je u toj bolnici odjel intervencijske kardiologije, obnavlja se odjel za bolesti uho, grlo i nos, otvoren je citogenetski laboratorij hitne medicinske pomoći a za iduću godinu se planira kardiokirurgija.

Dr.sc. **Vilim Herman** tražio je pisani odgovor jer da predsjednik Vlade govori o tekućim ulaganjima a radi se o ugovornom dugu.

Sporni uvoz junećeg i govedeg mesa

Zašto se krše zakoni RH pri uvozu junećeg i govedeg mesa iz Brazila i Poljske i ne poštuje kakvoća i kvaliteta, pitala je **Đurđa Adlešić (HSL)**. U posljednjih pet mjeseci u Hrvatsku je uvezeno više svježeg govedeg mesa nego u proteklih pet godina, dok je za 800 tona istekao rok trajanja a meso je završilo na stolovima naših građana, navela je, pozivajući se na udrugu "Baby beef".

Potpredsjednik Vlade RH **Damir Polančec** iznio je tijekom događaja u vezi sa spornim uvozima i pošiljka iz Brazila i Poljske. Na osnovi izvještaja certificiranih laboratorija odnosno potvrde o zdravstvenoj ispravnosti i kvaliteti mesa resorno Ministarstvo je donijelo odluku da ne pušta navedene pošiljke mesa u maloprodaju nego da se to meso može isključivo upotrijebiti u preradi. Čim dobije izvješće o krajnjim korisnicima uvezenog mesa od Državnog inspektora pismeno će izvjestiti zastupnicu i primiti udrugu "Baby beef" na dodatne razgovore, rekao je potpredsjednik Vlade, napominjući da treba mijenjati Pravilnik o kvaliteti mesa koji je preuzet iz zakonodavstva SFRJ 1991.

Đurđa Adlešić rekla je da za mijenjanje neusklađenih zakona i pravilnika treba utvrditi rok te da sve zanima gdje je završilo (na čijim tanjurima) tih 800 tona mesa.

Vjerodostojnost predsjednika Vlade RH

Pitanje **Nenada Stazića (SDP)** odnosilo se, kako je sam rekao, na vjero-

dostojnost predsjednika Vlade jer je u odgovoru zastupniku Kajinu o cijeni nafte još jednom odbio ispuniti ono što je javno obećao, jer je cijena benzina prešla granicu od osam kuna.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** ostaje pri svom odgovoru da će Vlada intervenirati kad cijena bezolovnog benzina bude osam kuna. Zastupnik vjerojatno misli na olovni benzin no i tu ćemo napraviti analizu i vidjeti kolika je kategorija ljudi koji još uvijek upotrebljava taj benzin i tu ćemo reagirati, odgovorio je predsjednik Vlade RH.

Nenad Stazić (SDP) nije bio zadovoljan odgovorom.

Reforma pravosuđa

Ivan Vučić (HDZ) zatražio je informaciju o stanju reforme pravosuđa posebno u dijelu uređenja zemljišnih knjiga čije je aljkavo vođenje, kaže, razlogom mnogih sudskih postupaka.

Ministrica pravosuđa **Vesna Škare-Ožbolt** izvijestila je da se od rujna 2004. provodi ubrzana reforma sređivanja stanja u zemljišnim knjigama. Započet je unos ručno vođenih knjiga u elektronski oblik na svih 96 sudova, što je pretpostavka za ubrzano donošenje i sudskih odluka u zemljišno-knjižnom postupku i za objavljivanje zemljišno-knjižnih podataka na internet stranicama. Započet je postupak verifikacije podataka na 17 zemljišno knjižnih sudova, stvorene su materijalne i tehničke pretpostavke za uvođenje sustava zemljišnih knjiga, provodi se pravna i informatička edukacija i edukacija voditelja gruntovnica, uvedeni su samostalni zemljišno-knjižni referenti što je rasteretilo suce u radu sa zemljišno-knjižnim predmetima, 258 000 zemljišno-knjižnih zaostataka u pet mjeseci smanjeno je za 60 000, navela je, među ostalim ministrica. Zaključila je da se stvari dobro razvijaju i da se stvaraju pretpostavke da i javni bilježnici mogu izdavati zemljišno-knjižne izvratke, da se kompjuterski povežu sa gruntovnicama čime će se spriječiti malverzacije s nekretninama.

Jamstvena kartica

Ivan Drmić (neovisni) podsjetio je na tzv. jamstvenu karticu - smanjit će se porezi, ojačati poduzetništvo, povećati zaposlenost itd. - koju je potpisao sadašnji predsjednik Vlade i na kojoj je ova sadašnja Vlada dobila većinu glasova birača. Ta obećanja nisu ispunjena pa je li situacija stvarno ovako beznadna kako se čini iz ove perspektive, pitao je.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da je na tom programu i zastupnik ušao u Hrvatski sabor a da će taj program ova Vlada ispuniti s njim ili bez njega do kraja na zadovoljstvo hrvatskih građana.

Ivan Drmić objasnio je da njegovo pitanje nije bilo provokativno već da ga je postavio da umiri svoju savjest jer je tu jamstvenu karticu dijelio po gradovima i općinama.

Gradnja hidroelektrana

Mr.sc. **Marko Širac (HDZ)** pitao je što će se poduzeti za poticanje HEP ili drugih investitora na izgradnju hidroelektrana u RH. Proizvodnja električne energije od korištenja vodotoka dugoročno je najsigurnija i ekonomski najopravdanija a potencijali naših vodotoka iskorišteni su oko 45 posto.

Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić** odgovorio je da je područje energetike i energetske budućnosti vrlo važno i bitno s obzirom na to da svakodnevno raste potrošnja svih energenata, tako i električne energije. Zadnje hidroelektrane, Đale i Dubrave, pustili smo u pogon 1989/1990. Ove godine Ministarstvo je dalo energetske suglasnosti i počinje gradnja hidroelektrana Lešće od 40 megavata, završetak se predviđa 2008. godine. Gotovi su i projekti za dvije hidroelektrane koje se predviđaju graditi u narednom razdoblju, Podsused i Drenje na Savi, čiji su troškovi izgradnje dosta veliki, a u zadnje vrijeme je često najveći problem pitanje Udruge zaštite okoliša ili stanovnika lokalne zajednice.

Mr.sc. **Marko Širac (HDZ)** objasnio je da je ovo pitanje postavio jer su se između 1980. i 1990. Hrvatska silna sredstva uložila u izgradnju termoelektrana Kosovo IV, Obrenovac VI, Tuzla itd. a njihovo korištenje nam je nedostupno i zato ga veseli da ovo Ministarstvo i javna poduzeća imaju ovakvu orijentaciju.

Zaštita starih kamenih kuća

Što Vlada odnosno Ministarstvo kulture namjerava učiniti u zaštiti ambijentalnih dalmatinskih kamenih kuća u Dalmatinskoj zagori, uz rijeku Cetinu, Peručko jezero, Dinaru i Svilaju itd. Master planom TZ Županije Splitsko-dalmatinske ta napuštena sela su okosnica razvoja seoskog turizma - pitao je **Niko Rebić (HDZ)**. To bogatstvo je danas ugroženo i razni preprodavači vrijednog klesanog kamena ruše te kuće i kamen preprodaju po priobalju i otocima.

Ministar kulture mr.sc. **Božo Biškupić** odgovorio je da Ministarstvo kulture skrbi o svim vrstama kulturne baštine, a posebno onim vrlo vrijednim građevinama u kamenu, Dioklecijanova palača, Sv. Jakova u Šibeniku itd., ali i skrbi o ruralnoj baštini. No rješenje

ovog cijelog problema nije samo Ministarstvo kulture već i lokalna zajednica i druga ministarstva, jer vidimo o tome vrlo dobar primjer u Istri. Tu baštinu treba čuvati a kod imatelja takvog spomenika razvijati svijest o njegovoj vrijednosti, rekao je, među ostalim ministar.

Stručni nadzor u domovima za djecu

Misli li resorno Ministarstvo nešto učiniti kako bi se ne samo u Brezovici nego u svim dječjim domovima osigurao stručni nadzor, češće kontrole radi sprječavanja zlostavljanje djece te misli li se kontrolirati i volontere u Caritasovim domovima, pitanje je **Milanke Opačić (SDP)**. Ni ovo niti bivše Ministarstvo nije se bavilo u smislu nadzora nego pukim formalnostima (Brezovica), rekla je zastupnica.

Državna tajnica u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi **Dorica Nikolić** odgovorila je da nije točno da Ministarstvo nije reagiralo u slučaju Brezovica i u ovom trenutku surađuje sa svima, od Državnog odvjetništva do pravobraniteljice za djecu. Domovi imaju inspeksijski nadzor uključujući i stručni nadzor

no doista se može reći da kontrola nije bila dostatna, u prijašnjem Ministarstvu uopće nije bila organizirana inspeksijska jedinica i tek je sada organizirana ali fali djelatnika. Što se tiče ispitivanja djece Ministarstvo nema zakonskog prava za to jer je to nadležnost državnog odvjetništva.

Milanka Opačić odgovorila je da bi bila zadovoljna odgovorom da je rečeno da će se potaknuti promjena zakona.

Uporaba zastave EU

Dr.sc. **Miljenko Dorić (HNS)** iznio je da mu je kao članu saborskog odbora za europske integracije i Izaslanstva u Vijetnamu postavljeno i pitanje uporabe zastave EU na našim zgradama državnih organa i institucijama i tko je to odobrio jer još nismo članica EU.

Predsjednik Vlade RH dr.sc. **Ivo Sanader** odgovorio je da zemlje kandidati po odluci Europske komisije nakon dobivanja statusa kandidature imaju pravo isticati zastavu EU, a to čini i Rumunjska, Bugarska, a činila je i Slovenija prije nego je ušla u EU.

Time je Aktualno prijedodne bilo završeno.

Đ.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Administrativne pristojbe na zdravstvene usluge

Ovim su Zakonom, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, uvedene administrativne pristojbe koje plaća-

ju osigurane osobe prilikom korištenja zdravstvene zaštite. Maksimalni mjesečni iznos je 30 kuna.

Hrvatski je sabor nakon rasprave hitnim postupkom na 15. sjednici donio izmjene i dopune Zakona o zdravstve-

nom osiguranju kojim se, među ostalim, za osigurane osobe uvode administrativne pristojbe. Oko milijun osoba oslobođeno je plaćanja tih pristojbi.

Predlagatelj Zakona bila je Vlada RH.

O PRIJEDLOGU

Važeći Zakon o zdravstvenom osiguranju stupio je na snagu 1. siječnja 2002. godine. Tim Zakonom određeni su okviri za provedbu osnovnog, dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja. Dopunskim zdravstvenim osiguranjem obuhvaćeno je 725 532 osobe od čega je 50,31% radno aktivnih, a 49,69% umirovljenika. U razdoblju od 2001. do 2004. godine zabilježen je izniman porast troškova lijekova na recept, tako da su ti troškovi 2001. godine iznosili 2 milijarde kuna, a 2004. godine 3 milijarde kuna.

Administrativne pristojbe ne plaćaju djeca do 18 godina, što je u redu, ali će ih plaćati više od milijun umirovljenika, što nije u redu.

Zakonskim prijedlogom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju uvode se administrativne pristojbe čiji je maksimalni mjesečni iznos 30 kuna. Nakon dosegnutog maksimalnog mjesečnog iznosa osigurana osoba oslobađa se daljnjeg plaćanja administrativnih pristojbi za taj mjesec. Predviđeni su izuzeci od plaćanja i to za djecu do 18 godina života i za invalide s oštećenjem organizma od najmanje 80%. Tim obuhvatom izuzetaka oko milijun osoba bilo bi oslobođeno plaćanja pristojbe. Prema ovom zakonskom prijedlogu sve osigurane osobe ne plaćaju pristojbu za preventivne preglede utvrđene planom i programom mjera zdravstvene zaštite.

Ovim zakonskim prijedlogom utvrđeno je da osigurane osobe imaju pravo na naknadu troškova prijevoza ako koriste

zdravstvenu zaštitu u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse koja je udaljena više od 100 kilometara od mjesta prebivališta, odnosno boravka, jer potrebnu zdravstvenu zaštitu ne mogu ostvariti u bližoj ustanovi.

S obzirom na to da pravo na naknadu za pogrebne troškove nije pravo iz osnovnog zdravstvenog osiguranja predloženim zakonom prestaje pravo na naknadu za pogrebne troškove koje se osiguranicima Zavoda priznavalo sukladno članku 142. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Financijski učinci koji se namjeravaju postići provedbom ovoga Zakona su sljedeći:

1. na temelju naplaćenih administrativnih pristojbi očekuju se dodatna sredstva u iznosu od 376 milijuna kuna,

2. redefiniranjem naknade troškova prijevoza postigla bi se ušteda od 100 milijuna kuna,

3. s naslova pogrebnih troškova postigla bi se ušteda nešto veća od 33 milijuna kuna.

To je ukupno po svim osnovama 509 milijuna kuna.

U odnosu na ukupno planirana sredstva za prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja za 2005. godinu u iznosu od 14,7 milijardi kuna to predstavlja uštedu od 3,4%.

RADNA TIJELA

Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo podržao je usvajanje predloženog Zakona. Većina članova Odbora mišljenja je da je nepopularna mjera uvođenja administrativnih taksi ipak neophodna, da bi se financijski učvrstio sustav i premostilo vrijeme do cjelovite reforme zdravstva. Pojedini članovi Odbora bili su mišljenja da će predložene mjere ugroziti standard znatnog broja ljudi, a posebno umirovljenika. Postavljeno je pitanje načina utvrđivanja mjesečnog limita od 30 kuna po pacijentu, odnosno tko će voditi takvu evidenciju. Izražena je i dvojba oko ukidanja naknada za putne troškove ispod 100 kilometara, što će se negativno odraziti na

pacijente slabijeg imovnog stanja, a koji moraju češće odlaziti liječniku. Također je istaknuto da treba dati prednost ukupnoj zdravstvenoj reformi.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona. Na tekst konačnog prijedloga Odbor je podnio amandmane na članke 3, 5, 6, 7. i 8, a riječ je o nomotehničkom uređenju izričaja, a članak 3. uređuje se na razvidan način, kako bi bilo točno određeno kojim osobama se nadoknađuju troškovi prijevoza. Valja reći da je po okončanju saborske rasprave a prilikom glasanja o ovom Zakonu Vlada RH prihvatila predložene amandmane Odbora za zakonodavstvo. Time su oni postali sastavni dio Zakona.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora o ovom predloženom Zakonu uvodno je govorio ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Neven Ljubičić**. On je rekao da su u prosincu 2003. godine ukupne obveze Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje bile 3 milijarde i 999 milijuna kuna, plus obveze iz kredita iz 2000. godine koje su iznosile milijardu i 670 milijuna kuna iskazane kao javni dug. Vlada je tijekom 2004. godine otplatila u cijelosti javni dug i konsolidirala sustav. Bolnički sustav imao je u siječnju 2004. godine 24% više rashoda nego prihoda. Zbog toga se uvelo hitnih 30 mjera, kojima se moralo konsolidirati sustav. U prosincu 2004. godine odnos između rashoda i prihoda bio je 3,6%. Bitno je reći da to nije bilo na štetu niti jedne usluge. Dapače, broj usluga u bolnicama se povećao za nešto više od 2%.

Glavni problem je primarna zdravstvena zaštita, odnosno potrošnja lijekova na recept. Uzrok je sustav zdravstvenog osiguranja donesen 2003. godine gdje je dopunsko osiguranje inkorporirano u osnovno osiguranje. To ne postoji nigdje na svijetu. Vlada je svjesna da je socijalni status građana izuzetno osjetljiv. Mjere koje se predlažu ne zadiru u utvrđena prava osiguranih osoba. Predloženo je uvođenje administrativnih pristojbi u vrijednostima od 5, 10 do

maksimalno mjesečno 30 kuna. Gotovo sve tranzicijske zemlje u Europi, ali i neke puno razvijenije imaju isti princip. Procjena na 30 kuna nije izvedena administrativnim putem nego je uzet u obzir socijalni cenzus. Najniži socijalni cenzus koji se može ostvariti po različitim pravima iznosi 650 kuna. Prijedlog pristojbi ne bi trebao predstavljati veće financijsko opterećenje za sve osigurane osobe. Treba upozoriti i na činjenicu da su iz plaćanja pristojbi izuzete sve osobe do 18. godine života, 80 i više postotni invalidi i hendikepirane osobe. Jako je bitno da su iz plaćanja pristojbi isključeni svi preventivni pregledi.

U mnogo bogatijim državama od Hrvatske oni koji nakon prestanka ili promjene terapije imaju neiskorištene lijekove vraćaju ih u sustav.

Zakonom se predlaže prestanak plaćanja posmrtnih usluga. Nigdje na svijetu niti u jednom zakonu o zdravstvenom osiguranju nema takvih prava na naknadu za pogrebne troškove. Da li ih mora biti? Mora. Gdje im je mjesto? U Zakonu o socijalnoj skrbi.

Predloženo je također ograničenje plaćanja putnih troškova. Do sada su se plaćali svi putni troškovi za sve osobe koje su dalje od 30 kilometara. Pokazalo se da je optimalna udaljenost koju bolesnici ostvaruju negdje oko 100 kilometara. Upravo zato je to ukalkulirano u Zakon. Naravno, to može biti samo za onu uslugu koja se ne može dobiti u mjestu prebivališta odnosno boravka.

Nakon što je predsjednik Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo dr. sc. **Marko Turić (HDZ)** izložio stavove Odbora, što smo već rezimirali, u ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je **Željka Antunović (SDP)**. Ona je zamolila ministra Nevena Ljubičića da odgovori na tvrdnju koordinacije udruga u zdravstvu da je ovaj Zakon predložen po hitnom postupku, za njih prijevare, jer su bili obaviješteni da će

imati o tome uskoro sastanak. S njima se i razgovaralo, ali u sasvim drugom kontekstu. S obzirom na sve ovo što se u javnosti govori i ono što se najavljuje u zadnjih godinu i pol dana očekivali smo reformske procese pa se pitamo što je s najavljenim reformama. Vrijeme prolazi. Treba se nadati da Vlada Ive Sanadera zna koliko se problemi gomilaju kada se ne rješavaju, i koliko će se zemlja teško nositi s povećanjem dugova i rastom nedostatka sredstava u zdravstvu. U svemu tome prepoznaje se i veliko licemjerje. Zar se zaboravlja da se 14,5 milijardi kuna od ukupno 16 koliko se godišnje potroši za zdravstvenu zaštitu, skupi iz doprinosa koji se plaćaju iz bruto plaća i iz doprinosa kojega plaća gospodarstvo. To su novci hrvatskih građana a ne države. Veliki je problem što država s tim novcem ne zna gospodariti. I sada kad u zdravstvu trošimo više nego što prikupljamo kažemo da trebamo osigurati fiskalnu stabilnost. To ćemo postići tako da propišemo dodatni harač. Administrativna taksa harač je na bolesne. Plaćat će je samo oni koji su bolesni. Zašto se, primjerice, nije povećao porez na duhanske proizvode pa to preusmjerilo u zdravstvo. Obrazloženje za uvođenje takse je da to imaju i druge zemlje. Međutim, te zemlje ne izdvajaju 9% svog bruto društvenog proizvoda za zdravstvo. Čuli smo da zdravstvene ustanove funkcioniraju besprijekorno. To nije točno. Spominje se i dopunsko osiguranje kao generator problema. Javna izjava ministra zdravstva da će se ukinuti dopunsko osiguranje daleko je veći generator potrošnje lijekova nego što je to bilo uvođenje tog osiguranja. To osiguranje povećava potrošnju, ali nije jedini i najveći problem nekontrolirane potrošnje.

Kad je riječ o naknadi troškova prijevoza pacijenti će ostati liječiti se u svojim centrima tek onda kada budu sigurni da je kvaliteta zdravstvene usluge u tim centrima zadovoljavajuća. Ova mjera od sto kilometara neće destimirati njihove odlaske i njihovu potragu za najboljom zdravstvenom zaštitom. Vlada Ive Sanadera ovim zakonskim prijedlogom uzima dodatni porez od pacijenata. Ne

zna se kako će se to provoditi. SDP niti u primisli ne može podržati ovaj Zakon, najavila je Željka Antunović.

Prošlo je vrijeme besplatnog zdravstva

Nakon ispravka netočnog navoda dr. sc. **Andrije Hebranga (HDZ)** koji se odnosio na izdvajanje iz bruto nacionalnog dohotka i vraćanje duga HZZO-a te prim. dr. **Stjepana Bačića (HDZ)** koji se odnosio na dopunsko zdravstveno osiguranje, u ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je **Damir Kajin (IDS)**. On je naglasio da umjesto da zdravstvu damo malo daha, mi uvodimo dodatne participacije od 5 do 30 kuna mjesečno. Pristojbe ne plaćaju djeca do 18 godina, ali će ih plaćati više od milijun umirovljenika. Očigledno je da problemi u zdravstvu postoje. Gdje su nestala ona dobra vremena kada je zdravstvo bilo besplatno? Da se razumijemo, uvijek je netko tu cijenu morao plaćati, ali korisnici usluga tu cijenu nisu direktno plaćali. Istina, Hrvatska je još uvijek socijalnija od nekih drugih, pa i bogatijih država u našem okruženju, jer plaća čak 80% cijene lijeka. U Mađarskoj država plaća 65%, Sloveniji 60%, Češkoj 43%, Poljskoj 37%. Ovim Zakonom ostvarit će se 509 milijuna kuna, što nije malo. Država se bori za svaku kunu. Teret se prebacuje na one kojih ima najviše. To je u pravilu sirotinja. U Klubu zastupnika IDS-a držimo da još uvijek nije sazrijelo vrijeme za jednu takvu restrikciju. Skloniji bi bili predložiti povećanje doprinosa za 0,2% ili 0,3% nego teret prebaciti na sirotinju. Ovo o čemu danas raspravljamo poruka je čitavoj javnosti da je prošlo vrijeme besplatnog zdravstva u Hrvatskoj. Sve valja platiti. Uvijek je to trebalo platiti. Postoje još dva problema. To su opće bolnice. Opće bolnice ne mogu voditi županije. Drugi problem je 226 milijuna kuna koje su bile planirane početkom godine za investicije u zdravstvu, a sada su preseljene na neke druge proračunske izdatke. Hrvatska je bila, a i danas je, socijalno osjetljiva država. Vjerojatno nijedna država u Europi za te namjene ne

izdvaja više sredstava. Ono što je bitno u ovom trenutku je da Hrvatska mora pokrenuti jednu gospodarsku, kako bi se reklo, revoluciju. Kada imamo te podatke na umu onda vidimo da smo naprosto u gabuli. U zdravstvu radi "armija" od gotovo 70 tisuća ljudi. To je za jednu državu koja ima 4,3 milijuna stanovnika ogroman broj, ali to i daje jednu socijalnu sigurnost građanima.

Primjer Švicarske i Švedske

Franjo Piplović (DC), Josip Leko (SDP) te dr. **Stjepan Bačić (HDZ)** ispravljali su netočne navode Damira Kajina. Zatim je u ime Kluba zastupnika HNS-a govorio **Dragutin Lesar (HNS)** koji je ovaj Zakon nazvao zakonom o smanjenju prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja. Doslovno se radi o tome da će silom zakonskih propisa HZZO kao osiguravatelj promijeniti ugovor i police osiguranja. Građani imaju svojevrsnu košaricu prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja. Imaju i kartice HZZO-a koje vrijede sve manje i manje. Najveći dio novca HZZO ubire temeljem doprinosa od radno aktivnog stanovništva po stopi od 15%, i 0,5% za povrede na radu. Do 2000. godine ta stopa iznosila je 18%, ali je broj onih koji su uplaćivali doprinose bio znatno manji. Problemi financijske prirode u HZZO-u nisu posljedica doprinosa. Problem započinje u državnom proračunu. Kada bi državni proračun ispunjavao obveze prema HZZO-u ne bi trebalo govoriti o financijskom deficitu Zavoda. Uvođenjem administrativne pristojbe želi se destimirati korištenje zdravstvene zaštite onih koji je najčešće koriste. Kalkulacija je da će manjim korištenjem zdravstvene zaštite doći do smanjenja troška. Prihvaćam tvrdnju da zdravstveni fond u Hrvatskoj gubi 3 milijarde kuna zbog nepodignutih nalaza i bačenih lijekova. To je izjava bivšeg ministra, gospodina Andrije Hebranga. U mnogo bogatijim državama od Hrvatske oni koji imaju lijekove nakon prestanka ili promjene terapije, lijekove koje su uzeli na recept ili kupili vraćaju u sustav. Švicarska i Švedska takvu

praksu provode već 50 godina. Stoga bi bilo dobro uvesti administrativne markice i dati ih svakome tko vrati lijek, tako da s njom može platiti pristojbu. Članak 2. predloženog Zakona govori o pravu na naknadu putnih troškova iznad 100 kilometara. Ministar zdravstva rekao je da se do sada plaćalo svima koji su išli izvan mjesta. To naprosto nije točno. Na kraju je Dragutin Lesar najavio da zastupnici HNS-a neće glasovati za ovaj Zakon, naprosto zato što nije riječ o reformi zdravstvenog osiguranja nego o interventnoj mjeri pokušaja da se dođe do pola milijarde kuna na teret građana.

Ono po čemu je hrvatsko zdravstvo različito od svih zemalja u tranziciji je da mi jedini nismo čuvara ulaza u zdravstveni sustav. U sustav ne ulaze samo bolesnici: polovica je bolesnih, a polovica onih koji dolaze iz drugih razloga, najviše socijalnih.

Nakon što je dr. **Stjepan Bačić (HDZ)** ispravio netočan navod u vezi s navodnim smanjenjem prava iz zdravstvenog osiguranja, u ime Kluba zastupnika HSS-a govorila je **Ljubica Lalić (HSS)**. Najavila je da HSS neće podržati Zakon koji je odraz Vladinog nepoznavanja stvarnog života hrvatskih građana. Zakon ima dalekosežne posljedice. Potpuni teret neefikasnosti zdravstvene politike prenosi se na najsiromašnije građane. Nije jednako zastupnicima koji imaju plaću 13.660 kuna i onima koji imaju mirovinu od par stotina do tisuću kuna, platiti tih 30 kuna. Onaj koji je siromašan ne može platiti participaciju niti putne troškove do mjesta udaljenog možda 30-40 kilometara. Zakonom će se smanjiti interes pacijenata da idu liječniku. Ovdje je bilo istaknuto da se ovim Zakonom štiti dignitet liječnika. Na narodnim zastupnicima je da štite dignitet građana. Uz to što je Zakon nepravedan, on je i neprovediv. Nemoguće ga je kontrolirati. U članku 7. prestaje pravo

na naknadu za pogrebne troškove. To bi bilo u redu u normalnom društvu, u državi u kojoj građani mogu živjeti od svoga rada, a umirovljenici imaju ono što su zaradili. Međutim, građani imaju velikih problema kada netko od srodnika, bračni drug ili roditelji umru. Nemaju sredstava za pokop. Klub zastupnika HSS-a ne može podržati ovaj Zakon, jer podržati ga znači vragu dušu prodati za 500 milijuna kuna, zaključila je Ljubica Lalić.

Čuvar ulaza

Hrvatski zdravstveni sustav jedinstven je i potpuno različit od svih drugih sustava u tranzicijskim zemljama, naglasio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a dr. sc. **Andrija Hebrang (HDZ)**. Jedino po zdravstvu nismo se niti koraka približili Europskoj uniji, i to upravo u sektoru financiranja. U čemu se razlikujemo od drugih tranzicijskih zemalja? U Hrvatskoj država pokriva više od 90% ukupne cijene zdravstvenih usluga. U svim zemljama u tranziciji to se kreće između 75 i 80%. Jedina smo zemlja u kojoj na 400 dolara prosječne uplate po stanovniku svaki stanovnik troši prosječno 600 dolara godišnje. Velika je razlika između Hrvatske i ostalih i u tome što je u Hrvatskoj praktično tri milijuna ljudi oslobođeno bilo kakvih participacija. Potpuno smo različiti od svih drugih i po dopunskom osiguranju u osnovnom osiguranju. Ukupan dug HZZO-a bio je 8,5 milijardi kuna. To je 60% godišnjeg obrtaja novca u zdravstvu i to ne može izdržati nijedan sustav. Karakteristični smo po tome što smo izvršili veći broj usluga od svih zemalja u tranziciji. Samo prošle godine izvršeno je 60 milijuna većih zdravstvenih usluga i još preko 80 milijuna manjih. Od toga je 30 milijuna u primarnoj i 30 milijuna u bolničkoj i konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti. Hrvatska je jedinstvena i po tome što ima kraće liste čekanja naprimjer i od jedne Irske. Irska i Hrvatska imaju podjednak broj stanovnika. Hrvatska ima godišnje za zdravstveno osiguranje dvije milijarde eur-a, a Irska 12 milijardi eur-a. Ono po čemu je hrvatsko zdravstvo potpuno

različito od svih zemalja u tranziciji je što mi jedini nemamo čuvara ulaza u zdravstveni sustav. Čuvar ulaza ili "gate keeping" mehanizam je koji čuva od prevelikog ulaska u sustav, jer u sustav ne ulaze samo bolesnici. U sustav ulazi 50% bolesnih i 50% onih koji dolaze ne zato što su bolesni nego iz drugih razloga, najviše socijalnih. Početkom devedesetih godina i mi smo s mukom uveli čuvara ulaza. On je puknuo one sekunde kad smo ubacili "crva u jabuku". To znači dopunsko osiguranje u osnovno. Druge zemlje koje su uvele participacije izmislile su i administrativne pristojbe. Zašto? Zato jer participacije nisu bile dovoljne da čuvaju ulaz. Zašto? Jer su cijene lijekova i tehnologije rasle po stopi od 10% godišnje. I trebalo je pojačati čuvara ulaza, da se ne bi dogodilo, kao kod nas, da svatko tko ima masnoću u krvi uzima lijekove protiv masnoće, ali ih uzme nakon dobrog obroka odojka na ražnju. To je svrha čuvara ulaza, a ne da se bolesnom kaže ne. I zato, da bi to ispravili, uveli su administrativne pristojbe. To je pristojba koja je jednaka za sve. Ona ne trpi izuzeće. Hrvatska je socijalna država, pa smo zato oslobodili djecu i trudnice. Administrativne pristojbe uvodimo zadnji u Europi. Time ćemo definitivno napraviti čuvara ulaza u sustav. Zašto sada? Zato što nismo mogli smanjiti enormni porast broja uputnica niti povećanje recepata u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Sustavu prijeto ponovni slom, jer potrošnja raste puno brže nego što raste bruto nacionalni dohodak i stopa doprinosa. Zato je ovo krajnji trenutak da se uvede čuvar ulaza, naglasio je Andrija Hebrang.

Dopunskim osiguranjem povećala se potrošnja lijekova na recept, a povećan je prosječan broj dana provedenih u bolnici.

Milanka Opačić (SDP) upozorila je da trudnice nisu oslobođene pristojbi. **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** primijetila je da su pogođeni najsiromašni-

ji, dok je **Josip Leko (SDP)** ustvrdio da se ovom mjerom financira neracionalnost u zdravstvu.

Dr. sc. **Josip Sudec (HSU)** u ime Kluba Hrvatske stranke umirovljenika upozorio je da je ovo treća reforma i da je svaka sve teža za umirovljenike i one koji imaju najmanje. Prava su jednaka, međutim oblik tih prava se individualno ostvaruje. U Hrvatskoj ima 171 tisuću umirovljenika koji imaju mirovinu manju od 1000 kuna. Za njih 30 kuna znači šest dana preživljavanja. O tim ljudima nitko ne razmišlja. Nije li to tihi genocid prema tim ljudima. Oni će doći u poziciju da ne koriste zdravstvenu zaštitu, a ako je koriste ići će na ulicu i moliti da im netko udijeli 10 kuna. Zar će 30 kuna spasiti ovaj sustav? Svi smo manje-više prestrašeni. Velika reforma počinje u najnezgodnije vrijeme, kada 60% umirovljenika ima dvije ili tri bolesti. Čak njih 32% stalno koristi lijekove. Dopunsko osiguranje za umirovljenike više nije 50 kuna nego je to 80 kuna. Istovremeno ukidaju se prijevozni troškovi i pogrebne, a reforma počinje djelovati tamo gdje će davati najmanje efekte. Kada vidimo koliko se daje za mirovine i zdravstvo svi ćemo reći da se daje previše. Za zdravstvo, u odnosu na mirovine, daje se zbilja previše. Gdje curi? Curi u konzilijarnim i bolničkim uslugama. Stoga bi trebalo preispitati zdravstveni sustav u cjelini i predložiti sanacijski program.

Administrativna pristojba vraća se u sustav

Dr. **Stjepan Bačić (HDZ)** iznio je podatke o izdvajanju za zdravstvo i mirovine, a ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Neven Ljubičić** pojašnio da rebalans za zdravstvo nije 226 nego 114 milijuna kuna. Dodao je kako sustav osiguranja i sredstva za zdravstvenu zaštitu nisu ni taknuta. Niti jedna usluga neće biti uskraćena. Stvari su racionalizirane u stručnim povjerenstvima. Ima ih oko 60. i svi ti ljudi pristali su raditi na bazi voluntarizma. Nadalje, sva je sila intelektualnih usluga. Također, na nekim kapitalnim investicijama

napravljen je rebalans i ponuđena druga forma financiranja. Zašto? Zato što neće biti tih investicija do kraja ove godine. Treba dati i odgovor na pitanje zašto administrativna pristojba. Ona neće nestati. Vraća se u sustav, upravo bolesnicima. Još donedavno smo imali tri centra intervencijske kardiologije. Najčešća bolest koja uzrokuje smrt kod nas je infarkt miokarda, srčani udar. Intervencijsku kardiologiju imale su tri bolnice u Zagrebu. Sada imamo 6 centara: po jedan u Osijeku, Splitu i Rijeci te 3 u Zagrebu. Da bi omogućili opstojnost takvog sustava moramo dobiti injekciju i ovo je taj vid injekcije. Vlada zbog svoje socijalne osjetljivosti nije dirala u dopunsko osiguranje. Ovoga trenutka ekonomska cijena dopunskog osiguranja bila bi veća od 300 kuna. Nismo to napravili, nego smo ostavili sve kako je bilo.

Nakon što je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** ustvrdila da se više vjeruje medijima nego Vladi, za riječ se javio dr. sc. **Drago Prgommet (HDZ)** upozorivši kako dobrim dijelom naš sustav zdravstva funkcionira zahvaljujući simbiozi strpljivosti pacijenata i požrtvornosti zdravstvenog osoblja. Sustavi koji funkcioniraju na takvom principu ne mogu predugo izdržati. Stoga ozbiljnije promjene doista stoje pred nama. Teško je očekivati da sustav funkcionira kada 1,3 milijuna osiguranika, koliko ima zaposlenih u Hrvatskoj, snosi troškove za oko 4,2 milijuna ljudi. Kada se na internetu pogledaju riječi "reforma zdravstva", pojavljuje se nekih 2000 različitih dokumenata. Doista nam je potreban niz aktivnosti koje u konačnici moraju obuhvatiti racionalizaciju zdravstvenih troškova i daleko strožu kontrolu rada bolničkog sustava. Već godinama govorimo, a još uvijek nismo definirali uvođenje standardnog paketa zdravstvenih usluga, nadzor propisivanja lijekova, opravdanost upućivanja na pojedine dijagnostičke postupke. Porazan je podatak da više od 70% dijagnostičkih nalaza pacijenti nikada ne podignu. Postavlja se pitanje hoće li uvođenje pristojbi spasiti zdravstvo. Sigurno neće. A neće ni napuniti proračun. Da li

će dodatno osiromašiti građane? Nisam siguran. U državi koja ima tri milijuna mobitela može se naći 30 kuna mjesečno i za zdravstvenu potrošnju. Ovaj zakonski prijedlog jedan je segment cjelokupne reforme zdravstva. Ovo je samo korak u realizaciji kompletne reforme zdravstva.

Dopunsko osiguranje povećalo potrošnju

Sustav zdravstva uvijek radi, bez obzira koliko sredstava u njega ulazi, ustvrdio je **Stjepan Bačić (HDZ)**. On sve bolesnike koji dođu u primarnu zaštitu ili bolnicu riješi, s više ili manje uspjeha. Pokušalo se raznim mjerama zadnjih petnaestak godina mijenjati sustav zdravstva ne bi li ga popravili. Svi su ulazili u promjene s dobrim namjerama. Ali onda se dogodi nešto što nismo planirali, pa je dopunsko osiguranje povećalo potrošnju, osobito lijekova na recept, a povećao se i broj dana liječenja u bolnicama. Kada se u bolnici plaćalo 10 kuna po danu, pacijent je sam kontrolirao svoj boravak. U raspravi kolega Dragutin Lesar pokazao je da se, zapravo država, kada je u pitanju zdravstvo, uvijek pomalo maćehinski odnosi i nikada svoj račun do kraja ne plati, a zdravstvo ide dalje i pravi troškove. Socijalna država mora počivati na solidarnosti. Obvezno osiguranje je upravo to. Svi plaćaju, oni koji rade različito plaćaju, ali svi koriste jednaku uslugu. Druga razina solidarnosti je dopunsko osiguranje. To treba funkcionirati na tržišni način. Ove administrativne mjere su zapravo vatrogasne. One će nas natjerati da se zamislimo o sustavu zdravstva. Ministar zdravstva je nepopularan. Nitko ne proziva ministra pravosuđa, ali zdravstva svatko. On mora činiti nemoguće i onda izlazi s ovakvim prijedlozima, jer u kasi novaca nema, a troškovi rastu. Nekakav prvi korak mora se napraviti, a to je upravo ovaj. Bez obzira na sve negativnosti, Zakon trebamo podržati.

Sirotinja i krpanje rupa

Ovo je jedna od administrativnih mjera kojom se želi na lak i bezbrižan,

ali vrlo bolan način, namaknuti određena sredstva, upozorila je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Zaista ljuti kada se ovo želi prikazati kao nešto vrlo zdravo i potrebno, jer navodno za to nema drugog načina. Udariti po sirotinji, to svatko zna. Ne treba imati posebno iskustvo, ni u vladi ni u politici, da se pribjegne ovakvoj mjeri. Ovaj je zakon demonstracija snage. Ali lako je biti snažan nad najslabijima i nemoćnima. Država, pogotovo u ovom vrlo osjetljivom segmentu zdravstva i dalje pokazuje da je vrlo jaka prema slabima a slaba prema jakim. Kad bi sustav funkcionirao, sigurno bi bilo načina da se prema tim jakim snažno i odlučno ponašate. Jedan od bitnih prigovora opozicije je da je Vlada nesposobna rješavati probleme i strukturne promjene. Ovo je krpanje rupa na sirotinji. Najlakše je oguliti sirotinju. Bogati i jesu bogati zato što gule sirotinju. Ako se računa s novcima od administrativnih pristojbi neće ih se dobiti, jer ljudi neće moći ići kod liječnika. Imat ćemo bolesnije ljude, prepustit će ih se prirodnoj selekciji. Treba sagledati i činjenicu da je zdravstvo u Hrvatskoj uvijek temeljeno na solidarnosti. Kada je za vrijeme rata grupa američkih liječnika došla besplatno pomoći i raditi u zadarskoj bolnici, a grad je ostao bez struje i vode, oni su se čudili. Nisu našli objašnjenje kako to da je Zadar mjesecima pod opsadom a nema zaraznih bolesti, sepse. Našli su poslije, kada su se vratili u Ameriku, kako je jedino objašnjenje upravo naša dobra prevencija. Onima koji neće moći platiti pristojbe, neće biti osigurana onakva zdravstvena zaštita kakva je bila do sada. Dakle, poruka je: bit ćemo svi bolesniji. Zdravlje više nije dostupno svima. Ono postaje privilegija bogatih, zaključila je Ingrid Antičević-Marinović.

Stanje u zdravstvenom sustavu vrlo je loše i ovo je nešto što neće riješiti probleme, upozorila je **Milanka Opačić (SDP)**. To je vatrogasna mjera kojom se krpaju proračunske rupe. Trebalo je na drugi način pribaviti sredstva. Primjerice, izgubilo se na četiri stavke koje se tiču posebnih poreza na naftne derivate, pivo, duhanske prerađevine i na luk-

suz jer se nije uspjelo naplatiti planirana sredstva u iznosu 734 milijuna kuna. Da su neki drugi radili svoj posao u državi, ne bi sada morali donositi ovaj zakon. Ovo je svojevrsan porez na bolest, upravo zato što će administrativnu taksu plaćati samo oni koji dođu k liječniku, dakle oni koji su bolesni. Skupina bolesnih višestruko je manja od skupine zdravih, i to je najugroženija skupina. Pristup gdje se uravnilovkom udarilo po svim bolesnicima nije korektan niti solidaran. Jednaku participaciju kod liječnika platit će saborski zastupnik, umirovljenik koji ima 4000 kuna mirovinu i onaj tko ima 800 kuna.

Prema planu rashoda HZZO-a za lijekove u ovoj godini imat ćemo milijardu i 140 milijuna kuna duga. Čitavo vrijeme nismo riješili probleme koji generiraju dugove. Bavimo se samo parcijalnim rješenjem problema. Preventiva je izuzetno važna. Ulaganje u preventivu puno je isplativije nego liječenje. Međutim, u rebalansu proračuna gotovo su prepolovljena sredstva za prevenciju nekih bolesti. Na primjer, potpuno ste uzeli sredstva za izobrazbu i osposobljavanje zdravstvenih djelatnika za prevenciju, liječenje i rehabilitaciju ovisnika. Prepolovljena su sredstva za očuvanje i unaprjeđenje reproduktivnog zdravlja mladih i žena te za prevenciju malignih bolesti. U rebalansu proračuna skinut je i dio sredstava koja su se odnosila na transplantaciju. Krajnje je vrijeme da se u zdravstvenom sustavu počnu doista raditi reformski potezi zbog toga što nama nije bolesna nacija, nego nam je bolestan zdravstveni sustav.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Neven Ljubičić** rekao je da su se u raspravi čule kontradikcije a govori se paušalno i o rebalansu. Točno je da su srezana sredstva za intelektualne usluge i povjerenstva. Pojedini članovi povjerenstva dobivali su preko 60 tisuća kuna. Kad je riječ o transplantacijama sredstva su povećana. Neupitno je da sustav solidarnosti ostaje. To nam i ustav jamči. Malo smo pomiješali neke stvari. Ovo o čemu danas govorimo je administrativna pristojba. Čulo se da smo administrativnu pristojbu paušal-

no izmislili. Međutim, riječ je o taksi koja se rabi svugdje u svijetu. Ovdje se također ističe da je to porez na bolest. O čemu pričamo? Ne dajemo za cigarete, to vraćamo natrag u sustav, dajemo bolesnima.

Nisu u kontradikciji zastupnici nego Vlada, rekao je **Josip Leko (SDP)**. **Milanka Opačić (SDP)** ustvrdila je kako su pacijenti postali pokusni kunići, dok **Gordana Sobol (SDP)** upozorava da nema dovoljno brige o medicinskim sestrama. **Ljubica Lalić (HSS)** smatra da je ovim zakonom povrijeđeno ustavno pravo na zdravstvenu zaštitu.

Ovo je porez na bolest jer će administrativnu pristojbu plaćati samo oni koji dođu k liječniku.

Jagoda Martić (SDP) kaže da predložene izmjene ne sadrže niti jedan element reforme ni ozbiljnog zaokreta u financiranju zdravstva. Ona također smatra da izmjene i dopune zakona nisu ništa drugo nego pokušaj privremenog krpanja rupe. Postavlja i pitanje smatra li zaista predlagatelj da će ovako predložene mjere doprinijeti stabilizaciji zdravstvenog sustava. Sustav je zaista opterećen brojnim problemima. Bez ozbiljne zdravstvene reforme zaista mu prijete kolaps. Uvođenjem administrativne pristojbe zdravstvo bi godišnje prihodovalo 376 milijuna kuna. Po nekim izračunima HZZO-u će nedostajati 2,3 milijarde kuna. Kada se tome doda 4,1 milijarda kuna dugovanja koje je HZZO imao 31. prosinca 2004. godine te rokovi plaćanja koji su premašili 250 dana dobivamo saldo koji govori da ova Vlada ne zna što bi učinila i odakle bi počela kako bi se sustav trajnije stabilizirao. Plaćanja pristojbi oslobođena su djeca do 18 godina i invalidi s oštećenjem organizma od najmanje 80%. Međutim, što je sa studentima i umirovljenicima te višestrukim dobrovoljnim davateljima krvi? Kada je riječ o naknadi troškova prijevoza, pacijenti imaju pravo na izbor samo deklarativno, a stvarno to pravo nemaju. Što ove

izmjene Zakona sa sobom nose? Povećava se udaljenost na 100 kilometara. Na primjer, između Makarske i Splita je 60 kilometara. Znači svi pacijenti koji moraju ići iz Makarske do KBC-a Split morat će plaćati odlazak u Split na preglede. Autobusna karta samo u jednom pravcu stoji 30 kuna. Uz taksu, to je trošak koji u današnjim uvjetima življenja ne može svatko sebi priuštiti. Reforme su teške, ali u sustavu zdravstva one su nužne i to hitno, ako ne želimo da cijeli zdravstveni sustav vrlo brzo kolabira.

Josip Leko (SDP) također je ustvrdio da pred hrvatskim zdravstvom stoje reforme i promjene kako bi se ustvrdilo što se liječi po principu solidarnosti i uzajamnosti građana, a što plaća pacijent. Treba također vidjeti u kojim pravcima će se razvijati hrvatska medicina. Zdravstvenu reformu najavljuje premijer i traži konsenzus političkih faktora. A onda dode prijedlog zakona koji kaže da je u zdravstvu sve u redu te da treba još samo novaca. Diskrepancija između najave i ponuđenog frustrira hrvatsku javnost i zastupnike. Bar u zdravstvu moramo znati što nas čeka kad dođemo liječniku. Bez toga nema socijalne ni zdravstvene sigurnosti. Ovaj prijedlog nije ni po principu solidarnosti ni po principu uzajamnosti. Nema ni socijalne osjetljivosti. Nisu izuzete niti osobe koje su nezaposlene, korisnici socijalne skrbi, a niti invalidi ispod 80% oštećenja. Što iz toga može zaključiti građanin? Kriza je, nema novaca. Ne gradimo niti mijenjamo sustav koji ne pogoduje zdravstvenim radnicima, liječnicima i medicinskim sestrama, a niti onima koji trebaju liječničku pomoć. Treba natjerati HZZO da na tržišnim principima konkurira ostalim osiguravajućim društvima. Ali zato moramo imati minimum zdravstvene zaštite za sve građane. O takvom modelu govorio je premijer. Na tom prijedlogu tražio je konsenzus. Zdravstvo je veliki sustav, ne samo socijalni nego i gospodarski.

Mr. Sc. **Kajo Bućan (HDZ)** podsjetio je da administrativne pristojbe mogu premostiti razdoblje do značajne reorganizacije sustava zdravstvenog osiguranja, dok je dr. sc. **Andrija Hebrang**

(**HDZ**) upozorio da HZZO nije tržišna institucija nego izrazito socijalna u vlasništvu države.

Mr. sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** rekao je da je zdravstvo sustav koji ima svoj proizvod, ima davatelja i korisnika usluga odnosno kupce i te usluge koštaju. Zdravstvo i cijene u njemu ne ponašaju se kako se inače ponaša tržište. Na tržištu, ako damo više usluga, mogućnosti i izbora, u pravilu cijene padaju. U zdravstvenom sustavu to nije tako. Što više ima usluga, očekivanja, dužine života, cijena zdravstvene zaštite je skuplja i veća. Isto tako ne postoji zdravstveni sustav niti država u kojoj su pacijenti zadovoljni zdravstvenom uslugom. Oni su zadovoljni samo do određene razine. Postoje zemlje koje ne mogu održavati sustav. Ovaj se zakon donosi s ciljem očuvanja sustava. Treba reći da je bilo primjedbi, vrlo nekritičnih i nekorektnih od strane oporbenih zastupnika i zastupnica. Smatram da bi izlaganje zastupnika Andrije Hebranga trebalo kopirati i umnožiti i bilo bi dobro da ga svi pročitamo svaki put kad govorimo o zdravstvu. To se osobito odnosi na kolege iz oporbe. Onda bi imali puno manje neosnovanih primjedbi.

Ljubica Brdarić (SDP) uzvratila je da bi izlaganje kolege Andrije Hebranga trebalo podijeliti svim onima koji će morati plaćati dodatnih 30 kuna, a imaju male plaće, mirovine ili su nezaposleni. Taj je prijedlog podržao **Ivan Bagarić (HDZ)**, jer bi to stvarno bio dobar odgovor ljudima da vide zbog čega Vlada uvodi ove promjene.

Kajo Bućan (HDZ) naglasio je da su predložene izmjene uvod u veliku i ozbiljnu reformu zdravstva. Postojeći Zakon o zdravstvenom osiguranju i pet dopuna koliko ih je do sada bilo nisu uspjeli stabilizirati zdravstveni sustav. To nije problem samo Hrvatske, to je problem i Europske unije. Trendovi porasta troškova u zdravstvu su stalni, više je kroničnih bolesti, populacija stari a razvoj novih tehnologija i lijekova također poskupljuje zdravstvene usluge. Ovim prijedlogom ne zadire se u utvrđena prava osoba u osnovnom zdravstvenom osiguranju. Novac se vraća u sustav.

Pozitivni financijski pomoci u poslovanju bolnica i smanjenje duga zdravstva nisu praćeni u primarnoj zaštiti. Po projekcijama u Europi stavke za lijekove rastu po stopi od 10%. U nas samo od 2002. do 2003. godine te su stavke rasle po stopi iznad 30%. Prijedlog Zakona kao jedna od manjih mjera privremeno će stabilizirati sustav ili omogućiti da se sustav trenutno ne paralizira.

Dolazim iz ambulante primarne zdravstvene zaštite u kojoj dnevno pregledam oko 50 pacijenata, pišem uputnice i recepte, rekao je **Ivan Jurkin (HDZ)**. U mojoj ordinaciji piše "zdravlje nije sve, ali bez zdravlja sve je ništa". U moju ambulantu pacijenti ulaze godišnje oko 7000 puta. Kroz to vrijeme napišem 14 200 recepata i

4870 uputnica. Ukupni novčani iznos za lijekove koje mogu potrošiti je milijun i 392 tisuće kuna. To mi nikada nije dovoljno. Trošak na lijekove za jednog pacijenta između 7 i 35 godina godišnje je 130 kuna, a za osobe iznad 65 godina života 1141 kune. Participacija će smanjiti ogromnu količinu lijekova u kućnim depoima. Pacijenti često kažu: napišite mi još koji recept, za svaki slučaj. Kada pacijent počne sudjelovati u troškovima, past će broj recepata. Ako se broj recepata samo u mojoj ambulanti smanji za 10% onda će ušteda biti 100 tisuća kuna godišnje. Kada se to pomnoži s brojem liječnika koji rade u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, ušteda je velika. U ovoj situaciji ova administrativna taksa je učinkovita. Problem

između ograničenih izvora i postojećih potreba može se riješiti povećanjem izvora ili racionalnim korištenjem postojećih sredstava. Moja je hipoteza da smo dobro definirali cilj i da građanima nećemo smanjiti pravo na zdravstvenu zaštitu. Naša briga trebala bi biti kako smanjiti divlju komercijalizaciju u zdravstvu.

Time je rasprava o ovom zakonskom prijedlogu bila završena.

Hrvatski je sabor donio po hitnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanima (71 "za" i 13 "protiv").

A.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Ista porezna stopa za domaće i strane turiste

Hrvatski je sabor nakon rasprave po hitnom postupku donio izmjene i dopune Zakona o porezu na dodanu vrijednost kojim se, među ostalim, ukida nulta stopa poreza na dodanu vrijednost na usluge organiziranog boravka koje se plaćaju doznakama iz inozemstva. Istodobno, uvodi se snižena stopa poreza na dodanu vrijednost od 10% na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u komercijalnim ugostiteljskim objektima i usluge agencijske provizije.

Predlagatelj Zakona bila je Vlada RH.

O PRIJEDLOGU

Prema odredbama važećeg Zakona o porezu na dodanu vrijednost, porez na dodanu vrijednost plaćao se po stopi od

0% na usluge organiziranog boravka koje se plaćaju doznakama iz inozemstva. Riječ je o smještaju ili smještaju s doručkom, polupansionu ili punom pansionu u svim vrstama komercijalnih ugostiteljskih objekata, uslugama agencijske provizije za naprijed navedene usluge, te turama, transferima autobusa i plovilima. Ovim zakonskim prijedlogom predlaže se uvođenje stope poreza na dodanu vrijednost od 10% na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u svim vrstama komercijalnih ugostiteljskih objekata i usluge agencijske provizije za naprijed navedene usluge. Time se izjednačavaju porezne stope za domaće i strane turiste, te domaće i strane agencije. Dakle, oporezuje se organizirani boravak stranih turista s 10 postotnom stopom umjesto nulte stope te domaćih turista koji će također plaćati 10% umje-

sto sadašnjih 22%. Osim što se izjednačava porezni status svih korisnika usluga, ovim se usklađuje hrvatski Zakon o porezu na dodanu vrijednost sa Šestom smjernicom Europske unije.

Povrat poreza za 30 dana

Važećim Zakonom o porezu na dodanu vrijednost propisano je da je Porezna uprava obvezna u roku 15 dana od dana predaje porezne prijave, poreznom obvezniku koji u obračunskom razdoblju ima pravo na odbitak predporeza čiji je iznos veći od njegove porezne obveze, vratiti razliku poreza na dodanu vrijednost. Ovim izmjenama i dopunama predlaže se produženje roka za povrat poreza na dodanu vrijednost sa 15 na 30 dana. Nadalje, Vlada predlaže da primjena ovog Zakona počne 1. siječnja 2006. godine. U 2006. godini

primjenom ovog zakona može se očekivati smanjenje sredstava u državnom proračunu oko 100 milijuna kuna.

RADNA TIJELA

Odbor za financije i državni proračun većinom glasova podržao je donošenje ovog Zakona po hitnom postupku. U Raspravi izražena su i mišljenja kojima se upozorava da je ukidanje nulte stope poreza na dodanu vrijednost na usluge organiziranog boravka koje se plaćaju doznakama iz inozemstva zakašnjelo, budući da su neki turistički aranžmani sa inozemstvom već zaključeni ili pred zaključivanjem.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Zakona. Odbor je predložio i amandman kojim se nomotehnički uređuje izričaj.

PRIJEDLOZI KLUBOVA ZASTUPNIKA

Klub zastupnika SDP-a predložio je zaključak prema kojem je o Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, provedena rasprava u prvom čitanju. Također, Klub predlaže amandman prema kojem se stopa od 10% mijenja u stopu od 8%. Drugi amandman odnosi se na datum primjene ovog Zakona. SDP smatra da bi to trebao biti 1. siječnja 2007. godine. I **Klub zastupnika HSP-a** predlaže amandmanima da stopa ne bude 10 nego 9%, te da se Zakon primjenjuje od 1. siječnja 2007. godine. Uz to, Klub je predložio da Hrvatski sabor doneše zaključak prema kojem se zadužuje Vlada RH da do jesenskog zasjedanja Hrvatskog sabora predloži izmjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost kojima se:

1. izjednačavaju sve visokoškolske i znanstvene ustanove prema obvezama plaćanja poreza na dodanu vrijednost;
2. oslobađaju visokoškolske i znanstvene ustanove plaćanja poreza na dodanu vrijednost na sredstva dobivena međunarodnom znanstvenom suradnjom.

Klub zastupnika HSS-a također je amandmanima predložio da stopa ne bude 10 nego 8% te da se Zakon primjenjuje od 1. siječnja 2007. godine. S tim u vezi predložio je Hrvatskom saboru donošenje zaključka prema kojemu se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dodanu vrijednost upućuje na drugo čitanje, kako bi se provela detaljna analiza i usklađivanje s iznesenim prijedlozima i amandmanima, a u svezi s ravnopravnim usklađivanjem posljedica nastalih ukidanjem nulte stope PDV-a na organizirani turistički promet u pogledu pojedinih turističkih regija (Dalmacija i jug Hrvatske).

RASPRAVA

U ime Kluba zastupnika HSS-a **Ante Markov (HSS)** zatražio je da se rasprava o ovom zakonskom prijedlogu odgodi dok se ne održi sjednica Odbora za turizam. Klub nezavisnih zastupnika također dijeli to mišljenje, rekao je **Branimir Glavaš (neovisni)**. On je upitao gdje je tu mjesto Slavoniji? Neprimjerenim je ocijenio da se mjesecima Slavonci voze u jednome smjeru autocestom Zagreb-Lipovac, a da plaćaju 83 kune kao da se voze autocestom. Zastupnik Glavaš zatražio je da se temeljito pristupi poreznoj reformi u cjelini, u interesu svih gospodarskih grana i svih dijelova Hrvatske.

Danas je turizam u nas niskoakumulativna grana. U zadnjih 15 godina na tisuću kilometara naše obale, računajući i tri do četiri tisuće kilometara obale naših otoka i hridi, nisu sagrađena tri nova hotela.

Predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks (HDZ)** pojasnio je kako je Odbor za financije i državni proračun matično radno tijelo u područjima koja se odnose na porezni sustav i poreznu

politiku. Odbor je i dostavio svoje izvješće o ovom Zakonu.

Jedini u Europi s nultom stopom

Uvodno, o Prijedlogu zakona govorio je ministar financija **Ivan Šuker**. On je upozorio kako gotovo godinu dana traju konzultacije, prije svega s djelatnicima u turističkoj branši, oko izmjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Predloženo je uvođenje snižene ili jedinstvene stope od 10% na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u svim vrstama komercijalnih ugostiteljskih objekata i usluga, te agencijske provizije za te usluge. U odnosu na važeći Zakon, po sniženoj odnosno nultoj stopi ili općenito u nekakve turističke usluge više ne bi spadale ture, transferi autobusima i plovilima. Riječ je o uslugama vanpansionske potrošnje. Oni koji se najviše bune oko ove zakonske promjene su agencije. Ova izmjena ide ka usklađivanju Zakona o porezu na dodanu vrijednost sa Šestom smjernicom Europske unije. U usporedbi s drugim zemljama, kad se pogleda kolika je njihova opća stopa poreza na dodanu vrijednost, Hrvatska je najliberalnija od svih. Grci imaju stopu od 8%, ali treba vidjeti kolika je njihova opća stopa. Španjolci imaju 7%, Irci 13,5% a Italija 10% stopu na turizam. Kad pogledamo hotelski smještaj, od ukupno 6,5 milijardi kuna, koliko je bilo u 2004. godini, na Jadranskom području ostvaren je promet od 4 milijarde i 336 milijuna kuna. U kontinentalnom dijelu ostvareno je 2 milijarde i 220 milijuna kuna. Po nultoj stopi je u kontinentalnom dijelu oporezovano samo 145 milijuna kuna usluga ili manje od 7%, a u primorskom pojasu oporezovano je negdje oko 45% smještaja. Ovu nultu stopu koju smo imali za usluge organiziranog boravka koje se plaćaju doznakom iz inozemstva, nije imala niti jedna zemlja u Europi. Koja je logika da hrvatski građanin plaća porez na ljetovanje 22% a da njegov kolega iz svih republika bivše Jugoslavije i iz cijele Europe, ako dolazi ljetovati u Hrvatsku ljetuje bez stope

poreza na dodanu vrijednost, tj. ljetuje 22% jeftinije. Koja je logika da hrvatski građani idu u Brežice, Novo Mesto, u Bosnu ili negdje drugdje uplaćivati svoje ljetovanje da bi napravili fiktivnost organiziranog turizma i devizne uplate izvana. Sada se predlaže uvođenje jedinstvene stope, dakle ne ukidanje nulte stope nego uvođenje jedinstvene za smještaj u turizmu.

Rasprave su vođene o tome kolika bi trebala biti diferencirana stopa. Hotelijeri bi htjeli da bude čim manja. Vlada predlaže realnu stopu koju mogu podnijeti oni koji se bave tom gospodarskom djelatnošću, a to bi s druge strane bilo optimalno i za državni proračun. Jedini protivnici novog načina oporezivanja su raznorazne agencije i turoperatora. Međutim, nelogično je da netko tko želi vidjeti ljepote Plitvica, Roškog slapa, Limskog kanala, Kornata to plaća po sniženoj stopi PDV-a, jer to su biseri u svjetskim razmjerima.

Druga odredba koja se predlaže je da se rok za uplatu i rok za povrat PDV-a izjednači. U trenutku kada se rok za povrat PDV-a smanjio sa 30 na 15 dana, sužen je prostor poreznoj upravi da kontrolira povrat PDV-a. Prošle je godine porezna uprava izvršila 8,8 milijardi kuna povrata predporeza, a ove godine za 6 mjeseci je taj iznos već 4,9 milijardi kuna. Rok za povrat poreza u Nizozemskoj i Belgiji je 30 dana, Bugarskoj 45 dana, Sloveniji 60 do 90 dana, Bosni i Hercegovini od 30 do 60 dana, a u Srbiji 45 dana. Osnovno načelo poreznog sustava je ravnopravnost. Ako je neko me rok da uplati svoju obvezu prema državnom proračunu 30 dana, onda je nelogično da država mora u roku od 15 dana izvršiti povrat poreza na dodanu vrijednost.

Zakon odgovara Istri

Miroslav Korenika (SDP) upozorio je da većina stranih turista ne zna kolika je visina stope PDV-a, a hoće li doći u Hrvatsku ili ne ovisi o cijenama usluga, pansionskih i izvanpansionskih. Potom je predsjednik Odbora za financije i državni proračun **Šime Prtenja-**

ča (HDZ) izložio stavove Odbora, što smo već ukratko prikazali. U ime Kluba zastupnika IDS-a **Damir Kajin (IDS)** rekao je kako ima dojam da ovaj Zakon odgovara Istri. Promjenom obračunske stope i uvođenjem 10-postotne u 2006. može se zapravo očekivati 134 milijuna kuna manje sredstava u državnom proračunu, što će reći da na istarsko gospodarstvo može otpasti između 50 i 70 milijuna kuna. Komercijalnim ugostiteljskim objektima smatraju se hoteli, apartmani, turistička naselja, pansioni, kampovi, kuće za odmor, sobe. Dakle, možemo se složiti da je ovo zakon za kampove, kojih je u Istri 70 do 80% turističke ponude. Složit ćemo se da je hrvatski turizam u ovom trenutku u problemima. Danas je to niskoakumulativna grana. U zadnjih 15 godina na tisuću kilometara naše obale od Savudrije do Dubrovnika, računajući i tri do četiri tisuće kilometara obale naših otoka

Na prihodu od prodaje u inozemstvu i obračunatog PDV-a samo 2002. godine Hrvatska je izgubila 655 milijuna kuna u državnom proračunu.

i hridi, nisu sagrađena tri nova hotela. To je tragedija. Velike reprezentativne, moćne kuće nisu zainteresirane. Ovaj Zakon pogodit će avio goste - Engleze, Šveđane, Dance. Udruga Hrvatskih putničkih agencija ima ozbiljne primjedbe na ovakav prijedlog Zakona. One traže da se primjena diferencirane stope proširi i na kružne ture, transfere, izlete na kopno s brodova za krstarenje kao i na agencijsku proviziju. Do sada su od oporezivanja bile izuzete usluge organiziranog prometa plaćanja doznakama iz inozemstva. One su uključivale usluge pansiona i kružnih putovanja, transfera gostiju i izleta na kopno s brodova za krstarenje, agencijskih provizija. Po predloženoj izmjeni sve bi ove usluge osim pansiona poskupjele 22%, plus 3 do 5 posto povećanja cijene zbog inflacije. Budući da strani organizatori puto-

vanja, zbog svoje tehnologije poslovanja moraju dodati svoju maržu od najmanje 25%, to znači da će porast cijena za krajnje korisnike u inozemstvu biti 31 do 33%.

Potom su **Ante Markov (HSS)** i ministar financija Ivan Šuker razmijenili mišljenja o onima koji noće u svojim brodovima u marinama.

Niža stopa PDV-a, viša zaposlenost

U ime Kluba zastupnika HSP-a dr. sc. **Tonči Tadić (HSP)** ustvrdio je da je ovo povijesni dan za Hrvatski sabor i Ministarstvo financija, jer se prvi put predlaže međustopa PDV-a. Do sada je još samo Danska uz Hrvatsku imala jednu stopu i to ovako visoku. Hrvati su mogli pogodnost nulte stope iskoristiti ako uplate svoje ljetovanje u Pančevu, Orašju, Nagykaniszi. To je karikaturno. To nas vodi na temeljno pitanje: je li moguće da je hrvatski turizam isplativ samo onda kada se ne plaća nikakav porez? Temeljem uvida u prihod od prodaje u inozemstvu i obračunatog PDV-a samo 2002. godine Hrvatska je izgubila 655 milijuna kuna u državnom proračunu. Ono što je bitno je odnos stope PDV-a sa stupnjem zaposlenosti u gospodarskim granama. O tome postoji studija udruge hotela, restorana i kafebarova u Europi. Što je stopa PDV-a bila niža, zaposlenost je bila viša. Francuska ima na hotele stopu 5,5%, Grčka 8%, Italija 10%, Španjolska 7%, Malta 5%. Dakle naša konkurencija na Mediteranu ima u prosjeku stopu od oko 8%. Ako doista želimo izjednačiti naš turizam s konkurencijom, onda napravimo puni korak i izjednačimo ga u svim uslugama. Ovaj Zakon bi se trebao primjenjivati od 1. siječnja 2006. godine. Cijene za iduću sezonu već su ugovorene. Bez nekog prijelaznog razdoblja uvođenje ove stope PDV-a može biti loše. O tome je trebalo voditi računa. Ovaj potez trebalo je učiniti početkom ove godine.

Usljedila su tri ispravka netočnih navoda. **Ante Markov (HSS)** drži kako je netočno da je nulta stopa generirala neplaćanje poreza. **Ingrid Antiče-**

vić-Marinović (SDP) smatra da je nulta stopa dala veliki zamah turizmu. **Damir Kajin (IDS)** rekao je da treba pronaći modus za hrvatske putničke agencije, na što je potpredsjednica Sabora **Đurđa Adlešić (HSL)**, koja je predsjedavala tim dijelom sjednice, rekla kako zastupnik nije ispravio krivi navod nego izrekao mišljenje.

Positivni učinci

Klub zastupnika HDZ-a podržava uvođenje diferencirane stope poreza na dodanu vrijednost u turizmu, rekla je u ime Kluba **Ana Lovrin (HDZ)**. Iako je još 2000. godine bilo jasno da turizmu treba diferencirana stopa, kao što je to u gotovo svim nama konkurentnim europskim zemljama, tadašnja Vlada nije imala snage predložiti nižu stopu PDV-a. Uvedena je nulta stopa na dio usluga u stranom organiziranom turističkom prometu, plaćenim doznakama iz inozemstva. Nulta stopa primjenjivala se samo na dio stranih turista. Isključeni su oni gosti koji dolaze individualno, ali i svi domaći gosti. Također, isključeni su i oni smještajni objekti poput kampova koji nemaju organizirani turistički promet. Hoteli su se orijentirali samo na grupaciju inozemnog organiziranog turističkog prometa. Hoteli su izbjegavali domaće putničke agencije, uskraćivali su krevete domaćim agencijama za domaće goste. Hoteli i agencije formirali su više cijene za domaće goste. Nastaje apsurd da domaći gosti kupuju aranžmane za Hrvatsku po nižim cijenama na stranim tržištima. Strani individualni gosti plaćaju cijene s porezom, dok stranci koji dolaze organizirano ne plaćaju porez. Značajno je također da je prisutna porezna evazija, prikazujući strane individualne goste kao organizirane dolaske iz inozemstva. Predložena diferencirana 10 postotna stopa donosi niz pozitivnih učinaka. Porezno se izjednačuju domaći i strani gosti. Izjednačuju se gosti koji dolaze organizirano i individualno. Izjednačuju se uvjeti poslovanja domaćih i inozemnih agencija. Porezno se izjednačavaju sve vrste komercijalnih smještajnih objekata.

Smanjuje se porezna evazija. Olakšava se rad i nadzor koji provode porezna tijela. Ukupan efekt ovog Zakona bit će pozitivan. Pozitivno će se odraziti na proračun a poticat će i djelatnost u turizmu. Klub zastupnika HDZ-a podupire i odredbu Zakona kojom se produžuje rok za povrat poreza sa 15 na 30 dana.

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) smatra netočnim da je ovaj prijedlog Zakona poticaj za hrvatski turizam, dok mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** primjećuje da je nulta stopa koja je uvedena na organizirane dolaske iz inozemstva pomogla Hrvatskoj u cjelini, a posebno Dalmaciji.

Predložena 10 postotna stopa donosi pozitivne učinke. Porezno se izjednačuju domaći i strani gosti, oni koji dolaze organizirano i individualno, izjednačuju se uvjeti poslovanja domaćih i inozemnih agencija, izjednačavaju se sve vrste komercijalnih smještajnih objekata, smanjuje se porezna evazija, olakšava se rad i nadzor poreznih tijela.

Klub zastupnika HSS-a ne misli kroz ovu raspravu voditi politiku zatvorenih vrata ili crno bijelu politiku, najavio je u ime Kluba **Ante Markov (HSS)**. Treba se najprije vratiti u kontekst uvođenja nulte stope PDV-a 2001. godine. Od 1990. do sada imali smo razoren sustav posrednika u turizmu. Imali smo ratnu situaciju koja je zaustavila komunikaciju. Hrvatska se trebala vratiti na turističko tržište. U takvoj situaciji nulta stopa bila je normalna reakcija odgovorne Vlade, da se mjerama fiskalne politike pokušamo vratiti u igru. Ta nužna mjera je uspjela. Najznačajnija zadaća bila je privući organizirani turistički promet s emitivnih tržišta Europe. Ključno je pitanje jesmo li dostigli tu poziciju na međunarodnom tržištu, što se tiče organizira-

nog prometa, da bi cijena usluga mogla narasti za 17%. Ova mjera je preozbiljna da se ne dozvoli javna rasprava koja je trebala biti održana u Hrvatskom saboru. Moramo se stoga ispričati predstavnicima udruga hotelijera, kampista, nautičkog turizma, iznajmljivača, agencija koji su pozvani u Zagreb da bi odgovorno porazgovarali o tome koji modalitet prihvatiti. Ključni problem hrvatskog turizma je izvanpansionska potrošnja. To je onaj segment turizma koji je stalno ukazivao da nemamo adekvatnu ponudu. Kada se gledalo u makroekonomskim pokazateljima po broju gostiju uvijek je nedostajalo od 30 do 40 posto prihoda koji je trebalo ostvariti kroz izvanpansionske sadržaje. Od turizma očekujemo ono što on ne može dati. Od njega očekujemo da riješi naše strukturalne probleme. Da imamo osmišljenu strategiju onda ne bi ovako važne zakone donosili naprečac u vremenskom sukobu nas i onih koji čekaju donošenje ovog Zakona. Oni koji su već potpisali ugovore strepe kako će ih realizirati. Zna se da je većina hotelskih kuća u dugoročnoj suradnji sa svojim partnerima izvana već regulirala svoje obveze. Jug Hrvatske i srednja Dalmacija bez organiziranog prometa u turizmu neće imati napredovanja nego će doći do zaostajanja. Istri odgovara ovaj prijedlog. Ovakav način smanjenja, posebno u kampovima gdje je do sada bilo 22% a sada 10%, Istri će donositi ekstra profite. Moramo biti potpuno upoznati s činjenicama što se može dogoditi u ovakvom dobrom i ispravnom pokušaju da diferenciramo stope za turističke usluge. I upravo zbog toga Klub zastupnika HSS-a predlaže da se one uvedu od 1. siječnja 2007. godine.

Milan Meden (HDZ) ispravio je netočan navod ustvrdivši kako Vlada ima jasnu viziju razvoja turizma, što je vidljivo iz dokumenta koji se zove Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2010. godine. **Nevenka Majdenić (HDZ)** podsjetila je kako je Ante Markov rekao da je ciljana politika uspjela. Uspjela je da su domaći turisti morali plaćati 22% a strani 0%.

Pokazatelj recesije

Najveća vrijednost ovog Zakona je u tome što danas lomimo sve one koji su tvrdili kako ne može biti međustope u hrvatskom sustavu poreza na dodanu vrijednost, rekao je u ime Kluba zastupnika SDP-a **Slavko Linić (SDP)**. Nulta stopa ne samo na turizam nego i na hranu i još neke robe bila je iz razloga što u Hrvatskoj nitko nije uspio razračunati sa strukom koja je čvrsto branila jednu stopu. Hrvatska Vlada je to uspjela i time smo otvorili novo poglavlje u poreznoj politici. To je ono što Klub zastupnika SDP-a želi pohvaliti i podržati. Vrijednost turizma je nemjerljiva, jer je devizni priliv enorman. Vrijedno je zabilježiti da se i kontinentalne županije sve više okreću turizmu. Očito da je turizam gospodarska grana koja mora imati poseban tretman. Ostaje pitanje koliko dati tu potporu, te hoćemo li ići na jednu ili na više poreznih stopa. Ne vidimo razloga zašto ne uvažiti zahtjeve turističke privrede koja sugerira da se ne dira 2006. godina. Mnogi ne moraju mijenjati cijene za iduću godinu, ako i dođe do promjene 1. siječnja 2006. Zašto? Pa nešto će zaraditi na 10 postotnoj stopi za domaće turiste, a izgubiti na stranim. Dio njih će promijeniti cijene. To će biti negativna poruka prema stranim emitirajućim područjima. Zato sugeriramo: idimo na 2007. godinu.

Od turizma očekujemo ono što nam ne može dati, a to je da riješi naše strukturalne probleme.

Članak 2. predloženog Zakona Klub zastupnika SDP-a procjenjuje kao vrlo težak prijedlog Vlade. Ocjenjujemo da je to pokazatelj kako je u Hrvatskoj nastupila recesija. To je težina članka 2, pad gospodarske aktivnosti, likvidnosti. U toj recesiji država želi brinuti o sebi, a ne želi poduprijeti gospodarstvo. Vlada pokazuje kako je briga o punjenju proračuna prioritetna, a gospodarstvo je ne zanima. To se pokušava pravdati ravnopravnošću poreznog obveznika i pore-

zne presije. Porezna prijava predaje se na kraju mjeseca. Ako je obveza povrata nastala u sredini mjeseca, to već nije 15 dana. Govorimo kako je to iz razloga da bi porezna uprava mogla izvršiti kontrolu. Kontrola se može izvršiti i nakon povrata. Znete li koje su sankcije ako netko vara državu za poreze? Sankcije su stravične, a treba ih još pojačati. Važna je odredba o obvezama plaćanja i vraćanja PDV-a. SDP-u je taj dio neprihvatljiv. Mislimo da se i na ovom dijelu možemo u drugom čitanju usuglasiti s gospodarstvenicima i naći kvalitetnije rješenje.

Problem je u maržama

Nakon što je **Nevenka Majdenić (HDZ)** ustvrdila kako se člankom 2. predloženog Zakona usklađuju rokovi za plaćanje i povrat poreza, ministar financija **Ivan Šuker** rekao je da je uvijek bio pobornik diferencirane stope poreza. Predložena stopa od 10% nije isisana iz prsta. Ona je proizašla iz niza razgovora s ljudima koji se bave tom djelatnošću, nakon analiza dvaju ministarstava i porezne uprave. Međutim, ono protiv čega sam uvijek bio, rekao je Šuker, to je više diferenciranih stopa. Time bi se otvorio prostor za sivu ekonomiju. Nikada se ne može jasno definirati što je što. Zato se i išlo u prijedlog da polupansion i puni pansion budu po stopi od 10%. Jer, kada bi došli u situaciju da se račun ispostavlja posebno za smještaj, doručak, ručak, otvorili bi niz manipulacija, povećali administraciju. Postavlja se realno pitanje: ako od proizvođača vina kupimo butelju za 30 kuna, a netko je prodaje za 180, onda je visina stope PDV-a nebitna. Ako pivovare prodaju pivo po 3 i nešto kuna, a ugostitelji po 10, 15 ili 20, to više nije problem stope PDV-a, već problem marže. Dakle, treba vidjeti gdje su suštinski problemi u cijinama izvanpansionske potrošnje.

Ostala je visjeti u zraku diferencirana stopa na komercijalni smještaj u brodovima. Ako sam vlasnik broda vezanog u marini, ne može sam sebi ispostaviti fakturu i na to zaračunati 10%. Dakle, to je ono što je neoporezivo. Oporezi-

va je usluga koju marina naplaćuje za sidrenje broda.

Kad je riječ o povratu poreza, porezni obveznik može odmah prvog ili drugog dana u mjesecu, nakon isteka obračunskog razdoblja, podnijeti prijavu poreza na dodanu vrijednost i zatražiti povrat. Dakle, praktički do 16. i 17. u mjesecu ostvaruje povrat. I sada imate međusobno povezano društvo. Jedno društvo je obveznik za uplatu poreza a drugo ima povrat poreza. Društvo koje ima povrat podnijet će zahtjev odmah na početku mjeseca i njemu država mora vratiti. Ono društvo koje ima obvezu uplate poreza podnijet će svoj obračun zadnji dan u mjesecu. To je teoretska pretpostavka. Što se događa? Država je povrat morala izvršiti 42 ili 43 dana prije nego što se stvorila obveza za uplatu poreza na dodanu vrijednost. Naveo sam jedan ekstremno primjer. Izmjenom zakona donekle se regulira međusobno poslovanje povezanih društava, jer može se dogoditi da jedno povezano društvo traži povrat 20 milijuna kuna, a drugo treba uplatiti milijun kuna. Država ovih 20 milijuna kuna mora vratiti 45 dana prije nego što bi naplatila onaj milijun i to je ona realna opasnost, zaključio je Ivan Šuker.

Jug Hrvatske i srednja Dalmacija bez organiziranog turističkog prometa neće napredovati nego će zaostajati.

U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a **Jakša Marasović (HNS)** ustvrdio je kako je Zakon koji je propisivao nultu stopu na organizirane dolaske stranih turista imao svoju logiku, jer su u nemogućim uvjetima ipak dolazile neke grupe gostiju, najčešće avionskim prijevozom. I ovaj novi prijedlog Zakona ima svoju logiku, jer se stvari i okolnosti mijenjaju. Ima logike da se izjednači stopa, bez obzira hoće li biti 8, 10 ili 12%.

Dalmacija još uvijek nema ni približan broj prijeratnih noćenja. Čak 40% kapaciteta u Dalmaciji još uvijek je

izvan funkcije. U Splitu nemate gdje prenoćiti u siječnju. Velik je broj objekata van funkcije, a u vlasništvu su MORH-a i država, kao i za one objekte kojima je suvlasnik, nema za to rješenja. Rješava se parcijalno, slučaj po slučaj, što je loše. Problem turizma rješava se tek onda kad budemo imali visoku kategoriju smještaja, educirano osoblje u hotelima, dobru hranu i piće. Jadan je gazda čiji gosti uzimaju lunch pakeete i odlaze na Roški slap. Pravi je gost onaj koji za ručak u gostioni na Roškom slapu ostavi 100 ili barem 50 eura. Danas imamo autocestu koja nas povezuje 510 kilometara od mađarske granice. Ako budemo imali pravu ponudu uz ovu našu infrastrukturu i ako napravimo kanalizacijske sustave da imamo čisto more, onda ćemo imati veliki iskorak u turizmu. Onda nećemo trebati posebne zakone o otocima. Onda će otoci davati ostalom dijelu Hrvatske. Danas nemamo odnos prema spomeničkim i prirodnim vrijednostima. Nekad su školsku djecu iz Splita vodili u obilazak Trogira, Salone, Kaštela, Omiša, Brača. Danas djeca u Splitu idu u školu, a ne znaju gdje je Salona. Kako će to onda znati turisti? Tko od turista, organiziranih grupa dolazi u Salonu? Nitko, zaključio je Jakša Marasović.

Ima li opasnosti od sive ekonomije?

Mjera koju je uvela koalicijska vlada, odnosno nulta stopa na organizirana turistička putovanja, imala je nesumnjivo velike učinke, rekla je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Turistička mjesta u Dalmaciji do 2000. godine zjapila su prazna. Mogli ste prošetati goli zadarškom Kalelargom, usred ljeta, a da ne sretnete ni domaćeg ni stranog turista. Nekorektno je reći da su dosadašnjim zakonom bili oštećeni domaći turisti. Ako je tolika briga za domaće turiste, prije svega moramo voditi računa da naš građanin bude plaćen i da uredno dobiva plaću. To se danas ne događa. Ono što zabrinjava i na što upozoravaju turistički djelatnici jeste primjena ovog Zakona od 1. siječnja 2006. godine. Upravo u

ovo vrijeme svi se aranžmani ugovaraju za godinu dana unaprijed. Predlaganjem ovog Zakona smatra se da ugovori nisu nešto nužno, što treba poštivati. Danas vladaju jedna pravila, a sutra druga, i zato se naš čovjek ponaša od danas do sutra. Poruka mu se šalje od strane vlasti. Postavlja se i pitanje zašto o ovom prevažnom Zakonu nije raspravljao Odbor za turizam. Zašto nije provedena šira rasprava turističkih djelatnika? Posve je pogrešno tvrditi da je nulta stopa otvorila mogućnost sive ekonomije. Država i postoji zato da kontrolira zakone. Sada je došlo vrijeme da se uvede veća stopa od nulte, ali ona koja bi Hrvatsku činila konkurentnom u odnosu na Italiju ili Španjolsku. Zašto ne uvedemo stopu koja će biti manja nego što je imaju te dvije države?

Produženje roka za povrat poreza na dodanu vrijednost sa 15 na 30 dana Klub zastupnika SDP-a ocjenjuje kao pokazatelj recesije, pad gospodarske aktivnosti i likvidnosti. U toj recesiji država želi zbrinuti sebe, a ne želi poduprijeti gospodarstvo.

Jučer smo potencijalno građane proglasili teroristima, a danas u obrazloženju o produljenju roka za povrat poreza čuli smo da su i građani lopovi koji jedva čekaju pokrasti državu. Jer, eto, otvorena je mogućnost sive ekonomije. Produljenje povrata poreza od 15 na 30 dana neprihvatljivo je za naše gospodarstvo, za povrat nečega što nije bilo dužno platiti.

Ana Lovrin (HDZ) upozorila je kako je Kalelargu od turista ispraznila srpska agresija i rat. **Milan Meden (HDZ)** rekao je kako je Odbor za turizam imao vremena provesti raspravu. I **Jure Bitunjac (HDZ)** upozorava da nije točno kako je bilo pusto i prazno na našim plažama, a **Šime Prtenjača (HDZ)** je informirao da je matično radno tijelo, a to je Odbor za financije i državni pro-

račun, uredno provelo raspravu o ovom Zakonu. **Ivan Jarnjak (HDZ)** naglašava kako je laž da je netko građane proglasio teroristima i lopovima.

Ovaj Zakon trebalo bi raspraviti u redovnoj proceduri, predložila je **Dragica Zgrebec (SDP)**. Najveći dio ugovora za 2006. godinu već je sklopljen i Zakon može donijeti negativne efekte. Koji je bio razlog za uvođenje nulte stope za organizirane dolaske stranih turista? Ova je grana pretrpjela velike ratne štete, a u našim hotelima zbrinjavali su se prognanici i izbjeglice. Zbog rata izgubili smo goste. Oni se sporo vraćaju. Sada uvodimo međustopu. Dobro je što smo došli do toga da ćemo u Hrvatskoj uz nultu i stopu od 22% imati i jednu međustopu, istina sada samo za jednu vrstu usluga. Kada je Klub zastupnika SDP-a predlagao uvođenje međustope početkom 2004. godine, tada je Vlada rekla kako bi to dovelo do dodatnih troškova. Dalje je rekla kako bi se uvođenjem snižene ili međustope broj stopa povećao na tri, što znatno otežava porezni nadzor. Prije nekoliko mjeseci raspravljali smo također o izmjenama Zakona o porezu na dodanu vrijednost koje je predložila grupa zastupnika SDP-a. Tada je obrazloženo kako bi time narušili naše zakonodavstvo te da ne bi bili usklađeni s europskim. Vlada sada navodi čitav niz smjernica i konvencija koje se odnose na PDV po kojima bi se naše zakonodavstvo trebalo uskladiti. Sada idemo samo na jedan segment. Želimo to donijeti po hitnom postupku. Bilo bi dobro da Vlada razmisli o pomicanju roka primjene na 1. siječnja 2007.

Prijedlog zakona je izjednačavanje stranih i domaćih turista i svih onih koji se bave turizmom, naglasio je **Kruno Peronja (HDZ)**. Sada kada donesemo Zakon koji će na snagu stupiti 1. siječnja iduće godine, dovoljno je vremena i za neke ugovore koji su zaključeni da se njihovim dodatkom i isprave. Predloženim Zakonom omogućit će se sniženje cijena upravo za domaće turiste i bolje popunjavanje turističkih kapaciteta u sezoni i izvan nje. Ovim Zakonom usklađuje se naš Zakon o porezu na dodanu vrijednost sa Smjernicama

Europske unije. Otuda stav da je potrebno ukinuti nultu stopu PDV-a na isporuke dobara i usluga u turizmu, jer nije sukladna s pravnim stečevinama Europske unije. Ovakvim pristupom i pravovremenim donošenjem ovog Zakona potvrđujemo kako smo i dalje opredjeljeni za razvitak turizma u svim njegovim dijelovima. To znači ne samo u priobalju i na otocima već i u kontinentalnom dijelu zemlje.

Dobre najave za sljedeću sezonu

Milan Meden (HDZ) također je upozorio kako se ovim zakonom izjednačava porezna stopa za domaće i strane turiste te domaće i strane agencije. Prijedlog Zakona ujedno će značiti i usklađenje sa Smjericama Europske unije. Zakon je predložen na vrijeme, jer se ostavlja dovoljno vremena za izdavanje cjenika i ugovaranje organiziranih dolazaka stranih turista za iduću turističku sezonu. Prema najnovijim istraživanjima, dolazak stranih turista na hrvatsko tržište najviše, i to 60%, ovisi o preporuci njihovih prijatelja koji su već bili u Hrvatskoj i prenijeli su pozitivne informacije. Na drugom mjestu su organizirani agencijski dolasci s oko 30%, a tek neznatno to ovisi o gostima koji su odlučili doći na odmor potaknuti marketingom na turističkim sajmovima ili preko Hrvatske turističke zajednice, odnosno privučeni skupo plaćenim TV promidžbenim porukama ili internetskim materijalima. Izmjene Zakona o PDV-u kojima se uvodi 10 postotna stopa cjenovno pogoduje za otprilike 60% stranih gostiju i gotovo 100% domaćih. Ako govorimo o organiziranoj agencijskoj prodaji ljetovanja na Jadranu, na primjer u Generalturistu prodaja teče s 20% boljim rezultatima za strane goste u odnosu na prošlu godinu, dok je na domaćem tržištu prodaja bolja za čak 55%. U prilog tvrdnji da cijena nije isključiva prednost hit destinacija govori i to što su već ove godine neki hotelijeri u Dalmaciji podigli cijene i do 35% u visokoj sezoni. U Istri je takav cjenovni pristup napravljen prethodne sezone. Turistički proizvod

predstavlja centralni instrument marketing miksa. Ukoliko turistički proizvod nije kvalitetan i pozicioniran na odgovarajući način, ostali instrumenti marketing miksa ne mogu doći do izražaja ili su kontraproduktivni. Znači, uz loš turistički proizvod, pretjerana ulaganja u promociju i sajmove zapravo znače ekonomski gubitak.

Problemi turizma riješit će se tek kada budemo imali visoku kategoriju smještaja, educirano osoblje u hotelima te dobru hranu i piće.

Najveća vrijednost ovog Zakona je što demistificira dosadašnju svjetinju, a to je jedinstvena stopa PDV-a i uvodi međustopu. U suštini to je pozitivan zakon koji će polučiti dobre efekte, rekao je **Zdenko Antešić (SDP)**. Međutim, nedostaje simulacija efekata koje će on postići na hrvatsko gospodarstvo u cjelini. Gledajući konkurentske zemlje mi sa stopom od 10% dajemo najvišu stopu, što ne govori da se država opredijelila prema turizmu kao strateškoj grani. Bilo bi pametno usvojiti prijedlog udruženja hotelijera koji predlažu stopu od 8,5%. Nije dobro uvoditi ovakve "eksperimente" bez potpune simulacije efekata koji će biti u pojedinim destinacijama. Većina ozbiljnih hotelijerskih kuća zaključilo je ugovore za 2006. godinu. Uvođenjem ove stope doći će do poremećaja u njihovom poslovanju. Zato bi primjenu ovog Zakona trebalo pomaknuti na 2007. godinu. Agencije će doći u ozbiljne probleme. Isto tako nije do kraja definirana mogućnost kružnih putovanja u Jadranu.

Domaći gost - odličan gost

Netočno je kako će uvođenje diferencirane stope imati manji ekonomski učinak od prijašnje nulte stope PDV-a, rekao je **Milan Meden (HDZ)**. Potom je na početku svog izlaganja **Frano Matušić (HDZ)** podržao uvođenje pred-

ložene stope PDV-a. Isto tako, rekao je, bilo je pozitivnih pomaka u trenutku kada se uvodila nulta stopa. Ti pozitivni pomaci bili su u poboljšanju konkurentnosti hotela. Nažalost, bilo je i puno negativnih efekata. Iz razgovora s turističkim djelatnicima može se slobodno reći kako je domaći gost odličan gost. Zašto ga onda ne izjednačiti sa stranim gostom, zašto bi trebao plaćati veću cijenu. Ovim Zakonom domaćeg gosta stavljamo u jednaku poziciju sa stranim. Činimo dodatni korak. Domaćem gostu snižavamo cijenu turističke usluge. Hrvatska je danas u svijetu prepoznata kao jedna od najpoželjnijih destinacija. Zbog porasta cijena, strani gosti koji su dolazili organizirano iz inozemstva neće odustati od namjere da dođu u Hrvatsku. Nažalost, događa se da mi moramo izvoziti, da tako kažemo, goste koji dolaze u Dubrovnik, konkretno zbog prebukiranosti hotela. Strani gosti bili su u različitoj poziciji. Oni koji su dolazili individualno plaćali su porez, a oni koji su dolazili organizirano nisu to morali.

Jedinstvena stopa od 10% cjenovno pogoduje za oko 60% stranih i gotovo 100% domaćih gostiju.

Ruža Tomašić (HSP) naglasila je kako je najava ukidanja nulte stope PDV-a na način kako je to učinjeno u najmanju ruku neozbiljna, jer je došla u vrijeme najintenzivnijeg sklapanja ugovora s turoperatorima za 2006. godinu. Županije u Južnoj Hrvatskoj na putu su turističkog oporavka. U tome je nulta stopa PDV-a imala pozitivan doprinos. Stoga ne treba čuditi zabrinutost turističkih djelatnika. Turizam je za Hrvatsku strateška djelatnost. Turistički djelatnici naglašavaju kako je turizam vrlo osjetljiva djelatnost za koju neke ishitrene i na brzinu donesene odluke mogu imati dalekosežne negativne posljedice. Predlažem, rekla je Ruža Tomašić, da se nakon ukidanja nulte stope uvede diferencirana, između 6 i 8% koja bi se primjenjivala na istu osnovicu na koju se

primjenjivala i nulta stopa. Dakle, da se takva stopa poreza primjenjuje na sve turističke i ugostiteljske usluge. Početak primjene trebao bi biti 1. siječnja 2007. godine.

Potom se prešlo na raspravu po 5 minuta.

U Klubu zastupnika IDS-a smatramo korektnim predložene izmjene i dopune Zakona, upozorio je **Valter Poropat (IDS)**. IDS je još 1997. predlagao diferencirane stope PDV-a za turizam. Došlo je vrijeme da se na turističkom planu ponašamo europski i budemo konkurentniji. Istra, koja ima velik broj gostiju u autokampovima, imat će koristi od ovakve stope PDV-a.

Klub zastupnika HSS-a smatra da ova tema zaslužuje puno više vremena, analitike i simulacije mogućih posljedica koje će proizaći iz diferencirane stope PDV-a, rekao je Ante Markov (HSS). Nitko nije protiv diferencirane stope u turizmu, jer na tome i ostale zemlje grade svoje iskustvo. Ali Hrvatska ima i svoje specifičnosti. Istra je specifikum kojega pozdravljam. No nažalost ista situacija nije svugdje.

Dr. sc. **Tonči Tadić (HSP)** upoznao je Hrvatski sabor i predlagatelja s aman-

dmanom kojeg je podnio klub zastupnika HSP-a. HSP traži da se polukorak uvođenja međustope primijeni na sve djelatnosti u turizmu, a ne samo na usluge smještaja. Naša konkurencija na Mediteranu ima međustopu za sve usluge u turizmu i ugostiteljstvu. To imaju Grčka, Italija, Španjolska i Malta.

Nikad nitko iz ove Vlade nije rekao da je bivša Vlada uvođenjem nulte stope napravila nešto pogrešno, naglasio je ministar financija **Ivan Šuker**. U ovom trenutku određene destinacije imaju subvenciju. Danas je netko iz Njemačke i Austrije za nekoliko sati u Zadru, Šibeniku i na Kornatima. Izgradnjom autoceste Zagreb - Split sva hrvatska turistička područja su došla u istu poziciju. Ono o čemu trebamo razmišljati je nedostatak kvalitetnih smještajnih kapaciteta. Kad bi danas u Dubrovniku ili na Korčuli imali po deset hotela sa 5 zvjezdica, bili bi puni gostiju. Osnovni je problem što još imamo puno realocijalističkih objekata koje je nemoguće pretvoriti u objekte s 4 ili 5 zvjezdica. To je u ovom trenutku najveći problem hrvatskog turizma. Došli smo do spoznaje kako je sada optimalna stopa od 10%, i što se tiče onih koji pružaju uslu-

ge i što se tiče proračuna. Ovaj prijedlog su podržali kamperi i udruge hotelijera.

Ruža Tomašić (HSP) upozorila je kako nije točno da su sada, zahvaljujući autocesti svi isto zastupljeni. Dođite na otok Korčulu pa ćete vidjeti da ima jako malo ljudi. **Ante Markov (HSS)** rekao je kako trošimo čak 63% strane robe u hrvatskom turizmu. Znači postali smo dobro turističko tržište za strane proizvode. To je najveći problem hrvatskog turizma, smatra Ante Markov.

Prilikom glasanja, predlagatelj je prihvatio amandmane Odbora za zakonodavstvo. Svi drugi predloženi amandmani i zaključci koje su podnijeli klubovi zastupnika SDP-a, HSS-a i HSP-a nisu prihvaćeni. Obrazloženje zašto su podneseni dali su Slavko Linić (SDP) i Ruža Tomašić (HSP), a razloge Vladinog odbijanja ministar financija Ivan Šuker. Hrvatski sabor donio je po hitnom postupku Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanom (74 "za", 13 "suzdržanih" i 1 "protiv").

A.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PATENTU

Pojednostavljuje se postupak podnošenja prijave

Hrvatski je sabor na 15. sjednici, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, hitnim postupkom donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentu kojim se ublažuju, dosad vrlo strogi, kriteriji za podnošenje prijave patenta; pojednostavljuje postupak; omogućuje nastavak postupka ako je propušteno pojedine radnje obaviti u

zadanom roku te otklanjaju nedorečenosti.

O PRIJEDLOGU

S predloženim izmjenama i dopunama u Zakonu o patentima, zastupnike je upoznao ravnatelj Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo **Željko Topić**.

Usklađivanje s Ugovorom o patentnom pravu

Važeći Zakon u primjeni je od 1. siječnja 2004, a prilikom donošenja bio je ocijenjen vrlo suvremenim i cjelovitim te usklađenim s pravnom stečevinom Europske unije, pa bi se moglo postaviti pitanje zbog čega su predložene njegove

izmjene. Razlog je - kaže Topić - stalni razvitak i napredak Međunarodnog pravnog poretka u području prava intelektualnog vlasništva. Krajem travnja ove godine, naime, dovršena je ratifikacija Ugovora o patentnom pravu kojemu je potpisnica i Hrvatska (ratificirala ga je 2004. godine) pa s njim valja uskladiti postojeći Zakon. Uključivanjem tih odredbi Zakon će sadržavati najmodernije standarde u podnošenju prijave. Ublažavaju se kriteriji i pojednostavljuje proces prijave patenta. Valja izmijeniti i dopuniti odredbe koje se odnose na udovoljavanje formalnim uvjetima za priznanje datuma podnošenja prijave i u dijelu koji se odnosi na obvezno zastupanje pravnih i fizičkih osoba koje nemaju sjedište odnosno prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske. Uvodi se mogućnost podnošenja zahtjeva za nastavak postupka nakon propuštanja rokova za poduzimanje određenih radnji pred Zavodom (bez toga bi mogao nastati gubitak prava iz prijave ili prava iz patenta).

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje izmjena i dopuna Zakona o patentima, a na njegov tekst podnio je dva amandmana pravno-tehničke prirode.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu bez primjedbi je podržao donošenje Zakona.

RASPRAVA

Poželjno pogodovanje podnosiocima zahtjeva

Nakon uvodničara **Željka Topića**, u ime Kluba zastupnika Hrvatske demokratske zajednice **Dražen Bošnjaković (HDZ)** naglasio je da se izmjenama ide naruku onima koji podnose zahtjeve odnosno prijavljuju patente. U dijelu gdje je do sada bio zatvoreni sustav zastupanja - strane pravne i fizičke osobe pred Zavodom su mogli zastupati samo zastupnici koji su upisani u Regi-

star Zavoda - sada je točno propisano koje radnje strane fizičke i pravne osobe mogu same poduzimati pred Zavodom. Za ostale radnje, koje sada mogu poduzimati samo zastupnici koji su upisani u Registar, valja predvidjeti i mogućnost zastupanja odvjetnika ili odvjetničkih društava. Pohvalio je i promjene u smjeru da se u opravdanim slučajevima, dopusti i naknadno poduzimanje tih radnji, a slaže se i da se izmjenom Zakona i propisivanjem povratnog djelovanja ispravi omaška učinjena pri donošenju važećeg Zakona.

Uskladiti sa Zakonom o odvjetništvu

Govoreći u ime Kluba zastupnika Hrvatske seljačke stranke, **Josip Vresk (HSS)** rekao je da je Klub spreman podržati Prijedlog zakona ako on bude korigiran u skladu s amandmanom što ga je podnio zastupnik Josipović, a govorio je o tome i zastupnik Bošnjaković, odnosno ako bude usklađen sa Zakonom o odvjetništvu. Njegova je primjedba još da bi prilikom propisivanja da će pojedino područje biti detaljnije uređeno podzakonskim aktom (članak 8) trebalo točno odrediti područje i naziv akta, a u ovom se Prijedlogu čini suprotno; riječ "pravilnikom" zamjenjuje se (neodređenijom) riječju "propisom".

U ime Kluba zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske govorio je dr. sc. **Ivo Josipović (neovisni)**. I on se osvrnuo na potrebu usklađivanja ovog Zakona sa Zakonom o odvjetništvu; konkretno, omogućavanja da svaki odvjetnik može podnositelja patenta zastupati pred Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, a ne samo zastupnici upisani u Registar Zavoda, što je i sadržaj njegova amandmana, (pretpostavlja da je to omaška). Pohvalio je promptno reagiranje predlagatelja Zakona i njegovo usklađivanje s međunarodnim Ugovorom o patentnom pravu i otvara mogućnost prijave patenata povoljniji za podnositelje zahtjeva nego što je to bilo dosad. Naglasio je također da je Hrvatska jedna od zemalja koje su prihvatile najveći broj međunarodnih

instrumenata i uključila ih u svoje zakonodavstvo.

Hrvatska, kao potpisnica Ugovora o patentnom pravu koji je stupio na snagu 28. travnja ove godine, dužna je uskladiti svoja zakonska rješenja s tim dokumentom. Uz to, Ugovor donosi znatne pogodnosti za podnositelje zahtjeva za prijavu patenta pa je Prijedlog naišao na odobravanje i pohvale u Hrvatskom saboru, a neznatne manjkavosti otklonjene su prihvaćenim amandmanima.

Sudjelujući u pojedinačnoj raspravi, zastupnik **Emil Tomljanović (HDZ)** je konstatirao da Zakon apsolutno treba podržati te nabrojio novine koje on donosi u odnosu na postojeći: navodi se koje radnje strane fizičke i pravne osobe mogu samostalno, bez zastupnika, podnositi Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo; pojednostavljuju se rješenja u vezi s prijavom patenta; pogoduje se podnositeljima zahtjeva time što se datumom prijave smatra dan kada je podnesen zahtjev s načelnim opisom izuma; utvrđen je rok od dva mjeseca od isteka razdoblja prvenstva u kojem se može podnositi zahtjev; rokovi u kojima se može podnositi ispravak ili dopuna; u kojim slučajevima nije moguće podnošenje zahtjeva za ponovnu uspostavu prava u slučaju propuštanja roka za poduzimanje radnji; mogućnost pojednostavljenja i pojeftinjenja postupka u slučaju konsenzusa svih strana u postupku.

Ne bi trebalo tolerirati nedisciplinu

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) suglasila se sa svima koji smatraju da nije dopustivo, a ni moguće, izostaviti odvjetnike iz patentnog prava i dati tu mogućnost samo onima upisanim u

Registar Zavoda za intelektualno vlasništvo.

No, njezino je mišljenje da zakonskim rješenjima ne bi trebalo pogodovati onima koji su propustili rokove u postupku priznavanja patenta jer se toleriranjem nediscipline stvara pravna nesigurnost.

Željko Pavlic (MDS) podržao je amandman zastupnika Josipovića te apelirao da se inovatorima pokloni više pažnje i u praksi, a ne samo u prigodnim izjavama. Tu ponajprije, kaže, misli na troškove tog cijelog procesa. Od prve točke, od podnošenja prijave za priznanje patenta, preko zahtjeva za ispitivanje uvjeta, objave patenta, preko izdavanja patentnog spisa, isprave o pri-

znatom pravu do održavanja važenja patenta i konsenzualnog patenta (za 20 godina) troškovi iznose 39 tisuća kuna. K tome, procedura je komplicirana pa mnoge inovatore odvraća od podnošenja zahtjeva za priznanje patenta. Ipak, ima i pozitivnih primjera. Kao jedan od njih, naveo je Varaždinsku županiju, koja je nedavno osnovala Agenciju za potporu inovatorima s nekoliko zaposlenika koji će inovatorima pružati osnovnu pravnu pomoć, a mogu računati i na određena sredstva u proračunu.

Time je rasprava zaključena.

U ime predlagatelja, ravnatelj Zavoda za intelektualno vlasništvo **Željko Topić** prihvatio je podnesene amandmane Odbora za zakonodavstvo i zastupni-

ka dr. sc. Ive Josipovića pa su oni postali sastavnim dijelom Konačnog prijedloga zakona.

Zastupnici su, potom, većinom glasova (92 "za"; 3 "protiv" i 5 "suzdržanih"); donijeli zaključak da postoje osobito opravdani razlozi za povratno djelovanje članka 5. Konačnog prijedloga zakona ("U članku 41., iza riječi "člankom 5" dodaju se riječi "stavkom 6.", čime se odredba precizira).

Većinom glasova (92 "za"; 1 "protiv" i 5 "suzdržanih") donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentu, u predloženom tekstu i uz prihvaćene amandmanske korekcije.

M.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA UZ SPORAZUM O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU HRVATSKE, S JEDNE STRANE I EUROPSKIH ZAJEDNICA I NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA, S DRUGE STRANE, KAKO BI SE UZELO U OBZIR PRISTUPANJE ČEŠKE REPUBLIKE, REPUBLIKE ESTONIJE, REPUBLIKE CIPAR, REPUBLIKE MAĐARSKE, REPUBLIKE LATVIJE, REPUBLIKE LITVE, REPUBLIKE MALTE, REPUBLIKE POLJSKE, REPUBLIKE SLOVENIJE I SLOVAČKE REPUBLIKE EUROPSKOJ UNIJI

Trgovinski odnosi s proširenom EU

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova donijeli Zakon o potvrđivanju Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Hrvatske, s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipar, Republike Mađarske, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj Uniji, čiji je predlagatelj Vlada RH, zajedno s prihvaćenim amandmanom Odbora za zakonodavstvo, uz Vladinu nadopunu ovog amandmana.

Sklapanjem ovog Protokola uvažava se činjenica proširenja EU na

deset novih država članica od 1. svibnja 2004. godine te se prilagođava Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kako bi se na odgovarajući način uredili trgovinski odnosi RH sada s proširenom EU, to jest s Europskom zajednicom i 25 država članica EU.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedlog poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, državne tajnice Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija **Marije Burić-Pejčinović** koje je podnijela jedan dio uvodnog izvješća, a drugi dio izložio je ministar poljoprivrede **Petar Čobanković**.

Marija Burić-Pejčinović rekla je da su trgovinski odnosi između RH i Europske zajednice uređeni Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između RH, s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane, koji je stupio na snagu 1. veljače 2005. godine.

U trgovinskim dogovorima stranaka iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju bilo je potrebno uvažiti činjenicu proširenja EU na deset novih članica od 1. svibnja 2004. godine. Naime, od deset pristupajućih država, RH je imala sklopljene ugovore o slobodnoj trgovini s njih šest (Češka Republika, Republika Litva, Republika Mađarska, Republika Poljska, Republika Slovenija, Republika Slovačka). Navedene države su se,

sukladno odredbama Ugovora o pristupanju EU, povukle iz svojih trgovinskih sporazuma s RH te su, nakon njihova pristupanja EU, međusobni trgovinski odnosi uređeni Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, odnosno do njegova stupanja na snagu, Privremenim sporazumom.

Pravni temelj za sklapanje Protokola nalazi se u članku 36. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji glasi: "Carinske unije, područja slobodne trgovine i prekogranični dogovori 1. Ovim se Sporazumom ne isključuje očuvanje ili uspostava carinskih unija, područja slobodne trgovine ili dogovora vezanih uz pogranični promet, osim ako se njima mijenjaju trgovinski dogovori predviđeni ovim Sporazumom.

Sklapanjem Protokola uvažava se činjenica proširenja EU na deset novih država članica od 1. svibnja 2004. godine te se prilagođava Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kako bi se na odgovarajući način uredili trgovinski odnosi RH sada s proširenom EU.

U okviru Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje održavat će se konzultacije stranaka u svezi sa sporazumima koji su opisani u stavku 1. ovog članka i kada to bude zatraženo u svezi s drugim bitnim pitanjima koja se odnose na njihove trgovinske politike prema trećim zemljama".

Pregovori o Protokolu vodili su se izravno između Vlade RH i Europske komisije, a ne u okviru konzultacija unutar Privremenog odbora, budući da Privremeni odbor, prema odredbama Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između RH i Europske zajednice, nije bio ovlašten odlučivati o svim pitanjima koja su bila predmetom pregovora (treba napomenuti da Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju tada još nije bio na snazi, pa

ni Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje nije bilo uspostavljeno). Pregovori o Protokolu odnosili su se na sklapanje ugovora o izmjeni Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Dakle, pregovaralo se o novom pravnom okviru koji nije uređen odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Naime, sklapanjem Protokola uvažava se činjenica proširenja EU na deset novih država članica od 1. svibnja 2004. godine te se prilagođava Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kako bi se na odgovarajući način uredili trgovinski odnosi RH sada s proširenom EU.

Predmet pregovora su bile postojeće trgovinske koncesije i trgovinski tijekovi za poljoprivredne, prehrambene i ribarske proizvode koji su bili utvrđeni u dvostranim ugovorima o slobodnoj trgovini između RH i pojedine nove države članice EU, a ne utvrđivanje novih, dodatnih kvota za uvoz u RH iz proširene EU. Riječ je o odgovarajućem prenošenju postojećih trgovinskih koncesija koje je šest pristupajućih država imalo s RH, na temelju sklopljenih ugovora o slobodnoj trgovini.

U Bruxellesu su nakon četiri kruga pregovora i dva kruga tehničkih konzultacija 16. travnja 2004. godine zaključeni pregovori i parafiran Protokol. Protokol je potpisan u Bruxellesu 21. prosinca 2004. godine, a potpisali su ga ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Petar Čobanković, u ime Vlade RH, te nizozemski ministar poljoprivrede, prirode i hrane, Cees Veerman, i povjerenik za proširenje, Olli Rehn, u ime EU, zaključila je izlaganje Marija Burić-Pejčinović.

Ministar **Čobanković** upoznao je zastupnike s rezultatima pregovora oko dodatnog Protokola na Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, tzv. Protokola 7.

Rekao je da je dodatni Sporazum rađen iz razloga proširenja EU sa 10 novih članica, od kojih sa njih 6 je RH imala ugovore o slobodnoj trgovini. Kada su počeli razgovori, inicijalni zahtjev Europske komisije se sastojao od praktičnog zbira postojećih kvota koje su bile utvrđene po ugovorima o

slobodnoj trgovini. Za Hrvatsku to nije bila prihvatljiva osnova za pregovore iz razloga jer kvote koje su bile utvrđene ugovorima o slobodnoj trgovini s pojedinim zemljama pristupnicama nisu bile u potpunosti korištene.

Iz tih razloga hrvatska platforma je bila da temelj za razgovore bude ostvareni opseg preferencijalne trgovine, znači, ono što se unutar pojedinih ugovora o slobodnoj trgovini ostvarilo u robnoj razmjeni. Sukladno tome, hrvatski pregovarači su kroz 4 kruga pregovora uspjeli pregovore privesti kraju na način da oni budu prihvatljivi za RH, za hrvatske poljoprivrednike i prehrambenu industriju. Čobanković je rekao da su o tijeku pregovora i u tijeku pregovora vođene iscrpne konzultacije s predstavnicima kako poljoprivrednika tako i predstavnicima prehrambene industrije, tražena su od njih mišljenja vezano uz određene dodatne kvote, kako se ne bi ugrozilo hrvatsku poljoprivredu i prehrambenu industriju.

Rekao je da je ovim dodatnim Sporazumom obuhvaćen opseg trgovine u iznosu od cca nešto ispod 100 milijuna dolara. Naglašava da problem robne razmjene Hrvatske nije vezan uz problematiku dodatnog Protokola nego isključivo je problem koji mi moramo riješiti unutar države, a jedini način za rješavanje i popravljavanje vanjsko-trgovinske bilance i smanjenja uvoza je povećanje naše vlastite proizvodnje.

Činjenica je da Hrvatska u najvećem broju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda ne zadovoljava vlastitu samodostatnost, pa je osnovna zadaća Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva u narednom periodu restrukturiranje naše proizvodnje, povećanje proizvodnje, poglavito u onim proizvodima u kojima ne zadovoljavamo vlastitu samodostatnost.

Što se tiče rezultata pregovora, u 21 grupi proizvoda nije unatoč inicijalnim zahtjevima Europske komisije došlo do promjene i do dodatnih kvota po ovome Protokolu 7, što znači da u 21 grupi nije došlo do dodatnih koncesija.

U 61 grupi proizvoda nigdje nije premašen opseg dosadašnje robne razmje-

ne sa zemljama pristupnicama i inicijalni zahtjevi koji su bili od strane EK su znatno umanjeni.

Što se tiče dijela gdje je došlo do povećanja, do dodatnih kvota, ministar je iznio neke primjere koji govore koliko se u ovim pregovorima uspjelo smanjiti inicijalne kvote koje su bile tehnički zbir postojećih kvota iz dosadašnjih ugovora.

S druge strane, hrvatsko je izaslanstvo postiglo dodatnu kvotu za bescarinski izvoz lubina i ribljih preradevina od oko 1.400 tona, što je približno ukupan hrvatski izvoz navedenih proizvoda u zemlje pristupnice. Dobivena je i dodatna kvota od 28.000 hl za bescarinski izvoz naših vina, od čega se polovina odnosi na buteljirano vino, što je manje od ukupnog izvoza, ali više od preferencijalnog izvoza u referentnom razdoblju (2000-2002.). Dakle, za dvije grupe, vino i ribu, uspjelo se povećati dosadašnje kvote.

”Stojim na stajalištu da smo kroz pregovore uspjeli zaštititi interes hrvatske poljoprivrede, interes prehrambene industrije, što se može i pokazati egzaktnim brojkama, pa između ostalog, kada gledamo robnu razmjenu sa EU 25 u ovoj godini za prva četiri mjeseca izvoz hrvatskih proizvoda u zemlje EU povećao se za 54%, a u isto vrijeme uvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda iz EU povećao se samo za 7,5%”. Ovome je dodao da je za prva četiri mjeseca povećanje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iznosilo 25%, dok je uvoz povećan za 6%.

RADNA TIJELA

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo raspravljao je o ovom Prijedlogu u dijelu koji ulazi u njegov djelokrug rada. Nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagatelja Odbor je većinom glasova podržao prijedlog predlagatelja da se navedeni Zakon donese po hitnom postupku.

Članovi Odbora su upoznati s mišljenjem koje je na navedeni Prijedlog dostavila HGK-Sektor za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo.

U raspravi je istaknuto da su trgovinski odnosi RH i Europske zajednice uređeni Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju koji je stupio na snagu 1. veljače 2005. godine. Ovim Protokolom su utvrđene trgovinske koncesije za poljoprivredne, prehrambene i ribarske proizvode koji se primjenjuju u razmjeni između RH i proširene EU od 1. svibnja 2004. godine. Međutim, izneseno je mišljenje da, iako se ovdje radi samo o potvrđivanju već potpisanog međunarodnog ugovora, njegova primjena ima negativne odraze na hrvatsku poljoprivredu. Naime, neki članovi Odbora ukazuju da je znatno porastao uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz zemalja EU dok je izvoz u iste iz Hrvatske u opadanju.

Na temelju provedene rasprave Odbor je većinom glasova odlučio predložiti Hrvatskom saboru da donese predloženi zakon.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi amandman na članak 2. koji glasi: U članku 2. iza naziva Protokola na hrvatskom jeziku brišu se nazivi Protokola na češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, latvijskom, litvanskom, mađarskom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku. Obrazloženje je da se amandmanom izostavlja naziv Protokola na stranim jezicima iz teksta tog Protokola na hrvatskom jeziku.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi predlagatelja, **Marije Burić-Pejčinović** i **Petra Čobankovića**, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika.

Hrvatskoj nije u cilju Protokol 7

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorio je **Božidar Pankretić (HSS)**. Rekao je da se sada mogu samo kon-

statirati posljedice i da se ništa ne može izmijeniti, jer se Protokol potvrđuje. Smatra da Hrvatskoj nije bio u cilju Protokol 7 i da su njime dobile prvenstveno deset novih članica EU, a da Hrvatskoj nije donio gotovo ništa. Naglasio je da treba pronaći pravi omjer u kojem će se s jedne strane štititi poljoprivreda i gospodarski interesi Hrvatske, a s druge strane ići u smjeru u kojem svakako Hrvatska treba ići, a to su europske integracije.

Problem je hrvatski izvoz

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Damir Kajin (IDS)**. Rekao je da kako se EU povećala za deset novih članica jasno je da sada i te zemlje treba uključiti u Sporazum. Međutim, smatra da je bit u nečem drugom, u činjenici da je hrvatski izvoz u ovom trenutku svega 8 milijardi dolara, a uvoz je s druge strane 16 milijardi dolara. Postavio je pitanje zašto je hrvatski deficit s inozemstvom veći od 50%, te kako to da jedna mala Slovačka, zemlja veličine RH izvozi više od 28,7 milijardi dolara, koliko joj je bio izvoz 2004. godine, a Hrvatska svega 8 milijardi dolara, što znači da Slovačka izvozi 20 milijardi dolara više od RH. Napominje da bi Hrvatska dostigla bruto društveni proizvod Slovačke iz ove godine trebat će najmanje 5 godina.

Hrvatska poljoprivreda bez reforme neće biti konkurentna.

Što se tiče ovog Protokola, smatra da je on svojevrsan kompromis. Vlada uvjerava da je postupila maksimalno u duhu hrvatskog interesa, no za IDS nisu presudne smo kvote, već je bit u pitanju zašto imamo tako skroman izvoz, tako skromnu proizvodnju i zašto smo tako gospodarski nerazvijeni.

Dakle, nisu problem Hrvatskoj te uvozne kvote, već je stvarni problem Hrvatske u ovom trenutku taj što mi uopće ne možemo niti ispoštivati izvozne kvote, odnosno što naši poljoprivredni proi-

zvodni uz sva carinska opterećenja proizvoda iz EU nikako nisu konkurentni na domaćem tržištu. Sve upućuje na to da hrvatska poljoprivreda s prosječnom poljoprivrednom površinom od 2,8 hektara jednostavno nikome ne može biti konkurentna, smatra zastupnik i dodaje da hrvatska poljoprivreda bez reforme zemljišta neće biti konkurentna.

Ipak, IDS raduju podaci koje spominje ministar da se izvoz u EU u odnosu na prošlu godinu za prva četiri mjeseca povećao za 54%, odnosno da uvoz ide sporije, da se povećao za svega 7,5%. Pozdravljaju veće kvote za izvoz vina i ribe, ali naglašavaju da sve to nije dostatno.

Kajin je podsjetio da smo prije imali tzv. kvote iz EU kojima treba pridodati i tzv. bilateralne kvote zaključene s deset zemalja koje su od 1. 5. 2004. godine postale punopravne članice EU. Napominje da treba priznati da se poljoprivredni udar na domaće tržište dogodio 2002. godine nakon što je RH potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

”Ovdje se postavlja pitanje da li je Hrvatska zbog svoje poljoprivrede trebala žrtvovati svoju europsku budućnost te 2002. godine, naravno da ne, da li RH 2005. godine treba žrtvovati europsku budućnost zbog poljoprivrede, naravno da ne, ali, baš zbog toga što se zna da će hrvatska poljoprivreda pretrpjeti ogromne štete zbog EU koja je hrvatska neminovnost, Hrvatska i njena vlast ukoliko želi sačuvati poljoprivredu treba naprosto krenuti u zemljišnu reformu”.

Konstatirao je da je hrvatska poljoprivreda zasigurno najranjivija hrvatska djelatnost, a tržište za strane robe se naprosto ne može zatvoriti. Ipak, Klub zastupnika IDS-a će podržati ovaj Protokol.

Izostala Izvješća Odbora

U ime Kluba zastupnika HNS-a PGS-a govorio je Jozo Radoš (HNS). Smatra da je ovaj Protokol odnosno zakon primjer olakog odnosa Hrvatskoga sabora prema izuzetno važnim pitanjima. Napomenuo je da zastupnici nisu

dobili prije rasprave izvješće Odbora za poljoprivredu u ovom dokumentu, kao ni izvješće Odbora za europske integracije koji je također nešto trebao reći, te ni Odbora za vanjsku politiku, ni Nacionalnog odbora za praćenje pregovora sa EU. Dakle, niti jedno saborsko tijelo, a poglavito Odbor za poljoprivredu nije dostavio izvješće, a ne zna se da li su raspravljali o tako važnom pitanju. Zastupnik ovo drži nedopustivim.

Napominje da se u dodatku 1 govori da se bescarinski uvoz iz EU povećava, a da se uopće u dodatku ne govori o kojim se proizvodima radi, već se navode samo carinske šifre tih proizvoda, a radi se o povećanju tržišta za nekih 50-tak ili 60-tak milijuna stanovnika. Dakle, potpuno slobodno, bescarinsko uvoženje robe u Hrvatsku širi se za desetak novih zemalja, a zastupnicima se čak niti ne daje popis tih 136 proizvoda o kojima je riječ. Nadalje, u dodatku 2. koji se tiče povećanja starih bescarinskih kvota, navodi se samo što je traženo od Hrvatske i što je Hrvatska ispregovarala, što nije relevantan podatak, već je relevantan podatak koliko smo imali prije, i za koliko je kvota povećana.

Zastupniku nije dana mogućnost vidjeti kolika je bila prethodna kvota EU, kolika je bila kvota svih bilateralnih sporazuma i koja je konačna kvota koja je dogovorena.

Radoš je konstatirao da zastupniku nije dana mogućnost vidjeti kolika je bila prethodna kvota EU, kolika je bila kvota svih bilateralnih sporazuma i koja je konačna kvota koja je dogovorena, što bi bio relevantan podatak na temelju kojega bi se moglo jasnije pratiti jesmo li u svemu ovome bili uspješni ili ne.

Ono što posebno zabrinjava je pitanje što je s našim izvozom, naime, spominje se samo povećanje vina što je za pozdraviti i povećanje ribljih konzervi, ali u segmentu prehrambene industrije, preradaivačke industrije nema niti jednog

podatka u kojem segmentu su povećane naše izvozne kvote prema EU.

Klub zastupnika HNS-a neće biti protiv ratifikacije ovog Protokola, ali, upozoravaju da Hrvatski sabor treba imati puno ozbiljniji odnos prema ovakvim pitanjima.

Predsjedavajuća, **Đurđa Adlešić**, potpredsjednica Hrvatskoga sabora, rekla je da je na klupe upravo stiglo izvješće Odbora za poljoprivredu i šumarstvo.

Beskorisnost naknadne rasprave

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je Neven Mimica (SDP). Napominje da ova naknadna rasprava o Protokolu 7, kada je on potpisan, ne može promijeniti njegove odredbe i čini se beskorisnom. Naglasio je da je tako Sabor doveden u situaciju da tek post festum raspravlja o Protokolu 7.

Smatra da iz dosadašnje rasprave postaje jasno da nije bilo pravne potrebe ulaziti u pregovore o ovom Protokolu, te da nije bilo gospodarske potrebe ulaziti u pregovore. ”Bilo što da se ispregovaralo moglo je biti samo nepovoljnije u odnosu na sam izvorni sporazum i postaje jasnije da je ugrađivanjem kvota koje su 6 zemalja imale u bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini s Hrvatskom ustvari stvorena mogućnost, bez obzira koliko dobro su ispregovarane te kvote, puno većeg korištenja tih kvota negoli je to bio slučaj kroz same bilateralne sporazume sa 6 novih članica EU”.

Rekao je da se potvrđuje ono što su opozicijske stranke tvrdile pred nešto više od godinu dana, da naše obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju su takve da u sklapanje ovog Protokola 7 nije trebalo ići. ”Mogli smo čekati do stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i jednostavno se pravnim argumentima odupirati pokušaju ugrađivanja dodatnih kvota u postojeći sporazum”.

Rekao je da iz današnje rasprave postaje jasno da je Vlada u jednom drugom slučaju, u slučaju pristanka na pregovore o uvođenju kvota na izvoz šećera, prekršila Zakon o izvršavanju Spo-

razuma o stabilizaciji i pridruživanju. Naime, sada kada je taj Sporazum stupio na snagu, kada postoji Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje, postaje jasno da više nema nikakvih argumenata od Vlade kojim bi se opravdalo ne iznošenje pred Sabor prethodnog mišljenja ili prethodne suglasnosti da se ide u izmjene tog Sporazuma, odnosno da se na Vijeću o stabilizaciji i pridruživanju raspravlja o izmjenama. Dodao je da je sasvim jasno da je prije 2. lipnja, kada je Vlada donijela odluku o pristanku na pregovore o uvođenju izvoznih kvota za šećer, trebala obaviti raspravu u Saboru.

Nije bilo pravne potrebe ulaziti u pregovore o ovom protokolu.

Ustvrdio je da se Vlada ne pridržava niti jednog zaključka iz studenoga 2001. godine koji je obvezuje na podnošenje 6-mjesečnih izvješća o provođenju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Smatra da se može reći da Vlada olako popušta pred svim zahtjevima Europske komisije, a to radi vjerojatno u namjeri da bi poboljšala poziciju i postigla konačan cilj, dobivanje što skorijeg datuma početka pregovora, međutim, u situaciji kada imamo pravne i gospodarske argumente, Mimica je siguran da ih moramo u puno jačoj i odlučnijoj mjeri i koristiti.

Mišljenja je da ovim pregovorima o Protokolu 7. nismo niti u jednom dijelu popravili svoj izvozni položaj, odnosno popravili smo ga samo u onom dijelu gdje je bio ograničen, a to je vrlo mali dio hrvatskog izvoza na tržište EU u dijelu vina i ribljih proizvoda, međutim za sva druga područja smo imali potpuno slobodan izvoz, prema tome, u Protokolu 7. ništa više od toga nismo niti mogli očekivati.

S druge strane, ugrađene su kvote šestorice u naš ugovor sa 15-toricom članica EU, a zastupnici nisu niti dobili usporedbu u kojoj mjeri ugovorene kvote prelaze stvaran izvoz pojedinih proizvoda, ali u svakom dijelu u kojem

one prelaze taj stvaran izvoz stvorila se mogućnost potpunog korištenja tih kvota, jer sada te kvote mogu koristiti i zemlje stare članice EU, pa tako ako nismo uvozili čokoladu iz Mađarske ili Slovenije, sada ćemo je sasvim sigurno uvesti iz Belgije.

Kvota neće ostati neiskorištene

Napominje da kvote koje su ovako ugovorene neće ostati neiskorištene, a podatak koji je ministar iznio o rastu uvoza od samo 7% smatra da nije utješšan, niti treba biti razlog za opravdavanje ishoda pregovora, jer rast uvoza od 7% je sigurno sasvim nepovoljan trend.

No svi argumenti koji su iznijeti u prilog sklapanju Protokola sada praktički ne mogu promijeniti ništa u samom sadržaju Protokola 7. i ovakvog dogovora sa EU, zaključio je Mimica. "Danas je teško biti protiv njegovog potvrđivanja odnosno ugrađivanja u pravne i trgovinske odnose između Hrvatske i EU, pa će Klub zastupnika SDP-a prepustiti članovima Kluba da se pojedinačno odlučuju kako glasovati o ovom zakonu o potvrđivanju Protokola".

U ime predlagatelja javio se ministar Čobanković. Rekao je da je u raspravi Mimica postavio pitanje je li postojao pravni okvir za pregovore oko dodatnog pregovora. Ministar je rekao da je na sjednici Vlade RH 29. 10. 2003. godine usvojena odluka o pokretanju pregovora i imenovanju pregovaračkog izaslanstva. Dakle, Vlada u kojoj je Mimica bio ministar europskih integracija prihvatila je pregovore o dodatnom protokolu i imenovala izaslanstvo. "Našoj Vladi nije preostalo ništa drugo nego samo da sukladno promjenama koje su nastupile promjeni sastav pregovaračkog izaslanstva i to je učinila".

Ograničavanje hrvatskog izvoza šećera

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je **Tonči Tadić (HSP)**. Rekao je da je ovaj Protokol 7 za Hrvatsku od presudne važnosti i drži da su se hrvatski pregovarači prilikom pregovaranja

morali čvrsto držati ratificiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te da ništa izvan toga nije bilo dopušteno i kršenje je međunarodnog sporazuma.

Osvrnuo se na članak 38. koji govori o općoj zaštitnoj klauzuli, o tome kako jedna strana u sporazumu, bilo EU, bilo Hrvatska, štiti svoje tržište. Dakle, kada se neki proizvod jedne strane uvozi na teritorij druge strane u toliko povećanim količinama i u takvim uvjetima da bi to moglo prouzročiti ozbiljnu štetu domaćoj industriji ili ozbiljne poremećaje u bilo kojem sektoru gospodarstva i dovesti do ozbiljnog pogoršanja gospodarskog stanja onda stranka uvoznica može poduzeti odgovarajuće mjere pod uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenim ovim zakonom. Takve mjere ne smiju prelaziti ono što je nužno za otklanjanje poteškoća, a sastoje se od povećanja carina za taj proizvod i ne smiju se provoditi duže od godine dana, odnosno iznimno najduže tri godine.

Na sjednici Vlade RH 29. 10. 2003. godine usvojena odluka o pokretanju pregovora i imenovanju pregovaračkog izaslanstva.

Tadić je rekao da je ključno u svemu tome da sve te sporne momente rješava Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje. Dodao je da ovaj Protokol nije izmijenjen kroz Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje, postojalo je privremeno Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje koje je provodilo privremeni trgovinski ugovor između Hrvatske i EU koji je bio na snazi od 1. veljače 2002. godine i koji je istekao 1. veljače ove godine kad je konačno stupio na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i to privremeno Vijeće je trebalo rukovoditi pregovorima o ovome.

U situaciji sa šećerom, "šećer se nije spominjao 2001. godine kao nešto što treba posebno ograničavati, a sada EU traži da se smanji izvozna kvota šećera sa 160 tisuća tona koliko je naš potpuno slobodni izvoz na 60 tisuća tona,

a Hrvatska mrtvo hladno na to pristaje, umjesto da se pozove na članak 38. i pokrene raspravu na Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje koje de facto djeluje kao arbitraža”.

Sve ovo zbiva se mimo Sabora, Vlada pregovara bez privole Sabora, a Sabor onda dobije dokument koji treba ratificirati, komentirao je Tadić. ”Čovjek se pita čemu služi Sabor, čemu služi Odbor za nadzor pregovora, čemu služimo mi zastupnici, hrvatska javnost”. Zaključio je da je rezultat svega ovakav Protokol, kao i početak pregovora s Unijom o ograničavanju hrvatskog izvoza šećera. Iz svih tih razloga Klub zastupnika HSP-a neće glasati za ovaj dokument.

Državna tajnica **Marija Pejčinović** javila se za riječ kako bi ispravila nekoliko krivih navoda. Rekla je da nije postojalo privremeno vijeće, već privremeni odbor za stabilizaciju i pridruživanje koji nije imao nadzor nad ovime, pa je zato moralo ići po drugoj pravnoj osnovi, a Sporazum je stupio na snagu 1. veljače ove godine, dakle, iza potpisivanja ovog Protokola.

”Što se tiče šećera, gdje se tereći Vladu da nije postupila sukladno Zakonu o provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, ja Vas uvjeravam da Vlada vrlo dobro poznaje tekst Zakona o provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i da u trenutku kada to bude potrebno, a taj trenutak nije još došao, da će se u saborskoj proceduri naći stavovi Vlade koji će se onda raspraviti sukladno odgovarajućem okviru”.

Ivan Kolar u desetominutnoj raspravi govorio je o stanju u poljoprivredi i njenim perspektivama nastavno na Protokol i potpisane dokumente. Rekao je da je hrvatskoj poljoprivredi potpisivanjem dodatnog protokola natovaren teret kojeg ona ne može nositi, jer nije dan povoljan tretman hrvatskoj poljoprivredi, već su vrata otvorena širom uvoznicima i trgovačkom lobiju da uništi i ovo malo poljoprivrede koja egzistira. Dodao je da koliko se god govori o napretku, činjenice govore suprotno.

Nema osnove za povećanje uvoza u RH

U ime predlagatelja javio se ministar poljoprivrede, **Petar Čobanković**. Slaže se da se direktno ili indirektno dodatni Protokol tiče i naše poljoprivrede. Napomenuo je da je preferencijalna trgovina koja je bila sa zemljama pristupnicama sada prenesena na EU-25. Znači, kroz ovaj dodatni Protokol nisu se stvorile osnove za povećanje uvoza u RH, jer je on već postojao kroz ugovore o slobodnoj trgovini.

Rekao je da situacija u poljoprivredi nije sjajna, nije onakva kakvu bi željeli, ali ne mogu se iznositi ni neki netočni podaci.

Opseg trgovine koji je već postojao između zemalja pristupnica i RH prenesen je ovim Protokolom 7.

Završnu riječ u ime **Kluba zastupnika HSS-a** dao je **Josip Vresk (HSS)**. Osvrnuo se na prošlogodišnju raspravu koja se vodila u Saboru povodom interpelacije o radu Vlade koju je podnio Klub zastupnika HSS-a. ”Tada smo rekli da je Vlada prekršila odredbe Zakona o provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i to konkretno odredbe koje se odnose na zaključke koje mora donositi Sabor po prijedlogu Vlade, bez obzira što Vlada zauzima stajališta za pregovore svojom posebnom odlukom”.

Rekao je da u slučaju da je Vlada u ovom Prijedlogu za ratifikaciju napisala da se pravni temelj za sklapanje Protokola nalazi u Ugovoru o stabilizaciji i pridruživanju i Zakonu o provedbi tog Sporazuma, tada bi bilo evidentno da je Vlada tada prekršila zakon, što je Klub zastupnika HSS-a i tvrdio.

Međutim, u ovom Prijedlogu u Ocjeni stanja i cilju koji se donošenjem zakona želi postići, stoji da se ”pravni temelj za sklapanje Protokola nalazi u članku 36. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživa-

nju”, dakle, radi se očigledno i o Zakonu o provedbi tog sporazuma. No, 1. travnja prošle godine Vlada u svom izvješću povodom interpelacije navela je da kod pregovaranja s komisijom EU će se držati Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, te da neće u tim pregovorima primjenjivati Zakon o provedbi SSP-a. Vidljivo je da je Vlada tada prekršila zakon, iako se to ovdje nije htjelo reći, zaključio je Vresk.

Klub zastupnika HSS-a ”protiv”

Slaže se s Mimicom da nije postojao ni jedan jedini pravni razlog za potpisivanje ovog Protokola, ”a očigledno je da nije postojao ni gospodarski”. Iz svih ovih razloga Klub zastupnika HSS-a neće podržati ovaj zakon.

Završnu riječ dao je u ime predlagatelja, ministar **Petar Čobanković**. Rekao je da je Hrvatska upravo inzistirala na dotadašnjem opsegu trgovine preferencijalne između RH i zemalja pristupnica što znači da ne stoje riječi Pankrećića da postoji opasnost da će sada kada su kvote prenesene na EU25 druge zemlje moći iskoristiti te kvote, jer se one ne mogu iskoristiti. Naime, opseg trgovine koji je već postojao između zemalja pristupnica i RH prenesen je ovim Protokolom 7.

Hrvatskoj poljoprivredi potpisivanjem dodatnog protokola natovaren teret kojeg ona ne može nositi.

Ponovio je da je prošla Vlada RH 29. 10. 2003. godine usvojila Odluku o pokretanju pregovora i imenovanju pregovaračkog izaslanstva. Sadašnja Vlada je 22. 1. 2004. i 18. 2. 2004. izmijenila sastav pregovaračkog izaslanstva i otpočeli su pregovori. Napomenuo je da pregovori nisu bili uvjetovani avis-em kako se želi amputirati.

Naime, pregovori su vođeni i s ostalim zemljama koje su imale sličan sta-

tus kao i RH i završili su prije nego što su završili s RH. Znači, s Makedonijom, Rumunjskom i Bugarskom su završili prije nego s RH. Poanta svega je da je ovo samo preneseni nivo trgovine koji se do 2004. godine, znači do ulaska novih članica u EU, odvijao između njih i RH.

Ovime je zaključena rasprava. **Hidajet Bišćević**, u ime predlagatelja očitovao se o amandmanu Odbora za zakonodavstvo. Rekao je da je

Vlada suglasna s ovim amandmanom predloženim na članak 2. Prijedloga zakona uz slijedeću napomenu, da se iz navedenog članka briše i naziv Protokola na malteškom jeziku, naprosto radi konzistentnosti teksta, te predlaže da se isto načelo primijeni na ostatak Prijedloga zakona. Konkretno, predlaže se nadopuna u kojoj bi se u Glavi IV članak 6. naveli svi jezici, odnosno koji su u Nacrtu bili predviđeni.

Predsjednik Odbora za zakonodavstvo, **Florijan Boras**, s ovim se suglasio.

Predsjednik Šeks ustvrdio je da ovako usuglašeni amandman postaje sastavni dio Zakona. Uslijedilo je glasanje o Konačnom prijedlogu zakona. **Zastupnici su većinom glasova, sa 87 glasova "za", 12 "suzdržanih" i 7 "protiv" donijeli ovaj Zakon zajedno s prihvaćenim amandmanom.**

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O JAMSTVU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ ZA PROJEKT IZGRADNJE OBALNE INFRASTRUKTURE LUKE DUBROVNIK

Zastupnici su većinom glasova donijeli Zakon o potvrđivanju ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik, čiji je predlagatelj Vlada RH.

U ime Vlade RH o Prijedlogu zakona govorio je ministar financija **Ivan Šuker**. Istaknuo je da bi ovim Ugovorom Dubrovčani konačno riješili "traume" sidrenja kruzera ispred dubrovačkih hotela. Ministar Šuker je rekao da se radi o kreditu od 26,5 milijuna EUR-a na 13 godina uz 3 godine počeka." U ožujku u trenutku razgovora i pregovora kamatna stopa je bila 3,81%". Sve građevinske dozvole su pripremljene i ako Sabor potvrdi Ugovor, provedba projekta bi počela sa 15. rujna ove godine.

Obor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku.

Na tekst Konačnog prijedloga Odbor nema primjedaba.

Odbor za financiranje i državni proračun jednoglasno je podržao predloženi zakon.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu je jednoglasno odlučio Hrvat-

skom saboru predložiti donošenje ovog Zakona.

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Frano Matušić (HDZ)**. Klub zastupnika HDZ-a pozdravlja i podržava ovaj Konačni prijedlog zakona, rekao je Matušić. Istaknuo je da će ovim Ugovorom RH u potpunosti kao jamac izvršavati sve financijske obveze koje proizlaze u svezi s provedbom Ugovora ukoliko to lučka uprava Dubrovnik ne bude u mogućnosti. Matušić je rekao: "Da je riječ o projektu poravnjanja obale u dubrovačkoj luci Gruž kako bi ista bila osposobljena za prihvat do 3 velika turistička broda tzv. kruzera duljine do 300 metara". Da bi ovaj prihvat odgovarao svjetskim standardima potrebno je izgraditi potpuno novu lučku infrastrukturnu instalacijsku mrežu. Danas je riječ o oko 500 uplovljavanja brodova, s prometom od 450 tisuća turista, naveo je Matušić. Porast pomorskog turističkog prometa očekuje se preko 10% za svaku slijedeći sezonu, zaključio je Matušić.

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorio je **Ante Markov (HSS)**. Naglasio je da je ovo jedan od zakona koji se naprosto mora podržati. Markov je rekao da se do danas EBRD potvrdio kao soli-

dan i pouzdan partner u realizaciji projekata o kojima ovisi gospodarska budućnost Hrvatske, jer ulaganje u infrastrukturne sustave autoceste i luke, predstavlja okosnicu za generiranje razvoja ukupnog gospodarstva, a istovremeno dokazuje opredijeljenost jedne zemlje prema resursima koje ima. Luka Dubrovnik je neprofitna organizacija, konstatirao je Markov i kao takva predstavlja priliku za uvođenje novih sustava komunikacije između javnog i privatnog partnerstva i čitavog niza gospodarskih grana. Osim toga i pomorska tradicija RH se potvrđuje na ovakav način, rekao je. Osvrnuo se još na osmišljavanje odgovora na pitanje na koji način nove mega jahte smjestiti u pojedine luke, kako odgovoriti na taj novi oblik turizma. Ovakve velike investicije će pomoći pozicioniranju Hrvatske kao ozbiljne turističke i pomorske zemlje na Mediteranu, zaključio je Markov.

Zastupnici su većinom glasova sa 90 "za" i 3 "suzdržana" donijeli Zakon o potvrđivanju ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik.

I.Č.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA S USUGLAŠENOM MEĐUNARODNOM KONVENCIJOM O SURADNJI NA SIGURNOSTI ZRAČNE PLOVIDBE "EUROCONTROL"

Zastupnici Hrvatskog sabora su jednoglasno, po hitnom postupku, prihvatili Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe "Eurocontrol"

U prikazu ovog Prijedloga zakona poslužili smo se izlaganjem državnog tajnika u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, **Dražena Bregleca** koji je objasnio da je 'Eurocontrol' Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe koja djeluje od 1960. godine, a Hrvatska je članica od 1997. Zakonom se harmoniziraju propisi 'Eurocontrola', te se omogućava ujednačavanje tehničkih standarda i izračuna rutnih ili preletnih naknada. Na kraju izlaganja naglasio je da je Vlada prihvatila amandmane Odbora za zakonodavstvo.

Odbor za pomorstvo, promet i veze nije imao primjedbi na ovaj Prijedlog zakona.

Zastupnici su jednoglasno, sa 105 glasova "za", prihvatili Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe "Eurocontrol", s prihvaćenim amandmanima.

A.F.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE HRVATSKE NARODNE BANKE ZA 2004. GODINU

Osnovati jaku domaću banku

U opsežnom Izvješću HNB-a od oko 250 stranica stoji da je u Hrvatskoj 2004. zabilježen nešto sporiji gospodarski rast nego u prethodne dvije godine, a s druge strane napredak u smanjivanju vanjske neravnoteže, dok je inflacija ostala na niskoj razini. Središnja je banka uvela tijekom 2004. poseban instrument monetarne politike, a to je granična obvezna pričuva koja se obračunava na porast inozemne pasive poslovnih banaka. Tim se instrumentom poskupljuju inozemni izvori financiranja banaka i smanjuje prostor za zaradu od zaduživanja u inozemstvu s ciljem kreditiranja domaćih sektora. Tijekom rasprave u Saboru više zastupnika, pa i onih iz redova vladajuće stranke, zauzelo se za osnivanje jake domaće banke koja bi konkurirala postojećim bankama u vla-

sništvu stranaca koje hrvatski kapital odvlače u Europu.

Nakon rasprave Hrvatski je sabor prihvatio Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2004. godinu.

O IZVJEŠĆU

Gospodarski rast

O Izvješću je uvodno govorio zamjenik guvernera Hrvatske narodne banke dr. sc. **Boris Vujčić**. Rekao je da je u 2004. godini u Hrvatskoj zabilježen nešto sporiji gospodarski rast nego u prethodne dvije godine, postignut napredak u smanjivanju vanjske neravnoteže, dok je inflacija ostala na niskoj razini. Cilj mjera središnje banke provedenih u 2004. bio je, prije svega, ograničavanje inozemnog zaduživanja. Za razli-

ku od njih, mjere središnje banke koje se odnose na ograničavanje kreditnog rasta, donesene u siječnju 2003., prestale su važiti u siječnju 2004. Međutim, središnja banka je i nadalje bankama propisivala minimalnu razinu devizne likvidnosti (likvidna devizna potraživanja svakodnevno su morala iznositi najmanje 35 posto deviznih obveza), a u srpnju iste godine donijela je novu odluku, kojom je propisala izdavanje granične obveze pričuve na povećanje inozemnih obveza banaka. Nadalje, središnja je banka aktivno podržavala zamjenu državnog inozemnog duga domaćim. Time je središnja banka u 2004. promijenila fokus svoga djelovanja s ograničavanja kreditnog rasta na ograničavanje inozemnog zaduživanja.

Rast realnog BDP-a pao je sa 4,3 posto u 2003. na 3,8 posto u 2004. Osobna potrošnja, s doprinosom BDP-u od

otprilike 2,4 postotna boda, imala je i u prošloj godini važnu ulogu u njegovom rastu, no investicije u fiksni kapital, koje su u posljednje vrijeme najviše pridonijele ekspanziji, smanjile su se u drugoj polovici 2004. nakon dovršetka glavnih radova na autocesti Zagreb-Split. Općenito, rast investicija pao je sa 16,8 posto u 2003. na samo 4,4 posto u 2004. S druge strane, prvi put od 2000. neto izvoz roba i usluga dao je pozitivan doprinos rastu BDP-a na razini cijele godine te je time djelomično nadoknadio smanjeni doprinos investicija rastu BDP-a. Deficit na tekućem računu platne bilance Hrvatske smanjen je sa 6,9 posto u 2003. na 4,6 posto BDP-a u 2004. Predstavnik središnje banke ipak naglašava da je spomenuti godišnji pad pod snažnim utjecajem velikih odljeva zabilježenih u 2003. s osnove izravnih ulaganja, koji su velikim dijelom rezultat učinka prijenosa patentnih prava Plive na njezino povezano društvo u inozemstvu. Isključivanjem učinka te transakcije na ostvarenja u baznoj 2003., godišnje smanjenje manjka na tekućem računu platne bilance u 2004. iznosi 1,2 postotna boda. Rast robnog izvoza iznosio je 18,5 posto, dok je rast uvoza iznosio samo 6,2 posto, a najveći udio u povećanju izvoza imao je izvoz brodova i naftnih derivata. Povećan izvoz naftnih derivata uglavnom je odraz porasta cijena, a ne povećanja proizvodnje. Stoga je važan podatak da je rast izvoza, isključujući izvoz brodova i naftnih derivata, iznosio 15,3 posto.

Prihodi od turizma, kao ključna pozitivna stavka tekućeg računa, stagnirali su na razini iz 2003. godine, odnosno zabilježili su mali porast. Iako fizički pokazatelji govore da je broj turista koji su 2004. došli u Hrvatsku porastao i da je porastao broj noćenja, financijski pokazatelji rasli su vrlo malo, jer je veći broj turista boravio u neplaćenom smještaju.

Zaposlenost je u 2004. također rasla sporije nego u 2003. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku ukupna je zaposlenost u 2004. porasla za 1,2 posto u usporedbi s rastom od 2,5 posto u 2003. Međutim, ovaj je pokazatelj

rezultat i velikog smanjenja broja individualnih poljoprivrednika (13,0 posto) što ne mora vjerno odražavati trendove u zaposlenosti. Ako se isključe individualni poljoprivrednici, rast zaposlenosti pao je sa 3,1 posto u 2003. na 2 posto u 2004. No, i taj podatak nije posve precizan jer je dobiven uključivanjem velikog smanjenja zaposlenosti u javnoj upravi (7,7 posto) koje je uglavnom proizašlo iz ažuriranja podataka o zaposlenosti u vojsci i policiji. Registrirana nezaposlenost bila je u 2004., u prosjeku, za 1,1 postotni bod niža nego u 2003., iako je na kraju godine bila za samo 0,2 postotna boda niža nego na kraju 2003. Čini se da su u tome učinci reforme Zavoda za zapošljavanje iz 2002. imali svoju ulogu. Naime, tom se reformom postrožila definicija nezaposlenosti, što je dovelo do postojanog smanjenja registrirane nezaposlenosti tijekom većeg dijela 2002. i u 2003. No usprkos okončanju ovakvog "čišćenja" redova nezaposlenih, i nadalje ostaje značajan jaz između registrirane nezaposlenosti i nezaposlenosti mjerene polugodišnjim anketama prema metodologiji Međunarodne organizacije rada.

Središnja je banka pokušala umanjiti kapitalne priljeve uvođenjem granične obvezne pričuve na porast inozemnih obveza banaka, a ona je najprije iznosila 24 posto, a zatim je u veljači 2005. povećana na 30 posto.

Niži rast zaposlenosti pratio je umjereni rast plaća. Rast realnih neto plaća pao je sa 4,5 posto u 2003. na 3,8 posto u 2004. dok je rast realnih bruto plaća porastao sa 3,1 posto na 4,2 posto. Određeni dio pada realnog rasta neto plaća može se objasniti interakcijom porasta bruto plaća i progresivnog sustava oporezivanja, koji je povećao porezno opterećenje pojedinih zaposlenika. Politika plaća u javnom sektoru imala je važnu ulogu u obuzdavanju rasta plaća, te je

realni rast plaća u javnom sektoru pao sa 4,8 posto u 2003. na samo 1,8 posto u 2004. Potrošačke cijene porasle su tijekom 2004. prosječno za 2,1 posto, u odnosu na njihov rast od 1,8 posto u 2003. Međutim, usporedba podataka s kraja 2003. i 2004. godine pokazuje da je godišnji rast inflacije u prosincu 2004. iznosio 2,7 posto, a u prosincu 2003. 1,7 posto. Povećanje cijena naftnih derivata, zemnog plina i vode za opskrbu kućanstava glavni su čimbenici koji su u 2004. pridonijeli inflaciji, a i poskupljenje duhanskih proizvoda uzrokovano povećanjem trošarina u srpnju, također je značajnije pridonijelo porastu inflacije potrošačkih cijena.

Plasmani banaka

Temeljna inflacija također je porasla tijekom 2004. i u prosincu dosegla godišnju stopu od 2,3 posto, a na njezin porast, među ostalim, utjecalo je poskupljenje duhanskih proizvoda, značajno poskupljenje mesa, kao i prenošenje efekta povećanja cijena nafte na ostala područja, primjerice na rast cijena u cestovnom i zračnom prijevozu. Međutim, smanjenje cijena poljoprivrednih proizvoda, kao i pad cijena automobila, pomogli su u ograničavanju rasta temeljne inflacije. Većina inflatornih pritisaka u 2004. i na početku 2005. posljedica je rasta cijena energenata na svjetskom tržištu, kaže zamjenik guvernera HNB-a i dodaje da u stabilnosti tečaja središnja banka vidi ključno sredstvo za ograničavanje inflacije i sprječavanje formiranja inflatornih očekivanja, a nominalna aprecijacija ograničila je učinak uvezene inflacije tijekom 2004. HNB je intervencijama na deviznom tržištu tijekom 2004. od poslovnih banaka neto otkupio 510,2 mil. EUR-a, čime je kreirano 3,8 mlrd. kuna primarnog novca. Te su intervencije bile glavni kanal kreiranja likvidnosti, čime su ublaženi aprecijacijski pritisci. Istodobno, središnja je banka neto prodala Ministarstvu financija deviza u ukupnoj vrijednosti od 94,7 mil. EUR-a te je time iz optjecaja povučeno ukupno 741,7 mil. kuna. Te transakcije s državom poduzimane su kako

bi se olakšala otplata državnog inozemnog duga, a financiranje inozemnim kapitalom zamijenilo financiranjem iz domaćih izvora. Središnja je banka smanjila u studenome 2004. stopu obvezne pričuve sa 19 na 18 posto, oslobađajući time bankama sredstva, koja je zatim država od njih pozajmila izdajući obveznice kako bi kupila devize za otplatu duga.

Unatoč usporavanju rasta bankarske aktive vidljivo je da banke i dalje visoko profitabilno posluju (lani je 37 banaka bilo uspješnije nego ranijih godina).

Nadalje, u 2004. središnja je banka pokušala umanjiti kapitalne priljeve uvođenjem granične obvezne pričuve na porast inozemnih obveza, s primjenom od srpnja. Stopa granične obvezne pričuve najprije je iznosila 24 posto, a zatim je u veljači 2005. povećana na 30 posto. Tom se mjerom bankama poskupljuje korištenje inozemnih izvora financiranja. Međutim, od nje se ne očekuje da će posve eliminirati novo inozemno zaduživanje banaka s obzirom na to da se banke ne okreću inozemnim izvorima isključivo zbog cijene.

Središnja je banka početkom 2004. također pooštrila monetarnu politiku ograničavanjem korištenja lombardnih kredita na samo pet dana u mjesecu, ali je pritom ukinula redovite aukcije blagajničkih zapisa središnje banke i prestala izdavati blagajničke zapise u devizama. U travnju 2005. središnja je banka uvela obratne repo aukcije, nov instrument za kreiranje i finu prilagodbu razine likvidnosti bankovnog sustava i očekuje se da će repo aukcije i ostali novi instrumenti, poput polaganja novčanog depozita kod HNB-a, pomoći povećati djelotvornost monetarne politike i smanjiti nepoželjnu volatilnost kamatnih stopa na tržištu novca.

Plasmani banaka su u 2004. rasli po nepromijenjenoj stopi od 14 posto. Krediti stanovništvu rasli su brže od kre-

dita poduzećima (18,7 posto, odnosno 8 posto), a jaz između dviju stopa značajno se smanjio u odnosu na prethodnu godinu kada je rast kredita stanovništva iznosio 27,7 posto, a rast kredita poduzećima 5,1 posto. Smanjenje tog jaza u 2004. može se djelomično objasniti ukidanjem mjera središnje banke iz prethodne godine koje su potaknule banke da stimuliraju poduzeća na korištenje lizinga ili na izravno zaduživanje kod svojih banaka matice u inozemstvu, čime su banke izbjegle knjiženje kredita u svojim bilancama. Činjenica da su plasmani banaka rasli brže od monetarnih agregata objašnjava kontinuirani rast inozemnog zaduživanja banaka. Banke su u 2004. povećale svoje inozemne obveze za otprilike 11,2 mlrd. kuna, dok su njihova inozemna potraživanja porasla za 8,2 mlrd. kuna. Poboljšanje profitabilnosti motiviralo je banke na održavanje brzog tempa kreditiranja u uvjetima sporijeg rasta domaćih izvora. Iako je u 2004. kamatna marža pala, prinos na prosječnu imovinu porastao je sa 1,59 posto na 1,70 posto, a prinos na prosječni kapital porastao je sa 14,5 posto na 16,6 posto. Poboljšana kvaliteta kredita jedan je od glavnih razloga porasta profitabilnosti, s obzirom na to da je udio ukupnih ispravaka vrijednosti i rezervacija u ukupnim plasmanima i potencijalnim obvezama pao sa 4,1 posto u 2003. na svega 3,6 posto u 2004., zaključio je zamjenik guvernera gospodin Vujčić.

RADNA TIJELA

Odbor za financije i državni proračun raspravio je ovo Izvješće. U raspravi su pozitivnim ocijenjene mjere koje je Hrvatska narodna banka poduzimala u 2004., usmjerene smanjivanju rasta inozemnog duga. Promatrajući rast inozemnog duga po sektorima uočava se da je najbrži rast u 2004. zabilježen kod zaduživanja banaka, i to po stopi od 25 posto. Inozemni dug ostalih domaćih sektora raste po stopi od 18,9 posto, a inozemni dug države po stopi od 9,6 posto. Međutim, iako je smanjenje stope rasta inozemnog duga u 2004. bilo ohra-

brujuće, trebat će i dalje raditi na stabilizaciji udjela duga u BDP-u, prije svega, na fiskalnoj konsolidaciji. Nakon provedene rasprave Odbor je predložio Saboru da prihvati Godišnje izvješće HNB-a za 2004. godinu.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada je izvijestila Sabor da nema primjedbi na Godišnje izvješće HNB-a za 2004. godinu.

RASPRAVA

Zaduživanje na domaćem tržištu novca

Nakon uvodničara prvi je riječ dobio dr. sc. **Mato Crkvenac**. Rekao je da će Klub zastupnika SDP-a podržati Izvješće, uz naglasak na dvije stvari. Prva se odnosi na stanovitu prijelomnicu koju je središnja banka ostvarila u 2004. kao rezultat jednog dugoročnog napora i priprema. Činjenica je, kaže Crkvenac, da je Hrvatska narodna banka u ključnom svom segmentu promijenila način rada, a do te prijelomnice došlo je nakon trogodišnjih ozbiljnih priprema u cjelini financijskog i monetarnog sustava Hrvatske. Nakon razvijanja sustava u kojem je savladana nelikvidnost s prijelaza 90-tih u 2000. i 2001. godinu, ostvarena je šira financijska reforma u platnom i deviznom prometu i doneseni novi zakoni o bankama, i o HNB-u. U 2004. imali smo jednu novu monetarnu politiku koja se u osnovi temelji na otvorenom tržištu kapitala. Unatoč usporavanju rasta bankarske aktive, vidljivo je da banke i dalje visokoprofitabilno posluju (lani je 37 banaka bilo uspješnije nego ranijih godina). Bankarski sektor u Hrvatskoj vrlo je koncentriran - šest najvećih banaka uzima 88 posto ukupnoga financijskog i bankarskog tržišta. Ukupna dohodovnost stanovništva Hrvatske se smanjuje, stopa štednje je kronično niska, nezaposlenost takva kakva jeste. Uz to, banke su većinu svojih kredita namijenjenih stanovništvu vezale uz valutnu klauzulu, a

stanovništvo ne može prebaciti valutnu klauzulu i rizik na nikoga drugoga pa će ga kao takvog i podnijeti. Primijetio je još kako se u Hrvatskoj vodi prilično kratkoročna ekonomska politika (od problema do problema) i nema ekonomske politike kojom bi ostvarili neki svoj dugoročni i jasni program.

Netočan je navod predgovornika o niskoj stopi štednje u Hrvatskoj, navela je **Nevenka Majdenić (HDZ)** te se pozvala na Izvješće gdje se, među ostalim, govori o "nastavku rasta kunske štednje i ostvarenoj visokoj stopi rasta kunskih depozita".

Damir Kajin je u im Klubu zastupnika IDS-a primijetio da će ova rasprava izgledati kao polemika optimista koji će braniti poziciju aktualne Vlade iznoseći pritom dosad ostvarene pozitivne primjere vezane uz rast novčarske mase, rast izvoza itd., dok će se pesimisti pozivati na nezaposlenost i usporavanje investicijske aktivnosti u proteklom periodu. Najtočnija ocjena Izvješća glasila bi, kaže, da u Hrvatskoj ima problema, vezani su uz naš izvoz i uvoz, vanjski dug, deficit itd. Upozorio je na visoki vanjski dug, napose na činjenicu da ga je bitno servisirati, za što sve teže i teže osiguravamo devizna sredstva. Razmišljanje da ćemo sami isplivati iz postojeće situacije bez ulaska stranog kapitala u Hrvatsku vodi zapravo u bankrot. Da nismo prodali sve banke moglo je biti drugačije, ali u situaciji kada sva ulaganja bilježimo jedino u hrvatske monopoliste (INA npr.) crno nam se piše. Središnja je banka dopustila silno zaduživanje tijekom 2002. i 2003. godine, a aktualna je Vlada nastavila "poticati taj dug". Aktualnoj Vladi priznaje, međutim, da se počela zaduživati na domaćem, a ne na stranom tržištu novca. Nesporo je da se u ovom trenutku vanjski dug teško kontrolira, ali ako se ne želi potaknuti građansko nezadovoljstvo, a to je onda siguran znak odlaska s vlasti u oporbu, vanjski će dug i ubuduće bujati, kaže Kajin. Logično je težiti višem standardu, a za to nam trebaju sve noviji i noviji proizvodi koje Hrvatska ne proizvodi pa ih mora uvoziti. To znači da će vanjski dug u godinama pred nama sve

više i više se povećavati. Naučili smo naprosto više trošiti nego što možemo zaraditi, naš standard je iznad BDP-a, a potrošnja iznad vlastitih sposobnosti.

Za **Nevenku Majdenić (HDZ)** nije točan navod da je aktualna Vlada dozvolila isti rast inozemnog duga kakav je bio 2002. i 2003. godine. Upravo obrnuto aktualna Vlada radi na stabiliziranju udjela inozemnog duga u bruto domaćem proizvodu pa je tako stopa rasta tog duga smanjena sa 31,6 posto koliko je iznosila 2003. na 14,5 posto u 2004. godini.

Granična obvezna pričuva

Istupajući u ime Klubu zastupnika HSS-a, **Luka Roić** je za Izvješće konstatirao da je kao i obično profesionalno napravljeno, i Klub će ga kao takvog podržati. U Izvješću se uočava sporiji gospodarski rast, dok je cjelokupan rad HNB-a bio obilježen borbom i mjerama za ograničavanje inozemnog zaduživanja. Zbog svih problema koji prate naše inozemno zaduživanje, središnja je banka bila prisiljena povećati stopu granične obvezne pričuve na višu stopu vrijednosti deviznih obveza koje su banke dužne svakodnevno održavati. Budući da se banke i dalje zadužuju u inozemstvu potrebno je povećati obvezne pričuve. Spomenuo je i povećani vanjski dug u zadnje dvije godine (sa 62,2 posto BDP na koncu 2002. na 82,1 posto BDP-a u 2004.). Deficit platne bilance je 4,6 posto BDP-a, a zbog izostanka investicija rast BDP-a u prvom tromjesečju najniži je u zadnjem šestogodišnjem razdoblju. Povećava se i deficit državnog proračuna jer je zakažala prihodovna strana proračuna (više trošimo nego što možemo uprihoditi), a Vlada kao svaka Vlada i vlast i dalje kupuje svoju poziciju nerealnim obećanjima, kaže Roić. Zbog svega toga Klub drži da su potrebne restriktivne mjere središnje banke usmjerene na smanjenje rasta vanjskog duga. Razlog - bez obzira na mjere središnje banke neke su veće banke što zbog konkurentnosti što zbog privlačenja novih klijenata smanjile kamatnu stopu, što nam samo govori

da banke u nas ostvaruju velike profite bez obzira na mjere HNB-a, a kako i ne bi kada se zadužuju u matičnim zemljama po manjim kamatnim stopama i novac plasiraju kod nas uz veće kamate ostvarujući tako profit na kamatnim razlikama. To je, kaže Roić, špekulativan posao. Osim toga, te banke ne idu u rizične plasmane, ne ulažu dovoljno u privredu, gospodarstvo i u proizvodne programe već sredstva uglavnom plasiraju u kredite za stanovništvo. Apolutno je protiv etatizacije bankarskog sustava, ali je za to da se novac deponira u nekom od regionalnih centara, odnosno nekoj od podružnica jer lokalno stanovništvo zanima, prije svega, vlastita privreda i zaposlenost. Isto tako potrebno je uskladiti monetarnu, gospodarsku i fiskalnu politiku, jer će u protivnom doći do kaosa na tržištu. Država mora stvoriti nove okvire i poticati investicije, te ući u borbu s korupcijom na svim razinama, a napose iskorijeniti sivu ekonomiju.

Naučili smo više trošiti nego što možemo zaraditi, naš standard je iznad BDP-a, a potrošnja iznad vlastitih sposobnosti.

U Izvješću HNB-a svi pokazatelji ukazuju na stagnaciju, pad, usporenost, negativan trend, sporiji rast i slabije punjenje proračuna ne samo u odnosu na prethodna razdoblja već i u odnosu na sve države s kojima se Hrvatska tradicionalno uspoređuje, podvukao je mr. sc. **Miroslav Rožić** u ime Klubu zastupnika HSP-a. Pritom je pitanje koliki je doprinos tom kotrljanju prema dolje sadašnje vlasti, a koliko prethodne, ali Rožić ne sumnja da će se oni međusobno raspraviti i odlučiti čiji je veći doprinos srozavanju Hrvatske u financijskom smislu. U tom kontekstu zanimljiv mu je, međutim, pristup središnje banke koja se pokazuje kao nezavisna institucija. Čitajući izvješće nameće mu se dojam da ga je zapravo izradio neki ekonomski institut koji se bavi anali-

tičkim pitanjima, podastire samo statističke podatke i različite bilance. Rožić podsjeća da su ciljevi, zadaci, poslovi i položaj naše središnje banke normativno uređeni hrvatskim propisima, ali je upitno kako se primjenjuje. To se kaže, prije svega, odnosi na plaće i ostala materijalna prava zaposlenika u HNB-u. Vrhunac bahatosti po ocjeni Kluba ogleda se u novčanom iznosu za regres zaposlenicima HNB-a (7 i pol tisuća kuna). Tako u zemlji u kojoj su upravo konstatali sve navedene negativne ekonomske pokazatelje središnja banka sama sebi dodjeljuje najveći regres u državi, a ta samostalnost u smislu samodostatnosti izražena je i u činjenici da njihovo poslovanje kao niti druge radnje ne može nitko kontrolirati. Donedavno je Zakonom o Državnoj reviziji bilo određeno da se obavlja i revizija HNB-a ali Državni ured za reviziju nema tamo pristup od 1999. godine, nastavlja Rožić. Revizija u HNB-u nije bila u razdoblju od 1999. do 2004. godine pa se postavlja pitanje tko uopće može kontrolirati središnju banku i čija je to institucija. Ukoliko je HNB hrvatska institucija tada je nužno da pokrene radnje usmjerene na zaštitu građana od niza vrlo sitnih šikanoznih postupaka banaka koje nisu hrvatske. Koristeći siromaštvo naših građana spomenute banke na različite načine putem izmišljenih naknada (npr. za otvaranje, zatvaranje i vođenje računa) i kroz slične izmišljotine konstantno uzimaju od građana godišnje i po nekoliko desetaka ili stotina kuna. Naša središnja banka ništa ne poduzima da stane na kraj tim postupcima, iako za to na raspolaganju ima čitav niz mogućnosti pa tako i da predlaže npr. donošenje propisa kojim bi se uredilo to pitanje. Rekao je na kraju da će Klub prema ovakvom suhoparnom, bezidejnom i neživotnom izvješću HNB-a biti posve indiferentan, odnosno suzdržan.

U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a govorio je **Jakša Marasović (HNS)**. Izvješće je dobro jer govori o mnogočemu i pokazuje stanje u gospodarstvu Republike Hrvatske, ali nažalost dolazi u Sabor na raspravu tek u drugoj polovici godine. "Sve u svemu alarm

je već davno dat ali valjda gluhi vlada ju ovom državom pa ga ne čuju i malo ih se tiče sve to skupa jer da nije tako valjda bi nešto poduzimali da se bar zaustave negativni trendovi", rekao je Marasović. U nastavku upozorio je na neke podatke iz izvješća. Rast realnog BDP-a pao je sa 4,3 posto u 2003. na 3,8 posto u 2004., osobna potrošnja doprinosi BDP-u oko 2,4 postotna boda i u 2004. bitna je u njegovom rastu. Smanjile su se investicije u fiksni kapital sa 16,8 posto u 2003. na samo 4,4 posto u 2004., a zna se da je dobro uloženi novac u investicije uvijek kogač zamašnjak kompletnog razvoja društva, države i boljitka pojedinaca. Neto iznos roba i usluga dao je pozitivan doprinos rastu BDP-a na razini cijele 2004. godine (0,5 postotnih poena), ali je pitanje od čega se sastoji rast izvoza i koliko je tko za to zaslužan, kaže Marasović. Istina je da postoji rast izvoza u 2004. ali i to da je osnovni segment tog rasta izvoz nafte i naftnih derivata, zatim i izvoz brodova. Kada se ugovori izgradnja broda onda se dobiva jedan postotak avansa za kupnju najnužnijih materijala za njegovu izgradnju, a krajnja se cijena isplaćuje isporukom broda. Sve što je registrirano u 2004. ugovoreno je 2002. ili čak 2001. godine, a moguće da je neki brod prije roka ugovoren u 2003. godini. I to je nešto što je pridonijelo rastu izvoza u 2004. godini, kaže Marasović.

Odmah je reagirao **Krunoslav Markovinović (HDZ)**. "Htio bih ispraviti netočan navod prethodnika koji tvrdi da sve što se radi već godinu i pol dana je ugovoreno 2002. i 2003. godine, osim ako nije mislio na ugovorene pet tisuća stanova bez projektne dokumentacije i zemljišta ili na potpisane kolektivne ugovore sa sindikatima koje prethodna vlast nije ispunjavala, a sada će nas jako koštati. Ako je na to mislio Marasović onda se ispričavam što sam se javio", zaključio je Markovinović.

Agrarna i komunalna banka

Šime Prtenjača (HDZ) je izvijestio da će Klub zastupnika HDZ-a prihvatiti ovo Izvješće iz kojeg je vidljivo da su

ostvareni osnovni ciljevi makroekonomske politike u godini za koju se izvješće podnosi navodeći pritom rast gospodarstva, smanjenje deficita državnog računa, konsolidiranje javnih financija, smanjenje deficita tekućeg računa platne bilance, usporen rast vanjskog duga, stabilizacija tečaja itd. Osobna je potrošnja rasla ali znatno manje nego u godini prije toga, a nakon dugog razdoblja državna je potrošnja prvi put pala. I dok je izvoz porastao kod uvoza se značajno usporava rast. U 2004. godini zabilježeno je zaoštavanje monetarne politike, ali Klub drži da je središnja banka vodila prihvatljivu monetarnu politiku. S više podataka osvrnuo se na naš bankarski sustav i poslovanje banaka.

Država mora stvoriti nove okvire i poticati investicije, ući u borbu s korupcijom na svim razinama, a napose iskorijeniti sivu ekonomiju.

Usljedila je pojedinačna rasprava. I mr. sc. **Mato Arlović (SDP)** je rekao da će prihvatiti Izvješće i ustvrdio da je naša središnja banka dobro vodila monetarnu politiku. Primijetio je zatim da se u Hrvatskoj najveći dio financijskog kapitala nalazi u poslovnim bankama koje su u vlasništvu stranaca, te da su kada je u pitanju javni dug najveći dužnici bankarski sustav, pravne osobe i stanovništvo, a ne država. Pitanje je što treba učiniti da se preokrene bankarsko-kreditna i financijska politika poslovnih banaka u Republici Hrvatskoj, i usmjeri na poticanje razvoja gospodarstva te na investicijska ulaganja, rast i napredak. Sasvim je jasno da kreditiranje u poljoprivredno-prehrambenom sustavu nije isto kao i kreditiranje u ostalom dijelu našeg gospodarstva gdje je brži obrt kapitala i poslovna godina ne traje 16 mjeseci. Pitanje je što učiniti u toj situaciji i je li možda došlo vrijeme da gospodarskom i financijskom politikom HNB-e zajedno s Vladom potakne osnivanje agrarne banke koja će pratiti

naš poljoprivredno-prehrambeni sustav, a tzv. komunalne banke koje će pratiti komunalni rast i razvoj u nas ne samo s aspekta razvoja infrastrukture i javnih službi nego i razvojne specifične funkcije jedinica lokalne samouprave. Vrijeme je da kažemo da smo presiromašna zemlja da bi i ono malo akumulacije koja se izdvaja kroz opću ili zajedničku potrošnju u pojedine fondove stavili u funkciju stranog kapitala, a ne u vlastitu funkciju. Iako je poželjna konkurencija bankarsko-financijskog kapitala i nazočnost kako domaćih tako i stranih ulagača u Hrvatskoj, ne možemo se dovesti u situaciju da strani kapital diktira ekonomsku politiku države a diktira je, podvlači Arlović. Drži da je ovo zadnje stereotipno financijsko izvješće HNB-a, i dodaje da bi već u narednom izvješću trebali vidjeti što HNB i Vlada RH na temelju svojih zakonskih i ustavnih ovlasti rade na razvojnoj politici Hrvatske.

Josipa Leku (SDP) zabrinjava činjenica iz Izvješća o naknadnom reagiranju središnje banke nakon što se ostvare negativni trendovi. Sve u svemu izravno se ne djeluje i ne kreira nego samo konstatira i vatrogasno djeluje. U dijelu Izvješća o novčanom kretanju i međunarodnim pričuvama konstatira se npr. da se u proteklom desetogodišnjem razdoblju deficit na tekućem računu financirao repatrijacijom štednje hrvatskih građana iz inozemstva, stranim ulaganjima i privatizacijom, a posljednjih se godina financiranje deficita sve više odvija zaduživanjem u inozemstvu. To je rezultiralo povećanjem inozemnog duga, tako da se Hrvatska danas ubraja među zaduženije zemlje. Veličina formiranog inozemnog duga zabrinjava jednako kao i brzina njegova rasta: u posljednje dvije godine dug se povećao sa 62,2 posto BDP-a na kraju 2002. na 82,1 posto BDP-a na kraju 2004. godine. Taj se dug može još više povećati, a da Hrvatska pritom ništa ne može učiniti, čak se ne može zaduživati jer promjenom tečaja mogu nas strani vjerovnici još više zadužiti. Leko drži da je posebno važno ukazati na dug banaka u Hrvatskoj. Tu treba uzeti u obzir

činjenicu da su banke u rukama stranih vlasnika, i da je cilj njihova poslovanja postići maksimalni kamatni profit, a ne investiranje u proizvodne programe i prihvaćanje rizika iz nacionalnog interesa. Prodaju naših banaka zagovarali su ljudi koji i danas djeluju u političkom i bankarskom sustavu tvrdeći da će se tako stabilizirati naša privreda, smanjiti kamate, povećati investicije i tako riješiti razvoj, ali ti ciljevi još nisu dosegnuti, podvlači Leko. Zašto Hrvatska ne mijenja svoju politiku i ne može imati svoju banku, bilo investicijsku, bilo izvoznu ili komunalnu, pita ovaj zastupnik.

Mr. sc. **Marko Širac (HDZ)** smatra da je Izvješće metodološki vrlo korektno napravljeno, a Hrvatska narodna banka vodila dobru monetarnu politiku. Središnja je banka ispunila svoju zakonsku obvezu i na vrijeme podnijela ovo Izvješće. U nastavku osvrnuo se na podatke koje je središnja banka iznijela glede makro-ekonomskog stanja i poslovanja u državi. Iz Izvješća je vidljivo da je središnja banka početkom 2004. pooštrila monetarnu politiku ograničavanjem korištenja lombardnih kredita na pet dana u mjesecu, ali je zato ukinula aukcije blagajničkih zapisa i prestala izdavati blagajničke zapise u devizama. Širac misli da je to pravi potez i da upravo u tom smjeru Hrvatska narodna banka treba usmjeriti svoju daljnju aktivnost. Najviše ga zabrinjava rast plasmana naših banaka po nepromijenjenoj stopi od 14 posto i to što su krediti stanovništva rasli brže od kredita poduzećima (18,7 posto, odnosno 8 posto). Predložio je stoga da Hrvatska narodna banka izađe pred saborske zastupnike s jednim izvješćem glede poslovanja šest glavnih banaka u Hrvatskoj. Tvrdi da je u jednom časopisu pročitao da je 75 posto dobiti koju je Raiffeisenbanka ostvarila za 2004. ostvareno u poslovnim jedinicama te banke u Hrvatskoj. Bilo bi, naime, jako interesantno dobiti predodžbu poslovanja matičnih kuća glavnih banaka u Hrvatskoj i angažman njihovog kapitala u naše gospodarstvo jer te banke zapravo kreditiraju naše građane da kupuju robe i automobile koji se proizvode upravo u državama matičnih banaka.

Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ) pridružila se zastupnicima koji su podržali prihvaćanje Izvješća, a drži da prikazano stanje zaslužuje ne samo pozornost zastupnika već i njihovu moralnu i svaku drugu obvezu da ga mijenjaju na bolje. Zastupnica je pohvalila metodološki pristup u Izvješću, njegovu sveobuhvatnost, stručnost pa i vizualan dojam jer je pregledan i lako uočljiv. U nastavku ukazala na nekoliko stvari koje je zabrinjavaju. To je, prije svega, zaduženost države ali činjenica da je sa 23 milijarde EUR-a zadužena privreda, odnosno hrvatsko gospodarstvo. Zastupnica upozorava na kartično poslovanje i uopće kredite preko kartica koji dodatno opterećuju pojedinca i naša domaćinstva. Postojeće banke u vlasništvu stranaca odvlače novac iz Hrvatske u dobit matičnih kuća vani i u pokrivanje troškova i gubitaka na drugim tržištima gdje te banke također rade. Zastupnica drži da mora postojati puno tješnja suradnja monetarne i fiskalne politike. Ne slaže se s mišljenjem koje je izrekao zastupnik Crkvenac da Hrvatska narodna banka mora biti totalno neutralna. Baš obrnuto, smatra da naša središnja banka ne smije biti neutralna u dijelu za koji je to zadužuju Ustav i Zakon o HNB-u, i mora usmjeravati određena gospodarska kretanja u državi.

Izvješće je podržao i njezin stranački kolega dr. **Stjepan Bačić** ocijenivši dobrim to da je Hrvatska narodna banka promijenila smjer svog djelovanja, odnosno procijenila da je važnije ograničavati inozemno zaduživanje nego kreditni rast. Na taj način došlo je do usmjeravanja određenog dijela zaduživanja države sa stranog na domaće tržište. Isto tako dobro je što je smanjeno učešće građana u kreditiranju, a povećano učešće poduzeća, odnosno gospodarstva. Po ocjeni ovog zastupnika najbitnije i najvažnije je što HNB pokazuje upornost, i na tome valja čestitati našoj središnjoj banci, da čuva tečaj domaće valute. Bačić poručuje našoj središnjoj banci da tako i nastavi. Isto tako misli da svi mehanizmi s kojima raspolaže središnja banka moraju biti usmjereni u stimuliranje ulaganja u naše gospodarstvo.

U tom smislu moramo naći mehanizme kako da se tome suprotstavimo, i ujedno omogućimo državi da vlastita sredstva, prije svega, ulaže u razvoj.

Odljev kapitala

Mr. sc. **Vlado Jelkovic (HDZ)** pohvalio je Izvješće uz konstataciju da je Hrvatska narodna banka ostvarila cilj svojih mjera u 2004. godini, a to znači da je doprinijela ograničavanju ino zaduženja i usmjeravanju, odnosno podržavanju zamjene ino duga domaćim izvorima.

Iz Izvješća se mogu iščitati brojni pozitivni podaci za banke koje se nalaze u vlasništvu EU-a, a da li su pozitivni i za zemlju domaćina (Hrvatsku) o tome se može raspravljati, podvukao je dr. sc. **Andrija Hebrang (HDZ)**. U Hrvatskoj su banke u vlasništvu investitora iz EU-a (91,6 posto) i taj postotak i udio raste, dok udio domaćih banaka već godinama pada i sada je na 5,6 posto, odnosno 3,1 posto u vlasništvu hrvatske države. Nastavlja se trend smanjivanja udjela domaćih banaka u ukupnom bankarskom sustavu. Stoga ukupan uspjeh bankarstva koji je završio godinu sa 3,6 milijardi kuna dobiti valja gledati pod drugačijim svjetlom. Dobit takvih banaka kao i ostali odljev kapitala zapravo je jedan oblik investicije Hrvatske u EU pa se može reći da Hrvatska tako više ulaže u EU nego EU u Hrvatsku. Zemlje EU-a kupile su naše banke koje smo prethodno sanirali našim novcem, i sve više kreditiraju naše građane, a sve manje naša poduzeća. Odljev kapitala ostvaruje se kroz kupovinu (na kredit) inozemne robe, a naši građani pritom plaćaju kaznu umjesto kamatu na kredit (kamate se kreću između 7,5 i 8,9 posto što je četiri do pet puta više od kamata koje te banke plaćaju za svoja zaduženja u inozemstvu). Nekorektno je i to što građani te kredite moraju vezati uz deviznu klauzulu i to je drugi način izvlačenja kapitala. Treći način Hebrang vidi u činjenici što građani moraju svoju imovinu staviti pod hipoteku, a četvrti je način izvlačenja kapitala specifičan samo za Hrvatsku jer građani moraju uplatiti životno osiguranje u vrijednosti

od 50 do 100 posto iznosa kredita. Toga, kaže, nema niti u jednoj zemlji Europe i Amerike jer ako se na kredit plaća životno osiguranje onda se briše hipoteka, a kod nas ona ostaje. Zato nikako ne začuđuje izvanredno poslovanje banaka i njihova dobit od 3,6 milijardi kuna, a da su te banke ostale u većinskom hrvatskom vlasništvu, mogli bismo s njihovom dvogodišnjom dobiti vratiti dug umirovljenicima, a u pet godina bez ikakvog zaduženja sagraditi autocestu Bosiljevo-Dugopolje. Hrvatska može zagristi dio svog vlastitog kolača kojeg odljeva preko inozemnih banaka vani tako da osnuje čvrstu jaku domaću banku koja će imati dva zadatka. Prvi bi zadatak te banke bio da odobrava kredite hrvatskim građanima pod jednakim uvjetima kao što kredite dobivaju građani EU-a, a zatim da investira u proizvodnju, a ne samo u kredite koji znače uvoz i vanjsku potrošnju, zaključio je Hebrang.

Banke u Hrvatskoj u rukama su stranih vlasnika, a cilj njihova poslovanja je postići maksimalni kamatni profit, a ne investiranje u proizvodne programe i prihvaćanje rizika iz nacionalnih interesa.

Temeljni ciljevi Hrvatske narodne banke jesu održavanje niske inflacije, te poduzimanje mjere monetarne politike kojim podržava monetarnu stabilnost i gospodarski razvoj Republike Hrvatske, rekla je **Nevenka Majdenić (HDZ)**. U tom smislu Izvješće valja promatrati kao skup efekata poduzetih mjera HNB-a, a napose njihov utjecaj na ekonomske pokazatelje državne politike i gospodarstva u cjelini. U nastavku zastupnica je analizirala bitne ekonomske pokazatelje ostvarenja gospodarskog razvitka u 2004. iz Izvješća, a u zaključnom dijelu ustvrdila da se od aktualne Vlade ne može očekivati puno ostvarenje zacrtane politike već u prvoj godini njezina rada (2004.), nego je važno da su već sada

uočeni pozitivni pomaci i da postoje čvrste naznake da će se ostvariti temeljni ciljevi. Zastupnica je podržala Izvješće.

Uslijedila je petominutna rasprava predstavnika klubova zastupnika. **Damir Kajin** je u ime Kluba zastupnika IDS-a ustvrdio da treba prihvatiti Izvješće. Kaže kako se našoj središnjoj banci mora jamčiti neovisnost, ali je od toga još bitnije da središnja banka održava tečaj kune kako građani Hrvatske ne bi "poginuli" pod teretom kamata. Složio se s konstatacijom da su investicije Hrvatske u EU veće nego obrnuto i da to ide preko banaka, kako je, kaže, dobro primijetio zastupnik Hebrang. O tom neokolonijalizmu trebalo je razmišljati još 1999. kada se išlo u prodaju Privredne banke, rekao je Kajin, i dodao kako treba obvezati Vladu da naprosto pokuša osnažiti pozicije preostalih 5 posto bankarskog tržišta u vlasništvu Republike Hrvatske. U tom smislu apelirao je da se ne prodaju Croatia Banka i Poštanska banka, čak je predložio da se te banke spoje u jednu ozbiljnu državnu banku. Točno je, kaže, da je središnja banka dopustila silno zaduživanje tijekom 2002. i 2003. godine, a HDZ-ova Vlada nastavila poticati vanjski dug indirektno preko banaka po istoj dinamici kao što je i rastao do 2003. godine. Aktualnoj Vladi odaje priznanje da se počela zaduživati više na domaćem nego na stranom tržištu novca, ali je isto tako nesporno, tvrdi, da se vanjski dug teško kontrolira. Na potonju je konstataciju reagirala **Nevenka Majdenić (HDZ)** ocjenom da to nije točno. Slušajući prethodnika čini joj se, kaže, kao da su ona i zastupnik Kajin čitali dva različita izvješća. Naime, u Izvješću o kojem se vodi rasprava kaže se da je smanjena stopa rasta inozemnog duga pa se ne može reći da Vlada ne vodi računa o inozemnom dugu. Prema tim podacima Vlada odnosno država, stavili su inozemni dug pod kontrolu, zaključila je Majdenić.

Stavove Kluba zastupnika HDZ-a prenio je dr. sc. **Andrija Hebrang**. Rekao je da će Klub podržati Izvješće jer je iz njega razvidno da je Hrvatska narodna banka uložila veliki napor za očuvanje stabilnosti tečaja kune, i u smanjivanju

duga inozemnih banaka, drugim riječima ukupnog duga države. Iz izvješća se mogu iščitati dva pomalo mračna prognostička rezultata - pad gospodarskog rasta u Hrvatskoj i investicija. Zastupnik drži da te rezultate treba usporediti sa zbivanjima u Europskoj uniji koja je naš najveći partner u gospodarstvu. Potpuno je jasno da Hrvatska ne može krupnim koracima naprijed dok je EU u recesiji. U usporedbi s euro zonom Hrvatska je lani imala sve ekonomske pokazatelje bolje, do značajno bolje npr: bruto nacionalni dohodak iznosio je 3,8 posto, dok je u euro zoni zabilježen 2 postotni rast; industrijska proizvodnja u Hrvatskoj iznad je razine novopridošlih deset članica Europske unije itd. I ovaj se put osvrnuo na bankarski sektor u svjetlu odljeva hrvatskog kapitala. Preko banaka u vlasništvu zemalja Europske unije odliveno je 3 milijarde i 600 milijuna kuna, a drugi put odljeva kapitala je neprestani porast kredita stanovništvu koji su rasli brže od kredita poduzećima. Na nama je da se zamislimo kako može Vlada RH u suradnji sa središnjom bankom spriječiti ova dva velika puta odljeva hrvatskog kapitala u EU i preokrenuti ga u našu korist, zaključio je zastupnik Hebrang.

Radi ispravka netočnog navoda javio se **Jakša Marasović (HNS)**. Reagirao je na konstataciju po kojoj recesija u EU ima direktne implikacije na naše gospodarstvo. Da je to kojim slučajem tako onda bi deset država koje su lani ušle u EU imale slične rezultate. Međutim, to nije tako, rekao je Marasović, i dodao još da se mi ne možemo vaditi na to kako je netko drugi kriv za naše neznanje i neefikasnost.

Tečajni rizik

U završnoj riječi viceguverner dr. sc. **Boris Vujčić** osvrnuo se na pitanja koja su se ponavljala u raspravi pa tako i ono koje se tiče neovisnosti naše središnje banke. Viceguverner se zahvalio zastupnicima što su podržali neovisnost HNB-a te ustvrdio kako ta neovisnost proizlazi iz Zakona o HNB-u, a napose iz međunarodne prakse i iskustva. Neovisnost Hrvatske narodne banke je

neophodna kako bi ona uspješno ostvarila svoje temeljne ciljeve, odnosno da radi na način na koji središnja banka treba raditi. Ulaskom u EU ponovno ćemo morati mijenjati zakon kojim će se samo pojačati neovisnost središnje banke, jer EU drži da postojeći Zakon o HNB-u još uvijek nije na razini standarda Unije. Rekao je još kako u biti neovisnost središnje banke postoji za to da bi se osigurala odgovornost i stručnost. Ako odgovornost i stručnost nisu rezultati neovisnosti onda ona nije postigla svoj cilj. Na primjedbe nekih zastupnika da HNB ne radi dovoljno na zaštiti potrošača, odgovara da to nije zadatak središnje banke. Postoji Zakon o zaštiti potrošača i Agencija koja se bavi tom zaštitom, ali to istodobno ne znači da HNB ne radi ono što misli da bi kao središnja banka trebala raditi kako bi zaštitila hrvatske potrošače u odnosima s bankama. Najbolji primjer za to je činjenica

U Hrvatskoj su u velikom postotku banke u vlasništvu investitora iz EU-a. Da su banke ostale u većinskom hrvatskom vlasništvu mogli bismo s njihovom dvogodišnjom dobiti vratiti dug umirovljenicima, a u pet godina bez ikakvog zaduživanja sagraditi autocestu Bosiljevo-Dugopolje.

da se središnja banka ne samo zauzela već i uvela izračun efektivne kamatne stope koja omogućava hrvatskim građanima da znaju koliko će joj banka naplatiti kredit. U prijašnjoj situaciji banka bi ustvrdila jednu kamatnu stopu, a u biti efektivno se plaćala puno veća kamatna stopa. Cilj te mjere HNB-a bio je zaštititi hrvatske građane od manipulacija banaka kao i to da jasno znaju cijenu kredita koju plaćaju. Viceguverner HNB-a najavio je kako će središnja monetarna vlast uvesti mjere kojima će građanima objasniti rizike pri uzimanju kredita vezanih uz švicarske franke. Naime, sve je više kredita u švicarskim francima, a građani

nisu ni svjesni kakav tečajni rizik preuzimaju ako se odluče za takav kredit, upozorio je Vujčić. Glede ograničenja vanjskog zaduživanja Hrvatska narodna banka je još 2003. počela upozoravati na to i prva je poduzela korake da spriječi rast vanjskog zaduživanja. Za pokušaj zaustavljanja tog rasta središnja monetarna vlast koristila je samo mjere monetarne politike ali su tako poduzeti koraci bili ograničenog učinka. Uz mjere monetarne politike potrebno je stoga poduzeti i ostale mjere, prvenstveno mjere fiskalne politike. HNB je na dobrom putu da stabilizira taj dug. Što se tiče kreditne politike banaka došli smo u situaciju da bitno snažnije rastu krediti stanovništvu nego poduzećima, ali to nije samo slučaj u Hrvatskoj nego i u svim centralnim i istočno europskim državama, kaže viceguverner. Jednostavno sektor stanovništva bio je daleko manje opterećen dugovima u cijeloj središnjoj i istočnoj Europi nego što je to slučaj u zapadnoj Europi. A ovdašnje su banke vidjele da je postotak ne vraćanja dugova stanovništva daleko manji nego poduzeća, rizik puno manji, a kamatna marža znatno viša jer stanovništvo plaća bitno više kamatne stope od poduzeća. No, taj se trend mijenja i ponovno sve više kredita ide prema poduzećima. Jedan od razloga za to leži i u činjenici da potražnja stanovništva više ne može biti na tako visokoj razini kao što je bila u protekle četiri godine i očito je da se u ovom trenutku banke moraju orijentirati prema poduzećima. Rekao je još kako mala i srednje velika poduzeća dobivaju najmanje sredstava u Hrvatskoj. Velika poduzeća se lako kreditiraju, a ako ne mogu dobiti kredit u Hrvatskoj bez problema jeftino će ga dobiti u inozemstvu. Mala i srednje velika poduzeća ne mogu ići direktno na vanjsko tržište i često ne mogu dobiti kredit pod povoljnim uvjetima. Razlog - stopa ne vraćanja kredita takvih poduzeća daleko je najviša. Međutim, sve više se banaka počela obraćati i tim malim i srednje velikim poduzećima.

Rasprava je zatim bila zaključena. **Hrvatski je sabor donio zaključak (107 glasova "za", dva "suzdržana") da se prihvaća Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2004. godinu.**

J.Š.

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU PREDsjedNIKA, POTPREDsjedNIKA I ČLANOVA UPRAVNOG VIJEĆA HRVATSKOG MEMORIjALNO-DOKUMENTACIJSKOG CENTRA DOMOVINSKOG RATA

Većinom glasova zastupnici Hrvatskog sabora prihvatili su Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, potpredsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata.

Vlada Republike Hrvatske predložila je imenovanje akademika **Franje Šanjeka** predsjednikom, a dr. sc. **Nikicu Barića** potpredsjednikom Upravnog vijeća Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata. Za članove Upravnog vijeća predloženi su dr. sc. **Josip Jurčević**, **Juraj Njavro**, dr. med., mr. sc. **Krešimir Rašan**, mr. sc. **Davor Marijan** i mr. sc. **Branko Kaleb**.

Odbor za ratne veterane je podržao donošenje odluke. U ime Odbora govorio je predsjednik Odbora **Vlado Jukić (HSP)** izrazivši negodovanje što centar još nije započeo s radom, a izrazio je i potrebu predviđanja financijskih sredstava za rad centra unutar proračuna.

Nakon uvodnog izlaganja predstavnika nadležnog radnog tijela, otvorena je rasprava po klubovima zastupnika. U ime Kluba zastupnika HSP-a, riječ je uzeo zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** koji je na samom početku izlaganja rekao da su pravaši idejni i stvarni začetnici osnivanja ovog centra, te izrazio negodovanje zbog sporosti i manjka političke volje za provođenje u djelo Zakona o ovom centru koji je donesen još u prosincu proš-

le godine. Naveo je i Pavla Vranicana i Ivicu Pandu, kao ljude za koje smatra da su svojim radom na ovom području zaslužili imenovanje u Upravno vijeće ovog centra. Na kraju izlaganja podržao je prijedlog i pozvao Vladu da odgovorno shvati svoju zadaću.

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je zastupnik **Damir Kajin (IDS)**. Izrazio je sumnju u znanstvenu utemeljenost stavova i političku orijentaciju nekih kandidata, posebno se osvrćući na popis i tematiku radova predloženog člana Upravnog vijeća **Nikice Barića**. Pri kraju izlaganja ukazao je na stav Kluba zastupnika IDS-a, koji smatra da bi centar trebao biti smješten u Vukovaru kao gradu heroju i simbolu stradanja u ratu. To bi također pridonijelo i regionalnom razvoju te regije koja je pretrpjela ogromna razaranja u ratu. Izlaganje je završio izražavanjem podrške ovom prijedlogu.

Nakon izlaganja zastupnika **Damira Kajina (IDS)**, riječ je u ime Kluba zastupnika HSP-a preuzeo zastupnik **Tonči Tadić (HSP)**. Ponovno je posjetio da je HSP bio prvi predlagač osnivanja ovakvog centra koji bi na jednom mjestu sakupio svu dokumentaciju o Domovinskom ratu i sastavio točnu evidenciju svih žrtava. Izrazio je zadovoljstvo činjenicom da je centar napokon formiran ali je uputio primjedbu da sredstva za njegovo funkcioniranje nisu uvršte-

na u ovogodišnji proračun. Zato Klub zastupnika HSP-a smatra da bi prioritetni posao nadležnog ministarstva trebao biti izrada statuta i plan rada centra u najkraćem mogućem roku jer je prošlo i previše vremena od završetka rata.

Završni osvrt je dao ministar kulture **Božo Biškupić**. Demantirao je izjave da nisu osigurana sredstva za rad centra, navevši da su osigurana dva milijuna kuna u proračunu koja se već troše jer se Memorijalni centar za sada nalazi u okviru i zajedno surađuje s Državnim arhivom, te se građa sakuplja cijelo vrijeme. Uvažio je prigovor da je s radom trebalo započeti prije dva mjeseca, no naglasio je da će se nastaviti s radom čim se donese odluka o imenovanju članova Upravnog vijeća. Na kraju se osvrnuo na izlaganje zastupnika **Damira Kajina (IDS)** odgovorivši mu da se navedena djela iz pojedinih biografija predloženih članova, prvo trebaju pročitati da bi se o njima sudilo, te da su sva navedena djela dio znanstvenih radova dotičnog mladog znanstvenika.

Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su većinom glasova, sa 79 glasova 'za', 1 'protiv' i 24 'suzdržana', donijeli Odluku o imenovanju predsjednika, potpredsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata.

A.F.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZBORU PREDsjedNIKA VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

Zastupnici Hrvatskog sabora jednoglasno su prihvatili Prijedlog odluke o izboru predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, **Branka Hrvatina**.

O PRIJEDLOGU

Predsjednik Republike Hrvatske **Stjepan Mesić** predložio je Hrvatskom saboru izbor **Branka Hrvatina**, diplomiranog pravnika

koji je obnašao dužnost suca Općinskog i Županijskog suda u Zagrebu, a trenutno je sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske u Građanskom odjelu, za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

RADNA TIJELA

Odbor za pravosuđe je nakon provedene rasprave jednoglasno podržao ovaj Prijedlog.

RASPRAVA

Raspravu je u ime Kluba zastupnika HDZ-a otvorio zastupnik **Dražen Bošnjaković (HDZ)** podržavši ovaj Prijedlog. Naglasio je da je iz životopisa kandidata vidljivo da se radi o osobi koja je cijeli svoj radni vijek provela u pravosuđu čiji su mu problemi poznati te smatra da ispunjava sve uvjete za ovu visoku dužnost.

Nakon njegovog izlaganja, riječ je preuzela zastupnica **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** u ime Kluba zastupnika SDP-a. U uvodnom dijelu izlaganja istaknula je da Klub zastupnika SDP-a podupire ovaj prijedlog i smatra ga jednim od važnijih imenovanja uzimajući u obzir ustavnu i realnu trodiobu vlasti kojom ova funkcija spada u rang izbora predsjednika države ili premijera. Osvrnula se na velika očekivanja naspram sudbene vlasti, te izrazila potrebu povećanja

ovlasti i odgovornosti samog predsjednika Vrhovnog suda. Mijenjanje normativnog uređenja koje bi ovlastilo same suce Vrhovnog suda da biraju predsjednika bio bi "jedan dobar korak da krenemo u izmjenu takvog jednog zakonodavstva koje će onda i našu reformu pravosuđa učiniti bržom i efikasnijom" rekla je zaključujući izlaganje.

U ime Kluba zastupnika HSLS-a, DC-a, i LS-a govorio je zastupnik **Franjo Piplović (DC)** osvrnuvši se na prethodan rad i dostignuća Branka Hrvatina konstatirajući da je kvalitetno i savjesno ispunjavao sve dužnosti poštujući Ustav i zakone Republike Hrvatske, te da time uživa punu podršku ovog Kluba zastupnika.

Nakon njega riječ je preuzeo zastupnik **Valter Poropat (IDS)** u ime Kluba zastupnika IDS-a koji je prenio jednoglasnu potporu Kluba zastupnika imenovanju ovog kandidata.

U raspravu se uključio i zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** istaknuvši potrebu mijenjanja postupka imenovanja predsjednika Vrhovnog suda, te izrazio sumnju da je predloženi kandidat izabran na brzinu i da nema dovoljno iskustva kao sudac Vrhovnog suda da bi preu-

zeo ovako važnu funkciju. Naglasio je da osobno nema ništa protiv kandidata ali da je nužno bolje zakonski regulirati ovakva imenovanja.

Posljednje izlaganje u raspravi održao je zastupnik **Damir Kajin (IDS)** u ime Kluba zastupnika IDS-a. Posjetio je da kandidat ima konsenzus unutar Vrhovnog suda, pa ne treba sumnjati u njegovu stručnost. S druge strane, smatra **Damir Kajin**, treba izaći iz pat pozicije nepoštivanja rokova i izbora, no za tu situaciju ne drži odgovornim Hrvatski sabor. Zaključio je izlaganje napomenom da smatra da je možda tendenciozno očekivati od predsjednika Vrhovnog suda da će on biti taj koji će provoditi reformu pravosuđa, što je posao Vlade odnosno Sabora, ali drži da suci moraju imati potpuno čiste karijere kakvu ima i predloženi kandidat, te je zaželio da njegovim izborom profitira i cjelokupno pravosuđe u Republici Hrvatskoj.

Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su jednoglasno, sa 83 glasa "za", izabrali Branka Hrvatina za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

A.F.

PRIJEDLOG ODLUKE O ODLIKOVANJU PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE STJEPANA MESIĆA

Većinom glasova zastupnici Hrvatskog sabora prihvatili su Prijedlog odluke o odlikovanju predsjednika RH Stjepana Mesića Veleredom kralja Tomislava s lentom i Velikom Danicom.

O PRIJEDLOGU

Potpredsjednik Doma, mr. sc. **Mato Arlović (SDP)** je u ime predlagatelja, Predsjedništva Hrvatskog sabora, klubova parlamentarnih stranaka i to klubova zastupnika HDZ-a, HNS-a i PGS-a, HSS-a, HSLS-a, DC-a, LS-a, HSU-a, IDS-a, SDSS-a, SDP-a, te

Kluba zastupnika nacionalnih manjina, obrazložio prijedlog ove odluke riječima da je "predsjednik Republike gospodin Stjepan Mesić dao (iznimno doprinos međunarodnom ugledu i položaju Republike Hrvatske) predstavljajući RH u svijetu i afirmirajući je kao demokratsku zemlju koja usvaja i razvija europske vrijednosti i standarde, te na taj način učvršćivao put hrvatske prema euroatlantskim integracijama, kako na njenom međunarodnom planu tako i na unutrašnjem planu razvijajući i doprinoseći razvoju demo-

kracije i razvoju društvenih odnosa, te vladavine prava u RH i uspostavi države socijalne pravde". Odluka o prijedlogu odlikovanja, povodom Dana državnosti 25. lipnja 2005. godine, donesena je na sjednici Predsjedništva Hrvatskog sabora i predsjednika parlamentarnih klubova od 21. lipnja 2005.g.

Zastupnici su većinom glasova, sa 78 glasova "za" i 3 "suzdržana", prihvatili odluku da se odlikuje predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić.

A.F.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA STATUTA HRVATSKOG CRVENOG KRIŽA - DAVANJE SUGLASNOSTI

Većinom glasova zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su odluku o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Statuta Hrvatskog Crvenog križa koji je donijela Skupština Hrvatskog crvenog križa, 31. ožujka 2005. godine.

Iz procedure je povučena prva verzija Izmjena i dopuna Statuta o kojoj se Vlada i Odbor za zakonodavstvo negativno očitivalo. Novi prijedlog upućen je u proceduru. Razlozi za ovaj Prijedlog izmjena i dopuna Statuta jesu usklađivanje s novim ustrojem tijela državne

uprave, potreba jasnijeg razgraničenja nadležnosti pojedinih tijela Hrvatskog Crvenog križa, te promjena naziva izvršne funkcije predstojnika u naziv "izvršni predsjednik" i funkcija zamjenika i pomoćnika predstojnika sukladno tome. Na razini općinskih, gradskih i županijskih društava uvela bi se, kao mogućnost, nova funkcija "zamjenika ravnatelja" i preciznije uređivanje postupka imenovanja i razrješenja ravnatelja. U nadležnost glavnog odbora prenijelo bi se osnivanje Komisije za priznanja i

donošenje Pravilnika o priznanjima, te bi se detaljnije reguliralo osnivanje i rad etičkog povjerenstva.

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav nije imao primjedbi na izmjene i dopune Statuta Hrvatskog Crvenog križa.

Zastupnici su, bez rasprave, većinom glasova, (102 glasa "za" i 2 "suzdržana"), donijeli Odluku o davanju suglasnosti izmjenama i dopunama Statuta Hrvatskog Crvenog križa.

A.F.

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU SUDACA POROTNIKA VISOKOG TRGOVAČKOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

Prijedlog je dostavilo Ministarstvo pravosuđa. Jedino je u ime Kluba zastupnika SDP-a govorila **Ingrid Antičević-Marinović**. Rekla je da Klub zastupnika SDP-a predlaže da se ovaj prijedlog vrati na doradu jer sadrži ozbiljne nedostatke. Naglasila je: "Da tu čak imamo takvu manjkavost da se predlaže osoba za koju nemamo njezino osobno ime, imamo tek obiteljsko ime". Antičević-Marinović je naglasila da je smisao porotništva upravo u sudjelova-

nju građana u suđenju. Međutim, do sada su to bila dobro poznata imena u hrvatskoj javnosti koja se uvijek vrte u krugu, članovi odbora, profesori, umirovljeni suci, kazala je **Antičević-Marinović**. Ovakvo nešto nije dobro za sam koncept porotnog sudovanja koje uz suce profesionalce ima i suce porotnike. Izgubio se smisao porotništva - kazala je. Radi se o Visokom trgovačkom sudu gdje su poželjni ljudi iz svijeta rada, onog koji je neposredan,

ne samo intelektualni. To je ozbiljan prigovor i upravo o tim kriterijima bi trebalo voditi računa, potrebno je prijedlog vratiti na ispravak, zaključila je Antičević-Marinović.

Kako nije bilo više prijavljenih, rasprava je završena.

Glasovanje će uslijediti naknadno.

I.Č.

IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA O PRESTANKU ZASTUPNIČKOG MANDATA ZAMJENIKA ZASTUPNIKA ŽELJKA KRAPLJANA I POČETKU ZASTUPNIČKOG MANDATA ZAMJENIKA ZASTUPNIKA IVANA JURKINA

U prikazu ovog izvješća poslužili smo se izlaganjem predsjednika Povjerenstva **Damira Sesvečana**. "Mandatno-imunitetno povjerenstvo Hrvatskog sabora je utvrdilo da je podnošenjem ostavke na zastupničku dužnost zamjenika zastupnika Željka Krapljana sukladno članku 10. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor prestao njegov zastupnički mandat, te da su se stekli uvjeti da drugi zamjenik zastupnika započne obnašati zastupničku dužnost". Povjerenstvo je utvrdilo

da su prestankom zastupničkog mandata Željka Krapljana i obavijesti HDZ-a sukladno članku 12. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor o osobi koja će umjesto Ivana Šukera obnašati zastupničku dužnost ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti za početak zastupničkog mandata zamjenika zastupnika Ivana Jurkina. 7. srpnja 2005. godine prestaje zastupnički mandat zamjeniku zastupnika Željku Krapljanu, a zastupničku dužnost sukladno članku 9. stavku 2. Poslovnika Hrvat-

skog sabora danom 7. srpnja 2005. godine započinje obnašati zamjenik zastupnika Ivan Jurkin.

Zastupnici su jednoglasno sa 85 glasova "za" donijeli Odluku sukladno prijedlogu Mandatno-imunitetnog povjerenstva o prestanku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika Željka Krapljana i početku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika Ivana Jurkina.

I.Č.

IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA O PRESTANKU ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA MATE ŠTIMCA I POČETKU ZASTUPNIČKOG MANDATA ZAMJENIKA ZASTUPNIKA TOMISLAVA TOMIĆA

Izvjeshće je podnio predsjednik Povjerenstva **Damir Sesvečan**. Rekao je: "Mandatno-imunitetno povjerenstvo Hrvatskog sabora utvrdilo je da je podnošenjem ostavke zastupnika Mate Štimca, sukladno članku 10. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor prestao njegov zastupnički mandat, te da su se stekli uvjeti da

drugi zamjenik zastupnika započne obnašati zastupničku dužnost". Povjerenstvo je utvrdilo da su prestankom mandata Mate Štimca i obavijesti HDZ-a sukladno članku 12. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor utvrđeni uvjeti za početak zastupničkog mandata zamjenika zastupnika Tomislava Tomića.

Zastupnici su većinom glasova (93 "za" i 3 "suzdržana") donijeli Odluku, sukladno prijedlogu Mandatno-imunitetnog povjerenstva, o prestanku zastupničkog mandata zastupnika Mate Štimca i početku zastupničkog mandata Tomislava Tomića.

I.Č.

IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA: O POČETKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA RADIMIRA ČAČIĆA I POČETKU ZASTUPNIČKOG MANDATA NJEGOVOG ZAMJENIKA ZLATKA KORAČEVIĆA; POČETKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA ZVONIMIRA PULJIĆA I POČETKU ZASTUPNIČKOG MANDATA NJEGOVOG ZAMJENIKA KRUNE PERONJE; PRESTANKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNICE ANE LOVRIN I PRESTANKU ZASTUPNIČKOG MANDATA ZAMJENIKA ZASTUPNIKA RADE IVASA; PRESTANKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA DR.SC. ZVONIMIRA SABATIJA I POČETKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZVONIMIRA SABATIJA, PRESTANKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA VELIMIRA KVESIĆA I POČETKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA VELIMIRA KVESIĆA, I PRESTANKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA ĐURE BRODARCA I POČETKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ĐURE BRODARCA

Predsjednik Mandatno-imunitetnog povjerenstva **Damir Sesvečan** je podnio izvješće riječima: "Mandatno-imunitetno povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni Zakonom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata Radimira Čačića kao i uvjeti za početak obnašanja zastupničke dužnosti njegovog zamjenika **Zlatka Koračevića**".

Zastupnici su jednoglasno (7 glasova "za" donijeli predloženu odluku Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Slijedeće izvješće o početku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Zvonimira Puljića i početku zastupničkog mandata njegovog zamjenika Krune Peronje podnio je također Damir Sesvečan. "Mandatno-imunitetno povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni Zako-

nom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata Zvonimira Puljića kao i uvjeti za početak obnašanja zastupničke dužnosti njegovog zamjenika **Krune Peronje**".

Zastupnici su jednoglasno sa 81 glasom donijeli predloženu odluku Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Damir Sesvečan je podnio izvješće o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnice Ane Lovrin i prestanku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika **Rade Ivasa**. Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni Zakonom određeni uvjeti pa je sukladno članku 14. stavku 3. Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor mirovanje zastupničkog mandata zastupnice Ane Lovrin prestalo 8-og dana od podnošenja pisane izjave pred-

sjedniku Hrvatskog sabora o ponovnom obnašanju zastupničke dužnosti.

Zastupnici su jednoglasno sa 91 glasom donijeli predloženu odluku Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Damir Sesvečan podnio je izvješće i o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Zvonimira Sabatija, i početka mirovanja zastupničkog mandata istog zastupnika. Damir Sesvečan je rekao "Kako je dr. Zvonimir Sabati sukladno članku 13. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor podnio pisani zahtjev za nastavljavanje obnašanja zastupničke dužnosti predsjedniku Hrvatskog sabora u zakonskom roku, Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti pa je mirovanje zastupničkog mandata zastupnika

Zvonimira Sabatija prestalo 8. dana od podnošenja zahtjeva". Povjerenstvo je također utvrdilo, da je gospodin Sabati podnio pisani zahtjev predsjedniku Hrvatskog sabora za stavljanje mandata u mirovanje, te da su sukladno članku 14. Zakona ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata, dr. Zvonimira Sabatija, zaključio je Sesvečan.

Zastupnici su jednoglasno sa 98 glasova "za" donijeli predloženu odluku Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Sljedeće Izvješće je o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Velimira Kvesića i početku mirovanja zastupničkog mandata istog zastupnika, nastavio je Sesvečan.

Velimir Kvesić je sukladno članku 13. Zakona o izborima zastupnika podnio pisani zahtjev za nastavljanje obnašanja

zastupničke dužnosti predsjedniku Hrvatskog sabora u zakonskom roku. Povjerenstvo je utvrdilo da su zakonom utvrđeni uvjeti, te je mirovanje zastupničkog mandata zastupnika Velimira Kvesića prestalo 8. dana od podnošenja zahtjeva.

Povjerenstvo je također utvrdilo da je Kvesić podnio pisani zahtjev za stavljanje mandata u mirovanje, te da su sukladno članku 14. Zakona ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata Velimira Kvesića.

Zastupnici su jednoglasno sa 99 glasova "za" donijeli predloženu odluku Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Na kraju je Damir Sesvečan podnio izvješće o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Đure Brodarca, i početku mirovanja zastupničkog mandata istog zastupnika.

Kako je Đuro Brodarac sukladno članku 13. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor podnio pisani zahtjev predsjedniku Hrvatskog sabora u zakonskom roku, Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti, te je mirovanje zastupničkog mandata, zastupnika Đure Brodarca prestalo 8. dana od podnošenja zahtjeva. Povjerenstvo je također utvrdilo da je gospodin Brodarac podnio pisani zahtjev predsjedniku Hrvatskog sabora za stavljanje mandata u mirovanje, te da su sukladno članku 14. Zakona ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata Đure Brodarca.

Zastupnici su jednoglasno sa 97 glasova "za" donijeli predloženu odluku Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

I.Č.

Izbori, imenovanja, razrješenja

Na prijedlog **Odbora za izbore, imenovanja i razrješenja** predsjednica **Nevenka Majdenić** je predložila donošenje ovih odluka:

- Razrješuje se predsjednik Odbora za pomorstvo, promet i veze Hrvatskog sabora Radimir Čačić. Za predsjednika Odbora za pomorstvo, promet i veze Hrvatskog sabora bira se **Alenka Košiča Čičin-Šain**.

- Za predsjednika Odbora za pravosuđe bira se **Ana Lovrin**.

- Razrješuje se potpredsjednik Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskog sabora Zvonimir Puljić. Za potpredsjednika Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskog sabora bira se **Kruno Peronja**.

- Razrješuje se član Odbora za zakonodavstvo Odbora za zakonodavstvo bira se **Kruno Peronja**.

- Razrješuje se član Odbora za financije i državni proračun Radimir Čačić. Za člana Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora bira se **Zlatko Koračević**.

- Razrješuje se član Odbora za pomorstvo, promet i veze Zvonimir Puljić. Za člana Odbora za pomorstvo, promet i veze Hrvatskog sabora bira se **Kruno Peronja**.

- Razrješuje se dužnosti zamjenika člana Izaslanstva u Parlamentarnoj skupštini organizacije za Europsku sigurnost i suradnju Jozo Radoš. Za zamjenika člana Izaslanstva Hrvatskog sabora u parlamentarnoj skupštini orga-

nizacije za europsku sigurnost i suradnju bira se **Nikola Vuljanić**.

- Razrješuje se član Odbora za financije i državni proračun iz reda predstavnika sindikata više razine Dražen Managić. Za člana Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora iz reda predstavnika sindikata više razine imenuje se **Tamara Smokvina**.

- Razrješuje se član Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu iz reda predstavnika sindikata više razine Nikolina Haralović. Za člana Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu Hrvatskog sabora iz reda predstavnika sindikata više razine imenuje se **Mario Švigir**.

Zastupnici su, većinom glasova, donijeli predložene odluke.

I.Č.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

DRŽAVNA UPRAVA

Prestanak državne službe

Na zastupničko pitanje **Željka Peceka (HSS) u vezi sa zakonitošću rješenja o prestanku službe nakon isteka probnog rada**, odgovorila je **Vlada RH**.

”Prema članku 96. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj: 33/01.), do donošenja posebnog zakona na djelatnike u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Prestanak državne službe nakon isteka probnog rada službenika propisan je čl. 19. st. 2. ZDSN, na način da se službeniku koji na probnom radu nije zadovoljio otkazuje državna služba, o čemu se donosi rješenje najkasnije u roku od osam dana od dana isteka probnog rada.

Iz dostavljene dokumentacije, razvidno je da je imenovana rješenjem župana Virovitičko-podravске županije raspoređena na radno mjesto stručnog referenta II, uz probni rad u trajanju od tri mjeseca, s danom 10. svibnja 2005. godine, te da joj je rješenjem župana, od 11. kolovoza 2005. godine, otkazana služba istekom probnog rada. Odbijanjem prigovora, rješenje o otkazu postalo je konačno, te je imenovanoj djelatnici Zavoda za prostorno uređenje Virovitičko-podravске županije sukladno čl. 117. ZDSN prestala državna služba danom konačnosti rješenja.

Uvidom u rješenje o prestanku državne službe istekom probnog rada utvrđeno je da obrazloženje istog ne sadrži bitne elemente, odnosno razloge zbog

kojih imenovana nije zadovoljila na probnom radu obzirom na vrstu poslova radnog mjesta na koje je raspoređena, te ocjenu o radu i prijedlog čelniku tijela neposredno nadređenog službenika koji je raspoređivao poslove i obavljao nadzor na radom imenovane u probnom roku.

Naime, kako je svrha obveznog probnog rada službenika i namještenika upravo neposredno praćenje stručnosti i zakonitosti izvršavanja radnih zadataka radnog mjesta na koje su u vrijeme probnog rada raspoređeni, to je neposredno nadređeni službenik bio dužan ocijeniti rad imenovane u probnom roku, na način da navede konkretne razloge koji su utjecali na odluku o donošenju rješenja o prestanku službe nakon isteka probnog rada, te podnijeti prijedlog čelniku tijela, konkretno županu, za donošenje takvog rješenja.

S obzirom na to da rješenje župana Virovitičko-podravске županije o prestanku državne službe nakon isteka probnog rada imenovane ne sadrži naprijed navedene elemente, isto je nezakonito.

Sukladno čl. 31. ZDSN Središnji državni ured za upravu nadzire zakonitost rješenja o prijemu u državnu službu, rasporedu na radno mjesto, premještanju, stavljanju na raspolaganje, te prestanku državne službe. Pri poduzimanju upravnih mjera ovaj Ured ograničen je pretpostavkama iz čl. 263. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku (kada rješenje može poništiti po pravu nadzora) odnosno čl. 263. st. 2. istoga Zakona (kada rješenje može ukinuti po pravu nadzora). Kako okolnost da rješenje ne sadrži razloge kojima se pri njegovom donošenju rukovodilo, odnosno da rješenje nije obrazloženo sukladno čl. 209. Zakona o općem upravnom postupku,

nije razlog za poništavanje i ukidanje po pravu nadzora - ovaj Ured nema osnove za poduzimanje navedenih upravnih mjera.

Iz rješenja o odbijanju prigovora imenovane protiv rješenja župana o otkazu u uputi o pravnom lijeku vidljivo je da je imenovana upoznata sa pravom na pokretanje upravnog spora. Obzirom da se radi o nezakonitom aktu - koje nema razloge za donošenje rješenja sukladno čl. 209. Zakona o općem upravnom postupku, čime je stranci onemogućeno ustavno pravo na žalbu - a imajući u vidu dosadašnju praksu Upravnog suda Republike Hrvatske u sličnim slučajevima, sigurno je da će sporno rješenje u upravnom sporu, ako je isti pokrenut, biti poništeno - stoji u opširnom odgovoru.

RADNI ODNOSI

Kazneno djelo za neisplatu plaće

Na zastupničko **Dragutina Lesara (HNS) o nadzoru poštivanja odredaba o najnižoj plaći u Republici Hrvatskoj**, odgovorila je **Vlada RH**.

”Zakonom o radu (NN, brojevi 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03. i 30/04.) kao općim propisom kojim su regulirani radni odnosi u Republici Hrvatskoj nije propisan najniži iznos plaće radniku za obavljeni posao kod nekog poslodavca.

Najniža plaća radnika određuje se u skladu s Kolektivnim ugovorom o visini najniže plaće (NN 37/98), kojim je utvrđeno da visina najniže plaće ne može biti niža od najniže osnovice za mirovinsko i invalidsko osiguranje utvrđene posebnim propisima. Trenutno je

Naredbom o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2005. godinu (NN br. 167/04) određen iznos od 2.080,75 kn za puno radno vrijeme. Da bi se taj iznos najniže plaće odnosio na sve zaposlene, ministar rada i socijalne skrbi donio je Odluku o proširenju Kolektivnog ugovora o visini najniže plaće na sve radnike (NN 37/98) što znači da niti jedan poslodavac ne smije za puno radno vrijeme isplatiti plaću nižu od one koja je utvrđena navedenom Odlukom.

Zakonska obveza poslodavca je da, prilikom isplate plaće, radniku uruči obračun iz kojeg je vidljivo kako je utvrđen njen iznos. Također je dužan radniku uručiti primjerak prijave na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje u roku od 15 dana od dana sklapanja ugovora o radu ili uručjenja pisane potvrde o sklopljenom ugovoru o radu, odnosno početka rada. Poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati plaću, ili je ne isplati u cijelosti, dužan je u skladu sa člankom 83.a Zakona, do kraja mjeseca u kojem je plaća dospjela, radniku uručiti obračun iznosa koji je bio dužan platiti. U protivnom, čini prekršaje iz grupe najtežih prekršaja poslodavaca, propisanih člankom 228,b. st. 1. toč. 41. 43. i 44. Zakona, te se radnik može obratiti Inspekciji rada radi pokretanja prekršajnog postupka protiv poslodavca. Dugovani iznos, radnik može potraživati sukladno odredbi članka 126. Zakona. To znači da isplatu istog može zahtijevati od poslodavca, ili bez upućivanja prigovora poslodavcu, s obzirom da se radi o novčanom potraživanju iz radnog odnosa, zahtijevati zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom (61. 126. st, 2. Zakona). Novčana potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju u roku od tri godine.

Također napominje se da bi ponašanje poslodavca koji ne isplati plaću radniku moglo imati obilježja kaznenog djela iz grupe kaznenih djela povrede prava na rad i drugih prava iz rada, propisano i kažnjivo temeljem odredbe članka 114. Kaznenog zakona - stoji na kraju odgovora.

ZNANOST I OBRAZOVANJE

Sve aktivnosti na projektu izgradnje Sveučilišnog kampusa u tijeku

Na zastupničko pitanje **Zvonimira Mršića (SDP), vezano uz izgradnju Sveučilišnog kampusa u Rijeci** odgovorila je **Vlada RH:**

”Naručitelj projekta izgradnje Sveučilišnog kampusa u Rijeci je Sveučilište u Rijeci, a projekt se realizira kroz radove na Akademiji primijenjenih umjetnosti, Sveučilišnim odjelima prirodnih znanosti, Filozofskom fakultetu i Visokoj učiteljskoj školi, Sveučilišnoj knjižnici (projektiranje), Društvenom kulturnom centru, studentskoj prehrani i smještaju, Građevinskom fakultetu i ostalim infrastrukturnim sadržajima potrebnim za kampus.

Sveučilište u Rijeci izradilo je u lipnju 2004. godine Studiju opravdanosti programa kapitalnih ulaganja, I. faza kampusa te istu dostavilo Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa na razmatranje. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa predložilo je i ishodilo suglasnost Vlade Republike Hrvatske za zaduživanje putem dugoročnog kredita, kako bi se osigurala financijska sredstva

za realizaciju jedne ovako važne investicije.

Planirana vrijednost ukupnih investicija u prvoj fazi realizacije projekta iznosi 541.800.000,00 kuna. Za navedena ulaganja osiguran je kredit i potpisan ugovor o dugoročnom klupskom kreditu u iznosu 490.000.000,00 kuna s valutom klauzulom vezanom za EUR između sindikata banaka (Erste & Steiermarksische bank d.d., Rijeka, Privredna banka d.d. Zagreb i Zagrebačka banka d.d., Zagreb) kao kreditora i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa kao korisnika kredita te Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, kao sudužnika. Navedeno znači da je osnovni izvor za financiranje projekta spomenuti kredit.

Vezano uz navedeno, ističemo da još nije ugovorena izgradnja kampusa, već da su u ovom trenutku provedene sljedeće radnje:

- izrađen je i usvojen DPU cjelovitog kampusa
- ugovorena je izrada projektne dokumentacije: za sveučilišne odjele u kampusu s projektantskim nadzorom, za Filozofski fakultet i Visoku učiteljsku školu s projektantskim nadzorom te za 1. fazu studentskog smještaja i prehrane
- proveden je natječaj te je donesena odluka o odabiru izvođača radova za adaptaciju bivše vojarnje u kojim će prostorima raditi Akademija primijenjenih umjetnosti.

Sukladno naprijed navedenom, razvidno je da su sve aktivnosti na projektu izgradnje Sveučilišnog kampusa u Rijeci u tijeku, da se sva originalna dokumentacija o istom nalazi na Sveučilištu u Rijeci, a koje je formalno-pravno naručitelj u svim postupcima nabave.

M.M.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Ružica Šimunović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Ivana Čerkez, Ana Favra, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavne i odgovorne urednice), Đurda Krmpotić, Marta Micek, Jasna Rodić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: <http://www.sabor.hr>

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora